"cogito ergo sum"

Temmuz 2019 Sayı 24

HAYALET

Resimli Mecmua

Hayalet
Temmuz 2019

Sayı: 24

Yayın yönetmeni
Mehmet Kaan Sevinç

Yayın Danışmanı
Süheyl Toktan

Editör
Aynur Kulak

''Yazar-Çizer Ekibi"

Atilla Bilgen - Aynur Kulak

Ahmet Yılmaz - Ahmet Canal

Bünyamin Tan- Elvan Adıgüzel - Erol Çelik

Gökçe Mehmet Ay - Gülhan D Sevinç

Melahat Yılmaz - Mehmet Berk Yaltırık

Mesut Ekener - Reha Ülkü

Süheyl Toktan - Tevfik Emre -Tolga Cücen

Oğuz Özteker - Okan Kasnak

Onur Ataç - Özgür Hünel - Ümit Kireççi

Yakup Kamer -Yusuf Gürkan

Grafik Tasarım
Gülhan D Sevinç

e-Mail
hayaleteposta@gmail.com

Editörden

Uzun ve çok sıcak yaz günlerini yaşarken, güneş tutulmasının da etkisiyle Hayalet Resimli Mecmua'nın dopdolu 24. Sayısı ile herkese merhaba.

Her zamanki gibi dinamik ve dopdoluyuz. Ve artık siz okuyucularımıza daha erken kavuşabilmek adına yayın tarihimizi erkene çekiyoruz. İçeriği, tefrikaları, çizgi romanları, güncel sanatla dolu yazıları, korku dosyası, öyküleri, gezi günlükleri, kitap yazıları ve tüm bu yazılara eşlik eden birbirinden güzel illüstrasyon çizimleriyle Hayalet Resimli Mecmua bir ay boyunca cep telefonlarınız, tabletleriniz ve bilgisayarlarınızdan okunmaya hazır halde sizlerle beraber olacak.

Hayalet Resimli Mecmua'yı Bünyamin Tan'ın Yapı Kredi Kültür Sanat'ın 17 Mayıs 2019 tarihinden itibaren ziyaretçilerle buluşan Atatürk'ün Hoş Geldin Gazi sergisi izlenimleriyle açıyoruz. Yine Bünyamin Tan'ın gözlemleriyle Turhan Selçuk'un Bir Karikatür Tarihi Panoraması Retrospektifi büyük usta Selçuk'un eşsiz çizimleriyle tanıtılıyor. Ahmet Yılmaz'ın arşivinden Karacaoğlan çizgi roman tefrikası, genç yazarlarımızın öyküleri, 1980'lere ve 90'lara damgasını vuran Doğan Kardeş dergisi, dünyaca ünlü çizerleri anma ve yaptıkları işleri hatırlama yazıları Hayalet Resimli Mecmua'nın ilk solukta sayabileceğimiz belli başlı yazıları.

Daha fazlasını linki tıkladığınızda Hayalet Resimli Mecmua'nın içinde görebileceksiniz.

Ne duruyorsunuz paylaştığımız linki tıklayın da Hayelet Resimli Mecmuayı birlikte okuyalım.

Güzel bir ay geçirmeniz dileğiyle.

İyi okumalar.
Aynur Kulak

İçeri...

"Çocukluğum beni görse
ne yaptılar sana böyle diye ağlardı"
Furuğ Ferruhzad
MEHMET KAAN SEVİNÇ

Eski Türkçede"tamu-z" "çok sıcak,cehennem" sözcüğünden gelmektedir...

Bünyamin Tan

Mustafa Kemâl'in İstanbul'u:

HOŞ GELDİN GAZİ

Yapı Kredi Kültür Sanat'ın 17 Mayıs 2019 tarihinden itibaren ziyaretçileriyle buluşan Hoş Geldin Gazi sergisi Atatürk'ün 1927-1938 yılları arasında İstanbul'da geçirdiği zamanları, katıldığı faaliyetleri ve ömrünün son dönemini anlatıyor.

Yapı Kredi Kültür Sanat'ın 17 Mayıs 2019 tarihinden itibaren ziyaretçileriyle buluşan Hoş Geldin Gazi sergisi Atatürk'ün 1927-1938 yılları arasında İstanbul'da geçirdiği zamanları, katıldığı faaliyetleri ve ömrünün son dönemini anlatıyor. Sergisi 10 Kasım 2019 tarihine kadar gezebilmeniz mümkün. Girişte sizi Atatürk'ün İstanbul'u ziyaret edişi için hazırlanan cadde kemerinin bir rekonstrüksiyonu karşılıyor.

Osmanlı'nın başkenti İstanbul, Atatürk'ün genç bir subayken hayatına girmişti. O zamandan beri pek çok kez yolu düştü büyük kurtarıcının bu şehre. Anafartalar ile üne kavuşan bu genç Balkan delikanlısı Şişli'de kaldığı evde tasarlamıştı büyük mücadeleyi. Bugün o ev Atatürk Müzesi olarak ayakta dimdik duruyor kurduğu cumhuriyet gibi.

27 Mayıs 1938 tarihinde son kez İstanbul'a gelişiyle görüyoruz onu. Haydarpaşa Tren Garı'nda trenden inerek halkıyla kucaklaşıyor. Manevi kızı Ülkü Adatepe'nin yüzünde kocaman bir gülümseme göze çarpıyor. Ankara'nın o yorucu ve boğucu atmosferinden kurtulup kendisine kavuşan manevi babasının kalabalıklar içerisindeki yürüyüşü ve kendisine doğru gelişi, gözlerinde tebessüm olup etrafa saçılıyor Ülkü Adatepe'nin... Erenköy Lisesi'nden Meziyet Ziya Hanım bir buketle karşılıyor Ata'yı.

Duvarın bir diğerinde 6 Haziran 1928 tarihi takılıyor gözünüze. Dolmabahçe Sarayı önünde kendisini karşılayan saçları örgülü öğrenci kızların kendisini karşılamasından son derece memnun olan halaskârın mutluluğu gözlerinden okunuyor. Cumhuriyet Gazetesi şu satırlarla veriyor bu ziyareti: "Dün Gazi'nin güzel ve sevimli yüzü İstanbul'a

tebessüm etti ve kalpleri tek kalp gibi çarpan İstanbullular bayramların bayramını yaptı."

Yürüdükçe film şeridi gibi geçiyor fotoğraflar gözlerinizden. Büyükada Yat Kulübü'nün verdiği baloyu hınca hınç dolduran kalabalığın Atatürk'ün şereflendirmesiyle nasıl unutulmaz bir gece yaşadıkları yazıyor gazete kupürlerinde... Altında Ertuğrul Yatı'yla Yalova'dan dönüşünde teşrif ediyor. Bir zamanlar bizzat kendisinin himayesinde açılan bu kulüp onun gençliğe ve deniz sporlarına verdiği önemin en güzel nişanesidir. 10 Temmuz 1935 tarihinde açtığı Moda Deniz Kulübü de...

Türk dilini yaşatmak, korumak ve geliştirmek amacıyla imza attığı en büyük devrimlerin yanına bizzat teşvikiyle yapılan ilk dil kurultayının gazete haberleri ve kurultaya ait fotoğraflar onun kimliği yüzyıllarca küller altında bırakılmış olan bir millete silkinip kendisine gelmesi için verdiği cesaretin en güzel örneklerinden. Dil kurultayını izlerken son derece gururlu ve ciddi bakışlarla konuşmacıları dinliyor.

"İstikbal göklerdedir" sözünü somutlaştırıp Türk'ün gücüne güç katan büyük bir tatbikatla görüyoruz bir başka fotoğrafta. Gece yapılan uçuşlardan sonra bütün silahlarla yapılan büyük askeri harekâtı izlerken görüyoruz onu. Türk tarihinin büyük komutanlarından olan Halaskâr Gazi'nin manevi kızı Sabiha Gökçen'i tek başına uçarken Türk kadınları için hayal ettiği geleceğin de göklere uzanan bir düşler ülkesi olmadığını kim söyleyebilir?

1936 yılının yaz ayında 40 Gün 40 Gece İstanbul Şenlikleri'nde halkıyla birlikte eğlenirken görüyoruz onu. Etkinliğin son haftasında düzenlenen Balkan Festivali'nde doğduğu toprakların müziği ve oyunlarıyla şenleniyor. O güzel güne ait siyah-beyaz fotoğraflar hayalinizde bin bir renge boyanıp rüyalarınızı süsleyen bir âleme dönüşüyor. O gece aklına 1919 senesinde bir kaos içerisinde bırakmak zorunda olduğu bu aziz şehir o günler gülüp eğleniyordu.

Dile kolay... Tam 8 yıl önce düşman askerinin postalı altında ezilen ve horlanan bu güzel şehre 1 Temmuz 1927, Cuma tarihinde gelen Gazi Mustafa Kemal, o gün şu sözlerle duygularını dile getirmişti: "Sekiz sene evvel muztarip, ağlayan İstanbul'dan kalbim sızlayarak çıkmıştım. Teşyi edenim yoktu. Sekiz sene sonra, kalbim müsterih olarak, güzel ve daha güzelleşen İstanbul'a geldim ve bütün İstanbulluların ruhuma heyecan veren sıcak ve muhabbetkâr aguşiyle karşılaştım."

Zaman zaman bazı araştırmacılar Atatürk'ün İstanbul'a karşı menfi bir tavrı olduğundan ve bu şehre ısınamadığından bahseder dururlar. Ölümünü bile önceden sezen ve bunca güzel emeği verdiği şehre mesafeli olduğunu kim söyleyebilir? İmparatorluklara başkentlik yapmış olan ve son olarak cumhuriyetin kültür ve sanat tarihinde büyük öneme sahip olan bu şehre bunca ziyareti ve emeği görmezden gelip yersiz ideolojilere kurban edilen bu sevgiye yapılan haksızlığa en güzel cevap olduğunu düşünüyorum bu serginin. Ve sözlerimi yine o büyük kurtarıcının sözleriyle bitirerek bu sanatsal etkinliği mutlaka görmenizi tavsiye ediyorum. Atatürk'ün İstanbul'u bir bambaşka güzel:

"Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir."

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK

Gökçe Mehmet Ay

KABİR PARILTISI

Kemal Eskişehir'in soğuğuna lanetler okuyarak yürüdü. Arabadan aldığı ceketi soğuğu kesmiyordu. Tramvay durağının yanından ara sokağa girdi. Cemiyet onlara işe yarar bir ekip olduklarını göstermek için son bir şans vermişti. Orduevinin köşesinde, ekibi onu bekliyordu.

Kemal Eskişehir'in soğuğuna lanetler okuyarak yürüdü. Arabadan aldığı ceketi soğuğu kesmiyordu. Tramvay durağının yanından ara sokağa girdi. Cemiyet onlara işe yarar bir ekip olduklarını göstermek için son bir şans vermişti. Orduevinin köşesinde, ekibi onu bekliyordu. Sevda sokaktaki tüm ışığı üstüne toplamıştı. Uzun boyu ve kumral saçları ile kalabalıklar içinde parlardı. Gözlerine bakarsanız aklınızı başınızdan alabilirdi. Nihat ise Sevda'nın ışığının altında zor görülüyordu. Abisinin paltosunu giymiş gibiydi. Yanında içinden kablola sarkan koca bir çantası vardı. Dağınık saçlarını aşıp da gözlerini görebilirseniz deliliğin deha ile yaptığı savaşa rastlardınız.

"Selam patron. Gene hangi bardaydın?"

"Merhaba Sevda, otelde yalnızdım desem inanmayacaksın değil mi?"

"İnanırım, ben de yalnızdım zaten. Hem de üç şahidim var." Kemal Sevda'nın bu soğukta nasıl olup da omuzları açıkta bir bluz giyebildiğini anlamıyordu. Üstünde bacaklarına saran bir kot vardı. Topukluları saha görevi için sporlarla değiştirmişti.

"Senin yüzünden bir gün merkezle başımız belaya girecek. Eğer Müdireden telefon gelirse tek başınasın." Sevda'nın suratı asıldı.

"Beni Müdireye teslim etmezsin değil mi patron. Sen iyi birisin." Yere koyduğu çantasını kurcalayan Nihat'a döndü. "Patron iyi birisi değil mi Nihat?" Nihat gözlerine ulaşmayan bir gülümseme ile cevap verdi.

"Gecenin bu saatinde uyumak yerine bizi sokaklarda iz sürmeye yollayan, barlarda keyif yapan ve geç kalan patrondan bahsediyoruz değil mi?"

"Evet."

"Çok iyidir." Nihat, ayağa kalktı. Gözlerini kapatan saçlarını, cebinde

bulduğu bir kablo tutucusu ile topladı. Kemal başıyla binayı gösterdi.

"Burası olduğuna emin miyiz?"

Nihat uzun paltosunun cebinden telefonunu çıkardı. Telefonun üzerinde düşlerdeki yazılara benzer semboller vardı. Kemal ne yazdığını anlamaya çalışırken gözleri yaşardı.

"Üstalgı matrisi burası olduğunu söylüyor. Buranın ruhları, eski olsalar da neonun ışığı onları buldu." Sevda Nihat'ın kolunu dürttü.

"Geçen seferki gibi bizi geneleve getirmesin senin üstalgı matrisin." Nihat'ın kızaran suratını fark eden Sevda devam etti.

"Tatlım, bu kadar içinde biriktirme." Sevda Nihat'ın elini tuttu. Kemal operasyon öncesi onlara bir kaç dakika daha vermeye karar verdi. "Aklından geçenleri okuyabiliyorum biliyorsun, seni çapkın."

"Sevda, yeter." Kemal, Nihat'ın kızarmış suratına ve onu köşeye sıkıştıran Sevda'ya bakıp gülmemeye çalıştı. "Cemiyetin muskası bizi telepatik saldırılara karşı koruyor. Sevda zihnine dokunsa fark ederdin."

"Patron, zihnini okumama gerek yok ki, onun gibi binlercesini duyuyorum her gün. Bana baktığında her erkeğin ve kadınların bir kısmının ne gördüğünü biliyorum." Sevda Nihat'ın önüne geçti. "Yoksa sen farklı bir şey mi düşünüyorsun?" Nihat'ın eli telefonun ekranında şekiller çiziyordu, gözlerini Sevda'ya dikmişti. Telefon gerçeklik onu taşıyamıyormuş gibi titremeye başladı. Kemal elini Nihat'ın omzuna koydu.

"Nihat, şimdi sırası değil. Sevda yeter artık." Girişi gösterdi. "Daha önemli bir işimiz var. Nihat içeride ne var?"

"Buranın geçmişi düşünülürse aslında temiz sayılır."

"Bu kültür merkezinin geçmişinde ne var ki tatlım?" Eliyle "Yıkımdan Kalanlar" isimli serginin afişini gösterdi.

"Raporları okumadın değil mi Sevda?"

"Eskişehir'i tanımaya çalışıyordum, zamanım olmadı." Kemal, Nihat cevap veremeden araya girdi.

"Burası kültür merkezi olmadan önce üç film birden gösterilen bir sinemaymış." Sevda'nın kaşları kalktı.

"Nasıl üç filmmiş bunlar?"

"Daha çok erkeklerin hoşuna giden filmlermiş."

"O zaman Nihat'ın zımbırtısının burayı bulmasına şaşmamalı. Ne de olsa..." Kemal, Nihat daha fazla sinirlenmeden Sevda'nın sözünü kesti.

"Ondan önce de bir kiliseymiş."

"Eskişehir'de kilise ne arıyormuş?"

"Osmanlı zamanında buradaki gayrimüslimlerin kiliselerinden biriymiş."

Sevda gözlerini binaya dikti.

"Tapınaklar tehlikelidir. Hele kutsalına saldırıldıysa ne yapacağı belli olmaz."

"Doğru, işte o yüzden Nihat'ın ölçümlerinin sonucunu bekliyorum. İçeride ne var Nihat?"

Nihat telefonundan başını kaldırdı.

"En az bir üçüncü seviye gerçekyırtan var. Hayalet ya da benzeri bir varlık olabilir. Cin ya da peri değil."

"Yerini bulabilir misin?"

"Evet, ama içeri girmem lazım"

"Peki, kapıyı açtın mı?"

"Evet. Alarm sistemlerini de yarım saatliğine susturdum."

"Tamam, gençler hazırsanız girelim ve şu işi halledelim." Kemal, Trabzon'da bir ustaya yaptırdığı tabancasını çıkardı. Kabzasındaki sedef kakma antik semboller avucunu ısıttı. "Sevda sen akıllarını karıştıracaksın, Nihat tespit ve mühürleme senin işin." Namluya mermiyi sürdü. "Başka problem çıkarsa da ben ilgilenirim."

Arkasına bakmadan içeri girdi. Sevda ile Nihat'ın gözlerini devirdiklerini bilmek için bakmasına gerek yoktu. Lider olmak zordu.

#

Kemal Suriye'den beri karanlıkta çok iyi görebiliyordu. Işıklar açıldığında girişteydi.

"İyi işti Nihat."

"Ben yapmadım patron. Lambalara baksana."

Lambaların ışığı bir azalıyor, bir artıyor, binayı olduğundan ürkütücü bir hale getiriyordu. Üçü farkında olmadan sırt sırta verdi.

Nihat telefonunu cebine koyup, dizüstü bilgisayarını çıkardı. Ekranın iki yanında lehim, bant ve dua ile tutturulmuş antenler vardı.

"Gerçekyırtanı buldum, patron. Sinyal ilerideki odanın oralardan geliyor."

Kemal, Nihat'ın gösterdiği

MKAANS

yöne baktı. Sergi salonunun sonunda küçük bir kapı vardı. Korkmadığını göstermek için elleri cebinde kapıya doğru ilerdi. Nihat, gözleri bilgisayarda onu takip etti. Sevda arkayı kolluyordu. İlerledikçe endüstriyel temizleyicilerin kokusunun yerini eski binalara özgü o küflü koku aldı. Camların içinde dünyanın çeşitli yerlerindeki savaşlardan kalanlar sergileniyordu. Salon her adımda uzuyor gibiydi. Uzaklardan geçen bir trenin sesini duydular. Tren düdüğü, yolun kapandığını söyleyen çan seslerine karıştı. Salonun ortasına geldiklerinde Nihat durdu.

"Kemal"

"Evet Nihat." Kemal dönüp ona baktı.

"Sanırım bir problemimiz var."

"Senin bu laflarını hiç sevmediğimi söylemiş miydim tatlım." Sevda küçük çantasından telefonunu çıkartmış, yanmış bir film afişini yanında fotoğraf çekiyordu.

"Doğrusu ben de sevmiyorum. Sanırım bilgisayarımda bir terslik var." Nihat yere çömelip bilgisayarı kucağına koydu.

"Nasıl bir problem var?"

"Bilmiyorum. Sanırım kamişlemcisi yandı. Rehber ruhuma ulaşamıyorum."

"Kamişlemcisi yandıysa nasıl düzeltirsin?"

"Cemiyete geri dönmem ve yeniden göğe çıkıp otoyoldaki ruhlarla konuşmam lazım. Bu işlemciyi yapmak için denizin ve uzak diyarların ruhlarını ikna etmem gerekmişti. Neon boynuzlu çok zordur." Kemal'in sırtından aşağı bir soğukluk süzüldü.

"Peki, rehber ruhuna ulaşmanı engelleyen başka bir şey olabilir mi?" Nihat, kafasını ekrandan kaldırdı.

"O kadar güçlü bir şeyin burada olması mümkün değil, ama dur kontrol edeyim." Nihat'ın parmakları Kemal'in takip edebileceğinden daha hızlı klavyede gezindi. "Koruma mührü çalışıyor, üstalgı matris ağına da bağlantım var. Ama..." Nihat aniden ayağa fırladı.

"Hemen buradan çıksak iyi olur."

"Neden?" Sevda telefonunu çantasına koymuş yanlarına gelmişti.

"Sanırım burada güçlü bir geri besleme var."

"Nihat, tatlım biz normal insanlar için açıklar mısın, geri besleme nedir?"

"Biri ya da bir şey binada geri besleme girdabı yaratmış. Girdap binadaki tüm anıları, doğaüstü kalıntıları yani her ne varsa, yutuyor ve gittikçe güçleniyor. İçeri girdiğimizden beri de bizi izliyor, benim gökselle iletişimimi de kesti. Gözünü aç da etrafa bak, sen de hissedebileceksin."

"Sevda, bana ne görüyorsun söyle. Gerçekyırtan bizi mi izliyor?"

"Tamam patron, ama Nihat'ın bilgisayarının bozulmuş olması daha büyük ihtimal. O bilgisayarla hangi sitelere girdiğini bilmiyoruz."

"Sevda, şuna bir bakar mısın?" Sevda Kemal'e bakıp omuz silkti. Gözleri derin kuyular gibi karardı.

"Yakınlarda biz üçümüzden başka bir şey yok."

"Bir de kubbeye doğru bak, dışarı çıkabiliyor musun?"

"Tamamdır. Dışarıda yakışıklı bir polis görmüştüm, ona bakarım." Nihat çantasını kurcalıyordu, Kemal Sevda'yı korumak için elinde silah yanındaydı.

"Patron. Başımız belada." Sevda gözlerini açtı.

"Bir şey bizim dışarı çıkışımızı kapatmış. Sanırım kapılar da kilitlidir. Ne olduğunu bilmiyorum ama oldukça güçlü."

"Sen iyi misin?" Sevda gülerek Kemal'e baktı.

"Merak etme, yedinci seviye cezbzen sınavlarını geçtim. Basit bir algı duvarı bana zarar veremez."

"O zaman şu gerçekyırtanı bulalım. Nihat hala o kapının ardında olduğuna emin misin?" Nihat bilgisayarını kontrol etti.

"Evet, o kapının ardında ama artık o kapının ardının dünyada olduğunu sanmıyorum."

"Nasıl? Üçüncü seviye bir gerçekyırtan boyut atlatamaz."

"Sorunumuz artık üçüncü seviye değil. Dördüncü ya da beşinci seviye bir gerçekyırtan var karşımızda."

"Plan değişmedi, dörtse indirmemiz kolay, beşse biraz uğraştırır. Hazır mısınız?" Nihat başını salladı, Sevda saçlarını toplayıp göz kırptı. Kemal silahı elinde kapıya uzandı. Elini kapının koluna atmıştı ki kapı titreyerek parçalandı.

Kemal düştüğü yerden başını kaldırdığında cehennem ona bakıyordu.

Devam Edecek.

Bünyamin TAN

Gittim Gördüm Yazdım...

MÜREKKEPTEN: ÇİN GÜNCEL SANATINDAN YORUMLAMALAR

Liang Wei'nin eserlerinde manzara resimlerinin hayal gücüne dayanan tasarımlarla yeni bir dünya yaratımında kullanıldığını görüyoruz. Wei, resimlerinde farkındalığına ulaşan insanın gözle görülen dünyayı değiştirerek kendi dünyasını zihninde nasıl yaratabileceğinin örneklerini sunuyor.

Çin mürekkep sanatını çağdaş sanatla ve soyut resim anlayışıyla birleştiren Mürekkepten sergisi 11 Nisan 2019 tarihinden itibaren Pera Müzesi'nde ziyaretçilerin beğenisine sunuldu. 28 Temmuz 2019 tarihine kadar devam edecek olan sergide manzara, doğa ve kaligrafi gibi unsurların hem güncel ve modern resim sanatı anlayışıyla yorumlandığını hem de Çin'in geleneksel mürekkep sanatı kültürünü barındırdığını görüyoruz. Ayrıca çeşitli fotoğraf ve video yerleştirmeleriyle de zenginleştirilmiş. Sergide yer alan sanatçıların isimleri: Chen Guangwu, Chen Haiyan, Li Ming, Liang Wei, Luo Yongjin, Qiu Anxiong, Sun Yanchu, Tang Bohua, Xu Bing, Xu Hongming, Xing Danwen, Jian-Jun Zhang ve Zhou Fan.

Liang Wei'nin eserlerinde manzara resimlerinin hayal gücüne dayanan tasarımlarla yeni bir dünya yaratımında kullanıldığını görüyoruz. Wei, resimlerinde farkındalığına ulaşan insanın gözle görülen dünyayı değiştirerek kendi dünyasını zihninde nasıl yaratabileceğinin örneklerini sunuyor. Dış dünya nasıl biliyoruz, ama bir de onun ardına ve derinliğine bakıldığında ve bu bir de düşsel ögelerle birleştiğinde ortaya nasıl bir dünya çıkıyor, işte Wei resimlerinde bize bunu sunuyor. Dünyayı olduğu gibi kabul eden değil onu değiştirerek kendi dünyasını yaratan bir sanatçının yorumlarını görüyoruz.

Chen Guangwu, eserlerinde mürekkep sanatıyla kaligrafiyi birleştiriyor. Madde ile boşluktan oluşan ikili düzlemde zıtlıkları bir arada gösteren eserleriyle öne çıkıyor. Mürekkep sanatını modern sanatla ve kaligrafiyle harmanlayarak ying-yang felsefesini anlatabilecek yeni imajlar ortaya koyuyor. Geleneksel ying-yang anlatımının dışına çıkan bu

eserlerde evrendeki düaliteyi farklı üslupta anlatmayı tercihe diyor.

Sun Yanchu, sergiye kendi evinin çevresinde yaptığı fotoğraf çalışmalarıyla renk katıyor. Özellikle sisli, yağmurlu ve rüzgârlı havalarda çekilmiş olan bu fotoğraflarda melankolik bir zihnin yansımaları görülüyor. Doğanın insan duyguları üzerindeki etkisini fotoğraflarına çok başarılı bir şekilde katıyor ve fotoğraflar üzerinde siyah-beyaz tonlamalar kullanarak bu etkiyi derinleştiriyor. Kimi fotoğraflarda kullandığı bulanıklaştırma tekniğiyle de bahsettiğimiz melankolinin insan zihninde yarattığı bulanıklığı anlatmayı hedefliyor. Melankolik bir insan zihninin zamanı ve mekânı algılama yaşadığı kırılmalar verilmek isteniyor.

Xu Hongming, Budizm felsefesindeki mandala inancını eserlerinde kullanıyor. Dağ, dalga, ufuk gibi doğa unsurları üzerine mürekkep formlar kullanarak çok boyutlu anlam katmanları elde ediyor. Bu katmanların her biri mandala kelimesinin anlamında olduğu gibi (enerjiyi saklayan kap) birer enerji taşıyor. Hongming'in eserlerinde bu enerjileri animistik unsurlarla harmanlanıyor. Dağın, dalganın ve ufkun ruhunun sahip olduğu enerjiler kaplarından çıkarak sanatçının zihnine, oradan da eserlerine yansıyor. Farklı renklerden oluşan kompozisyonlarında dünyadaki tüm duyuları renklerle algılayan bir empatın zihnine girmiş gibi hissediyorsunuz.

Chen Haiyan, rüyalarından yola çıkarak tahta baskı tekniğiyle eserlerini oluşturuyor. Kültür Devrimi esnasında okulların kapalı olduğu dönemde evde kalıp tavuk yetiştirdiğini söyleyen sanatçı evinin bahçesindeki ayçiçeklerinin ve tavukların taçlarının rengarenk görüntüsünün kendisine bir gökkuşağı gibi göründüğünü ifade ediyor.

Luo Yongjin, Çin parşömen sanatından yola çıkarak Çin'in tarihsel dönüşümünü anlatıyor. Taş baskı oyma sanatı, mürekkep resimleri ve erken dönem mimari çizimlerini birleştiriyor. Eserlerinin içerisinde nostaljik fotoğraf parçaları da mevcut. Farklı sanat dallarını bir araya getiren kompozisyonlarında şehir yaşantısını, zamansal ve fiziksel duraksamalarla anlatıyor. Onun eserinde şehir bir yaşayan ve hareket halinde olan bir varlık değil. Bir an için durup "Ben neyim, bu evrendeki görevim veya varlık sebebim ne?" sorusunu kendine yönelten şüpheci ve sorgulayan bir insanın kimliğine bürünen bir şehirle karşılaşıyoruz.

Xu Bing, antik Çin filozofları Laozi ve Zhuangzi'ye göndermeler yapan eserlerinde, görünen arkasında olanı anlatmayı amaç ediniyor. Platon'un mağara alegorisinde olduğu gibi... Görülen manzaranın varlığın kendisi olmadığı, bir yansıma olduğu ve asıl bu ışıklı manzaranın arkasına bakılarak gerçeğin idrak edilebileceğini anlatmak istiyor. Fakat bunları derin bir felsefeyi imgesel bir dille anlatmak kaygısıyla yapmıyor. Bir sanatçı duyarlılığı ile çevresel endişeleri ve kültürel estetiği dile getirmeyi amaç ediniyor. Bunu yaparken kullandığı kompozisyonda görünürde olan sükunetin aslında kendi içerisinde nasıl bir kaotik hal barındırdığını gösteriyor.

Pera Müzesi'nin ev sahipliğinde sergilenen Mürekkepten sergisi, Çin kültürünün antik dönemden günümüze kadar taşıdığı kültürel mirası taşıyan önemli bir sergi. Diğer sanatçıların eserlerini görmek ve hem kendileri hem de eserleri hakkında bilgi edinmek için muhakkak gezip görülmeli. Hem farklı bir kültürün sanatını görmüş olacak hem de bu kültürün geleneksel sanatının modern sanat anlayışıyla güncel yorumunu deneyimlemiş olacaksınız.

Ahmet Yılmaz Arşivinden teşekkürlerimizle.

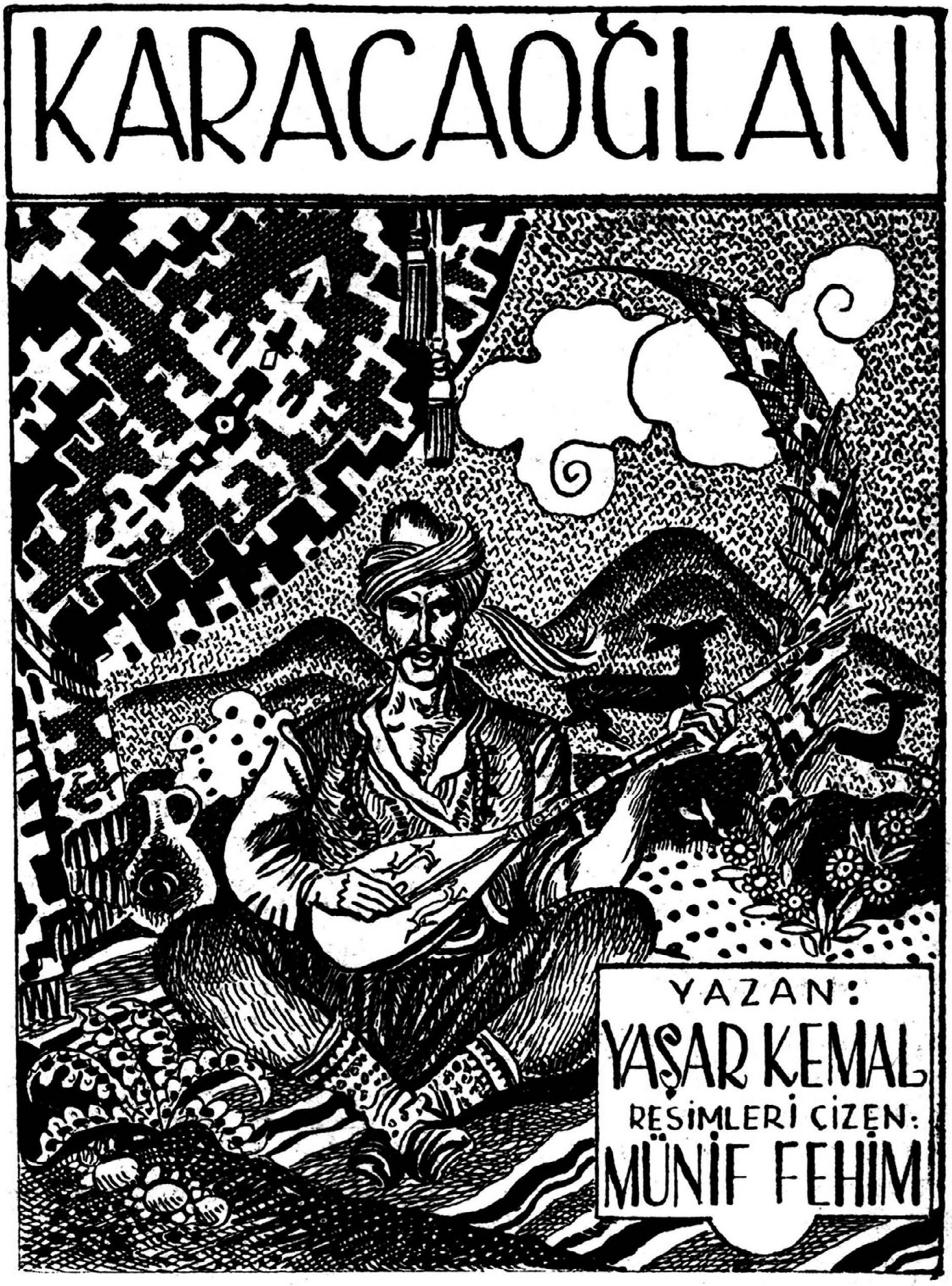

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 24 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Birden sustu. Konuşmadı. Bir türkü dönüyordu başında gene. İçten içe bir tür türkü söylüyordu. Umutsuzdu. Kolu kanadı kırılmıştı. İçinden diyordu ki:

«Ak kolların sala sala yürüyen
Nasıl getireyim seni ele ben
Ben bir şahin olsam sen de balaban
Alsam çırnağıma çıksam yola ben

İlinizde yok mu idi kadılar
Ak ellerin altın tasta yudular
Seni bana güvel ördek dediler
Onun için dolanırım göle ben

Susuyorlardı. Susuyor konuşmuyorlardı. Kızın gözlerinin çukurlarında birer damla yaş birikmişti. Karacanın içinden geçenleri duyuyordu sanki. Duyup kahroluyordu. Karaca bir kızıp, bir yumuşuyordu.

Yüklettim yedeğim deste katarım
Yüküm kumaş ben alana satarım
İki bülbül bir kafeste öterim
Konmaz mıyım yeni açmış güle ben

Yüzü değişiyordu andan ana. Saz çalarken nasıl değişir, öyle değişiyordu.

Hemene de Karacağolan hemene
Çanlı kervan indirmişim Yemene
Sevdim ise ben yarimi kime ne
Nettim ola şu koğlaşan ele ben

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 25 — Resimleyen: MÜNİF FEHİM

Elif hızla ondan ayrıldı. Çamların arasından ceren gibi sekiyordu. Şimdi Karacanın içinden geçen türkü kovalıyordu onu. Ardına düşmüş, o gittikçe bir uğultu gibi türkü de gidiyordu. Bir ışık yağmuru, bir renk yağmuru gibi gidiyordu.

Yaz gelir de hevesienir bitersin
Güz gelince başın alır gidersin
Yavru niçin boynun eğri tutarsın
Senin derdin benden beter menevşe

Karacaoğlan a kaçarken böyle söylüyordu belki. Böyle söylemişti bir zamanlar belki. Ayağının dibindeki çiçeklere bakmış bakdı. Etinde sıcaklığı, gözlerinde hayali kaldı. Arkasından bakakaldı. mış böyle demişti. Ak çimende gölgesi kaldı. Rüzgârda kokusu kal-

Ormanda yalnız başına kaldı. Döndü kaldı. Dertlendi kaldı.
Ala gözlerini sevdiğim dilber
Uyuyup uykuya kanamaz oldum
Deli miyim mecnun muyum ben neyim
Sevdasın serimden atamaz oldum.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 26 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

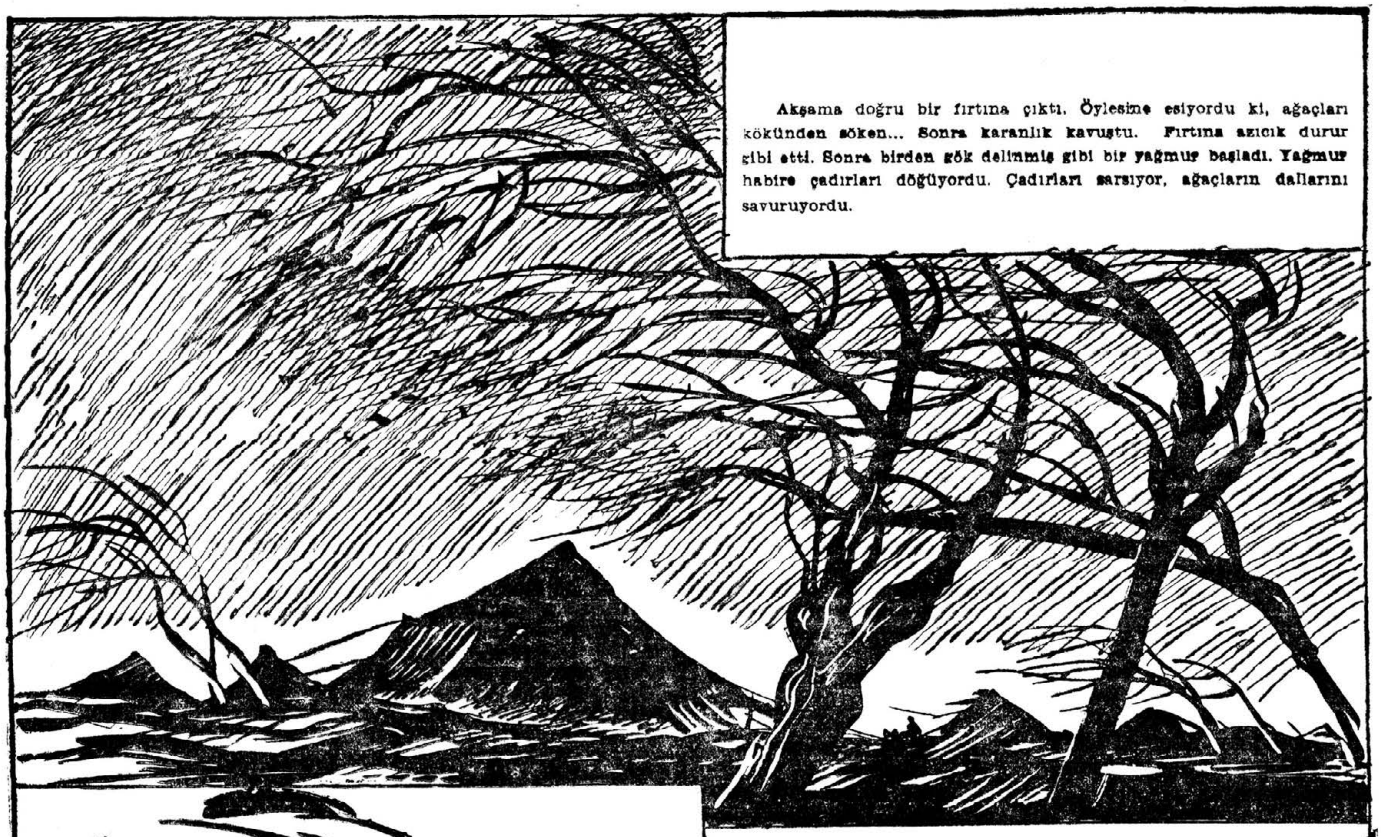

Akşama doğru bir fırtına çıktı. Öylesine esiyordu ki, ağaçları kökünden söken... Sonra karanlık kavuştu. Fırtına azıcık durur gibi etti. Sonra birden gök delinmiş gibi bir yağmur başladı. Yağmur habire çadırları döğüyordu. Çadırları sarsıyor, ağaçların dallarını savuruyordu.

Deli Hüseyin akşamdan beri meraktaydı. Karaca nereye gitmişti? Hiç bir zaman [illegible] gün aştıktan sonra dışarda kalmazdı. Bu ne işti? Bir hal mi gelmişti çocuğun başına?

—« Nerede kaldı? Bu zamanacak nerede?...»

Bir zaman kendi kendine mırıldanarak çadırın içinde dolaştı kaldı. Aklına türlü ihtimaller geliyordu. Âşık bul Kaçıp gidebilirdi. Sıkılır, başını alır giderdi. Oba kardaşını çekemez, tedirgin ederdi onu. Öldürürlerdi de... «Öyle bir şey olursa,» dedi kendi kendine. «Bu obayı da Beyiyle, at eşeği, çadırı, çoluk çocuğuyla silip süpürmek boynuma borç olsun.»

Yağmur yağıyordu. Çadırı döğüyordu. Hüseyin ne yapacağını şaşırmış içerde dört dönüyordu.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 27 — Resimleyen: MÜNİR YEREM

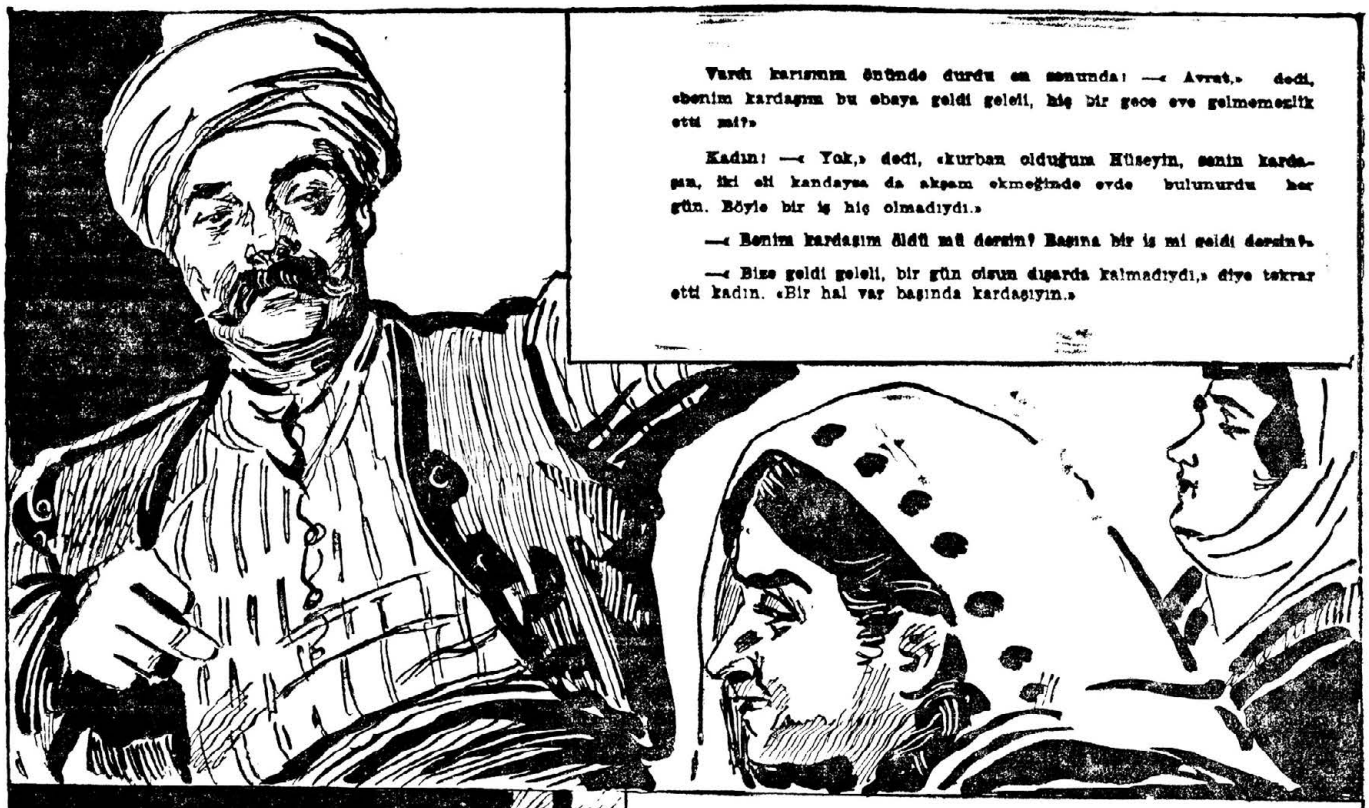

Vardı karısının önünde durdu en sonunda: —« Avrat,» dedi, «benim kardaşım bu obaya geldi geleli, hiç bir gece eve gelmemezlik etti mi?»

Kadın: —« Yok,» dedi, «kurban olduğum Hüseyin, senin kardaşın, iki eli kandaysa da akşam ekmeğinde evde bulunurdu her gün. Böyle bir iş hiç olmadıydı.»

—« Benim kardaşım didü mü dersin? Başına bir iş mi geldi dersin?»

—« Bize geldi geleli, bir gün olsun dışarda kalmadıydı,» diye tekrar etti kadın. «Bir hal var başında kardaşıyın.»

Deli Hüseyin: —« Bir iş yapsa bana haber etmesi gerek. Bir düğüne, bir derneğe gitse bana haber etmesi gerek... Ne ola ki? Kardaşıma bu obadan bir kötülük gelmişse... Benim hak âşığı kardaşımı çekemeyenlerden bir kötülük gelmişse... Ben de bilirim yapacağımı bu obaya. Beyden de Paşadan da gelmişse, ocağını söndürüp, yerine incir dikerim. Dikmezsem bana da Hüseyin, Deli Hüseyin demesinler...»

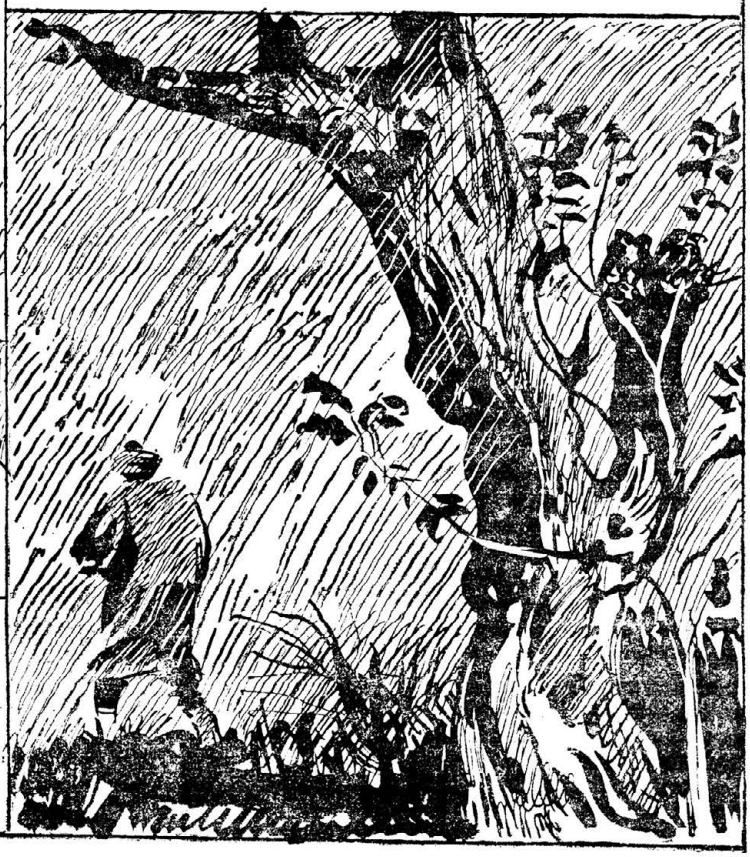

Bir zaman sustu. Çadırın içinde dolandı durdu. Deli gibiydi. Yırtıcı bir kaplana benziyordu.

Telâşlandı: —« Daha ben ne duruyorum?» dedi. «Kardaşımın bir tek kardaşım yitmiş de daha ben ne duruyorum? Avrat gocumu getir.» diye bağırdı.

Kadın duraksadı amcık.

Hüseyin: —« Getir getir,» diye bağırdı. «Getir getir...»

Goçuğunu giydi, yağmura, karanlığa atıldı.

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 28 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Karanlıktı ortalık. Göz gözü görmüyordu. Rüzgâr savuruyordu. Toprak sarsılıyordu. Yağmur öylesine yağıyordu ki, Hüseyin karşıdan gelen yağmura sor dayanıyordu. Yağmur göğsüne göğsüne kamçılıyordu. Yağmur bıçak gibi kesiyordu. Hüseyin nereye gidiyordu? Nereye gitmeliydi? Bilmiyordu. İçinde bir zehir acısı... yürüyordu.

Yağmurda delicesine koşmağa başladı. «Bir şey olduysa kardaşıma, bir kötülük geldiyse benim yüzümdendir.»

Beyin evini de bir telâştır almıştı. Ne oluyordu? Oradan oraya gidip gelmeler... Durup konuşmalar... Fısıldaşmalar... Beyin Hatunu ağlıyordu. Durmadan ağlıyordu. Hıçkırmıyordu. Hiç ses çıkarmıyordu. Kendisini tutuyordu. Gözyaşını içine akıtıyordu. Yanındakilere: «— Susun, susun» diyordu. «Amanın bey duymasın. Duyarsa öldük.» diyordu «Duyarsa hal kötü... Hepimizi diri diri boğazlar...»

Bir an içinde telâş bitmiş, ses seda kalmamıştı ortalıkta. Çadırın içinde sinek vızıldası duyuluyordu.

Hatun: «— Nerede, nerede, nerede kaldı?» diyordu. «Geceye kadar nerede kaldı? Nerede, nerede, nerede kaldı? Ocağımı söndürdü de gitti. Evimi yıktı da gitti.»

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 29 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Çadırların üstüne hâlâ yağmur yağar. Fırtına hâlâ savurur. Hatunun sesi kısılmıştı. Yarı baygın. Bey işi sezdi bu arada, Vardı Hatununu yerden kaldırdı. «— Ben,» dedi, «bir zamandır bu kızda bir şeyler bir başkalık sezivordum zaten. Kendinden geçmiş, dünyasından geçmiş bir hali vardı. Toprak değil de gökte yaşıyordu. Sana söyleyim dedim, belki yanılıyorum diye söylemedim. Keşke söyleseydim... Kalk hele kalk sen... Yeme kendini. Zararı yok...»

Kadını kolundan tuttu, köşeye çekti: «— Ne diyorsun? Ne ola ki bu? Öldü mü dersin? Kaçtı mı dersin? Kaçsa kiminle kaçacak? Öldü desek...»

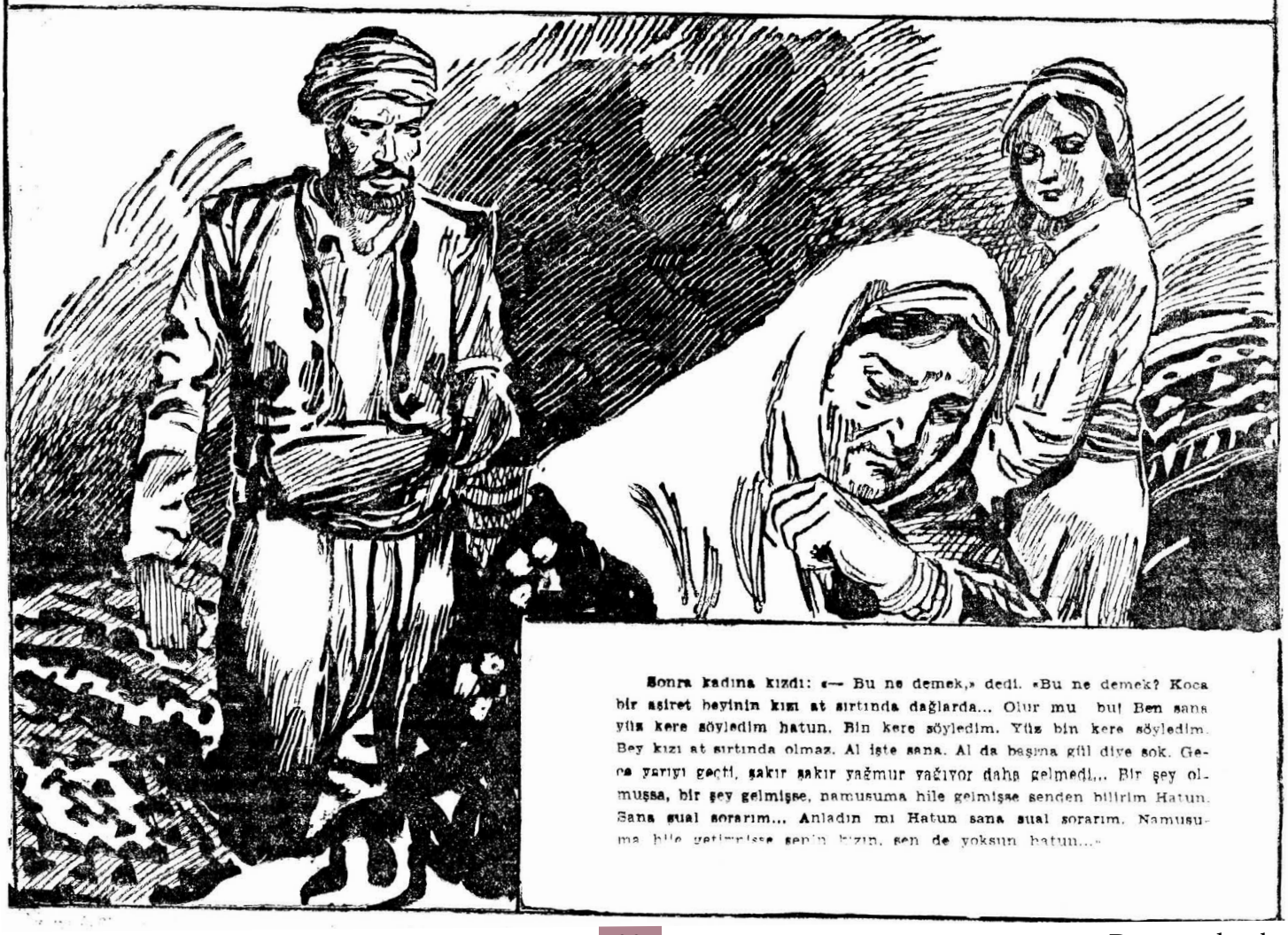

Sonra kadına kızdı: «— Bu ne demek,» dedi. «Bu ne demek? Koca bir aşiret beyinin kızı at sırtında dağlarda... Olur mu bu! Ben sana yüz kere söyledim hatun. Bin kere söyledim. Yüz bin kere söyledim. Bey kızı at sırtında olmaz. Al işte sana. Al da başına gül diye sok. Gece yarısı geçti, şakır şakır yağmur yağıyor daha gelmedi... Bir şey olmuşsa, bir şey gelmişse, namusuma hile gelmişse senden bilirim Hatun. Sana sual sorarım... Anladın mı Hatun sana sual sorarım. Namusuma hile getirmişse senin kızın, sen de yoksun hatun...»

Devam edecek

KARACAOĞLAN

Yazan: YAŞAR KEMAL — 30 — Resimliyen: MÜNİF FEHİM

Bey konuştukça hiddetleniyordu. Hatunun elindeki kolunu çırptı. Sandığa vardı. Sandık işlenmişti. Nakış nakış güldü. Sandığı açtı. Sandık «çıtın» diye öttü. Bey, sandıktan en güzel, altın işleme tabancasını çıkardı. Bu tabancayı her zaman çıkarmazdı. Hatun hatırladı ki, Bey bu tabancayı bir Cerit döğüşünde, bir de Lekkürtlerinin talanın da çıkarmıştı... Demek ki, bu kaçışa, bu yitişe de o kadar önem veriyor... Bey tabancayı aldı beline taktı. Kamayı da.. Çadırın orta direğinde asılı silâhı da...

Hatun Beye yalvardı. İş kötüye gidiyordu: «— Bey,» dedi, «Bey kurbanların olurum. Bu yağmurda, bu kıyamette gitme... Adamlar gitsin... Bulur gelirler. Neredeyse bulur gelirler. Belki hiç birşey yoktur bu işte. Yağmur tutunca bir mağaraya saklanmış, çıkamamıştır belki... Sen bu kıyamette aramağa çıkınca elin aklına neler gelmez. Gel öfkeyle kalkma... Kulun kurbanın olayım Bey. Sen bilmez misin o deli kızı... Çocukluğunda da, bir yağmurlu günde bir mağaraya saklanıp kalmıştı. Mağaranın karanlığına büzülmüştü...»

Bey bunun üstüne hiç konuşmadı. Belindeki tabancayı çıkardı yeniden sandığa koydu. Tüfeği yerine astı. Kamayı da...

BERSERK
THE GOLDEN AGE ARC II
THE BATTLE FOR DOLDREY
©KM・H/B

Ahmet Canal

BERSERK

Uyarı! Bu mangada ve animede yetişkinlere yönelik içerikler bulunmaktadır. 18 yaşından küçüklerin okuması ve izlemesi kesinlikle önerilmez.

Uyarı! Bu mangada ve animede yetişkinlere yönelik içerikler bulunmaktadır. 18 yaşından küçüklerin okuması ve izlemesi kesinlikle önerilmez.

Konusu:

Guts idam edilmiş ölü bir kadın tarafından doğmuştur ve raslantıyla Gambino isimli bir paralı asker tarafından bulunmuştur...

Gambino Guts'ı istemese de eşinin isteği üzerine onu evlat edinmiştir... Guts Gambino'nun paralı asker gurubunda bulunduğu süre içersinde ondan kılıç kullanmayı öğrenmiştir ama üvey annnesinin ölümü ve Gambino'nun bunun nedeninin Guts'un uğursuzluğu olarak kabul edişiyle zamanla Gambino Guts'a karşı nefret beslemeye başlar... Bir gece Gambino sarhoşluğun etkisiyle Guts'a saldırır... Guts kendini kurtarmak için Gambino'yu öldürmek zorunda kalır... Gruptan kaçan Guts yıllar sonra bir paralı asker olarak karşımıza çıkar... Katıldığı bir kale kuşatması sırasında düşman birliğin kumandanlarından biri olan Bazuso'yu öldürür... Ancak bu sırada kulenin tepesinden kendini izleyenlerden habersizdir...

Bölüm Sayısı: Anime 24 / Manga 357+

Tür: Aksiyon, Macera, Fantastik, Korku, Yetişkin, Doğa Üstü, Trajedi, Seinen

Yazar ve Çizer: Miura Kentaro

Anime Yönetmeni: Naohito Takahashi

Gösterim Tarihi: 01 Temmuz 2016

MyAnimeList Puanı: 6.66 – 5194. Sıra

Karakterler :

Guts:

Yükseklik: 190 cm

Kilo: 115 Kg

Göz Rengi: Kahverengi

Saç Rengi: Siyah

Hikayenin ana kahramanıdır. Uzun ve ağır bir kılıç taşıyan, yaralı ve duygusal bir adamdır. Karanlığın içine doğmuş gibi korkusuzdur.

Griffith: Griffith, hikayenin ana düşmanıdır. Şahin şeklinde taktığı kaskından dolayı Şahin olarak anılır ve Şahin grubunun lideridir.

Casca: Guts ve Griffith ile olan kararsız ilişkisi sayesinde huysuz ve kaprisli bir şekilde ortalıkta dolaşan ana karakter.

Mozgus: Mozgus, dünyayı işkenceciler grubu ile birlikte dolaşarak, St. Albion kentinde şiddetli bir sapkınlık kültü kök salması için gönderilen The Holy See'in baş soruşturmacılarından biridir .

Isidro: Büyük bir kılıç ustası olmak isteyen hırsız. Güç ve beceri eksikliğine rağmen çevikliği ve küçük bedenini avantaja çevirmeyi iyi başarıyor.

Puck: Bir çeşit peri. Dostlarını iyileştirirken, düşmanlarının başına bela olabilir.

Adolf: Rahip. Collette'nin babası.

Azan: Şövalye. Bir zamanlar "Holy Iron Chain Knights" grubuna mensuptu. Şimdi ise tek tabanca.

Corkus: Eski bir hırsız. "Şahin" grubunun sadık bir üyesi

Farnese de Vandimion: Holy Iron Chain Knights'ı yöneten soylu bir kadındır. Bu yönetici pozisyonu genellikle kadınlara verilirdi. Bu yüzden Farnese, babası Federico Vandimion tarafından gönderildiği manastırda kalacağı süre boyunca bu göreve tayin edildi.

Godo: Guts'un kılıcını yapan ve onu tamir eden demirci.

Erica: Godo'nun evlatlık kızı.

Flora: İnsan kalbine sahip, yaşı belli olmayan bir cadı.

Foss: Bakan.

Jerome: "Holy Iron Chain Knights" grubunun üyesidir.

Judeau: Eski bir sirk sanatçısı.

King of Midland: Midland Kralı, Griffith'in iktidara yükselişinden sorumlu olan kişidir. Prenses Charlotte'ın babasıdır.

Luca: Albion'daki bir fahişe grubunun lideridir.

Nina: Genç ve umursamaz bir fahişe. Luca'nın grubuna üyedir.

Zodd Nosferatu: Ölümsüz Zodd olarak da bilinir. Zodd, insan benzeri formundan daha tehditkar bir yaratığa dönüşme yeteneğine sahiptir.

Raban: Raban, Midland Mahkemesinde yüksek rütbeli bir soyluydur.

Charlotte Beatrix Marie Rhody Windam: Eskiden Midland Prensesi olan Charlotte, ilk bakışta Griffith'e âşık oldu. Guts, Griffith'i düellolarında mağlup ettikten sonra, Griffith Charlotte ile yattı ve bunun sonucunda bir yıl boyunca hapsedildi ve işkence gördü. Hapishaneden çıkmasına yine kendisi yardımcı oldu.

Rickert: Şahin grubunun hayatta kalan en küçük üyesi.

Schierke: Genç bir cadı. Flora'nın öğrencisidir.

Serpico: Farnese'nin arkadaşıdır.

Silat: Sürgün edilen Bākiraka Klanının Prensidir. Sürgündeki klanının onurunu yeniden

YOU FELL INTO MY TRAP, FOOL!!
ボッ
THE ONLY ONE TRAPPED IS YOU, BITCH!
ニィイイ。
THIS IS YOUR LAST TASTE OF HEAVEN BEFORE I SEND YOU TO HELL!
!

kazanmayı umarak İmparator Ganishka'ya hizmet eder.

The Skull Knight: Kafatası Şövalyesi olarak bilinen gizemli bir savaşçıdır.

Eleştirel Bir Bakış :

Okumaya başladığınız an aslında neye bulaştığınızı anlıyorsunuz. Ana karakterimiz olan "Guts" ile de tanışmamız uzun sürmüyor ve hemen kendini gösteriyor. Hayata resmen 1-0 yenik başlayan karakterimiz hayatta kalabilmek için boyundan büyük bir silahla etrafındaki herkesi öldürmeye başlıyor. Kara Kılıçustası! Peşindeki kara ruhlar ve düşman kuvvetleri bir an olsun rahat bırakmıyor.

Guts ilk savaşını daha küçük yaşlardayken vermeye başlamıştır. Gambino Guts'a dövüşmeyi ve kılıç kullanmayı öğretmiştir. Daha güçlü olabilmesi için boyu kadar olan kılıç vermiştir. Gambino'nun karısı ölür ve kendisi de bir savaşta koltuk değneklerine mahkum olur. Bu başına gelenleri Guts'un lanetli olduğuna bağlar ve onu öldürmek ister. Fakat Guts kendisini beklenmeyecek şekilde savunur ve Gambino'yu öldürerek bulunduğu kamptan kaçar. Artık tek başınadır; ta ki Şahinler Takımına denk gelene kadar. İşte hikayemiz bu noktada alevleniyor. (Daha fazla spoiler vermeyeceğim.)

Griffith... Asıl kötülüğün sebebi Griffith. Guts'u önce kendine bağladı sonra da kötülüğün içine düşmesi için en kıyak çelmesini taktı. Ah Griffith. Kötü Griffith!

Çizim konusuna gelirsek gerek mekan gerekse atmosfer olarak beklentinin üstünde olduğunu

düşünüyorum. Yaratıkların çizimi de oldukça başarılı. Yaratıklar kadar diğer karakterlerin çizimi de gayet başarılı. Üzerinde uzunca bir süre düşünülüp çalışıldığı belli oluyor. Ama bazı dövüş sahnelerinde anlaşılması güç çizimlerde mevcut. Bu güçlük sizi okumaktan asla alıkoymuyor.

Her sayfada biraz daha heyecanlanmanıza neden olan bir manga. Karanlık, vahşi, acımasız karakterlerin yanında duygusal ve romantik karakterler de var. Bu da manganın aslında sizi çok fazla bunaltmadan hikayenin tadını çıkarmanıza sebep oluyor.

Berserk gerçekten çok farklı bir manga. Bazen geriyor bazen de sizi üzüyor. Sayfaları çevirdikçe ne demek istediğimi anlayacaksınız.

İyi okumalar.

Erol Çelik

YAŞLI ADAMIN AYNASI

Işıl ışıl avizelerin, varaklı koltukların, taşlı saatlerin ve buram buram avam kokan antikaların tam ortasında, saçları dikilmiş yaşlı bir adam, mutsuz bir yüz ifadesiyle, elindeki aynayı dükkânın sahibine gösteriyordu. "Çok para istemem oğlum ama alacaksan, bir şartım olacak."

"Kaç para istiyorsun amca buna?"

Işıl ışıl avizelerin, varaklı koltukların, taşlı saatlerin ve buram buram avam kokan antikaların tam ortasında, saçları dikilmiş yaşlı bir adam, mutsuz bir yüz ifadesiyle, elindeki aynayı dükkânın sahibine gösteriyordu. "Çok para istemem oğlum ama alacaksan, bir şartım olacak."

Horhor Antikacılar Çarşısı'nda böyle adamlara çok rastlanırdı. Koltuğunun altına, bir türlü satmaya kıyamadığı eski bir eşyasını sıkıştırıp, pazarlığın olumsuz geçmesi için bin dereden su getirir, usta tüccarların tatlı dillerine boyun eğdiklerinde, kiminin kolu kopmuş gibi canı yanar, kimi ise ölmüş karısını, yeni kaybetmiş gibi üzülürdü.

"En fazla yüz yirmi lira veririm. Bak etrafına, aynadan geçilmiyor."

Titreyen ellerinden düşürmemek için büyük çaba sarf ettiği aynasına bir kez daha baktı, diken saçlı amca. Sonra gücenmiş gibi satıcıya dönerek, "O kadar para istemem," dedi.

Akşama nargile masasında anlatacak nefis bir hikâye yakaladığı için mutlu olan dükkan sahibi, "Kaç para istiyorsun o zaman?" diye sordu. Sonra yeni aklına geliyormuş gibi, "Memleket neresi amca?" diye ekledi.

"Bırak şimdi memleketi oğlum, şartımı kabul ediyor musun?"

Antikacı, karşısındakinin yaşına hürmetle gülümsedi. "Normalde şart mart kabul etmem ama de hele bakalım şartını."

"Aynayı alan kişi kadın olmalı ve asla geceleyin, bu aynada kendisine bakmamalı."

Dükkân sahibi kendini, bıyık altından gülmekten alıkoyamadı. Böyle adamlara çok rastlanırdı çarşıda. Nargile masasına meze olması için adamın hikâyesini bitirmesine izin verecekti. "Niye amca? Ölmüş karını mı görüyorsun?"

Diken saçlı yaşlı adam, sanki zılgıtı basacakmış gibi şişti ama en azından karşısındakinin kendisini dinlediğine hürmeten, "Yok oğlum, karım yaşıyor çok şükür," dedi.

"Ne görüyorsun o zaman?"

Yaşlı adam, düşürüp kırmaktan ödü koptuğu aynayı, yeni cilalanmış bir masanın üzerine, sanki alt komşusunu rahatsız etmekten çekiniyormuş gibi usulca koydu. "Ben diyeceğimi dedim, gerisi sana kalmış."

Satıcı, kumaş pantolonunun cebinden bir ellilik çıkarttı ve adama uzattı. Gözünü aynadan ayırmıyordu. Böyle adamlara gerçekten çok fazla rastlamış mıydı bilmiyordu, böyle adamların anlattıklarına inanıyor muydu bilmiyordu, bildiği tek şey, gece yarısından sonra o aynaya bakacağıydı.

Mehmet Kaan Sevinç

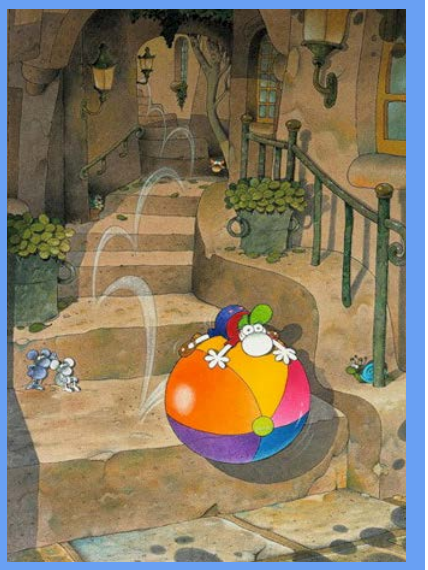

Uzun boyunlu zürafalar ve büyük burunlu karakterlerin yazısız dünyasına ait çizimleri ile bilinen karikatürist ve çizer...desek bilmeyen, tanımıyan çok az kişi vardır herhalde.

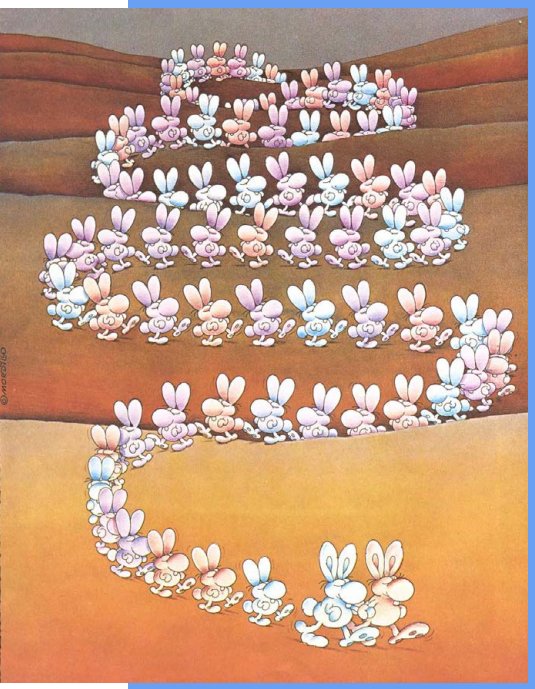

HOŞÇAKAL MORDİLLO USTA...

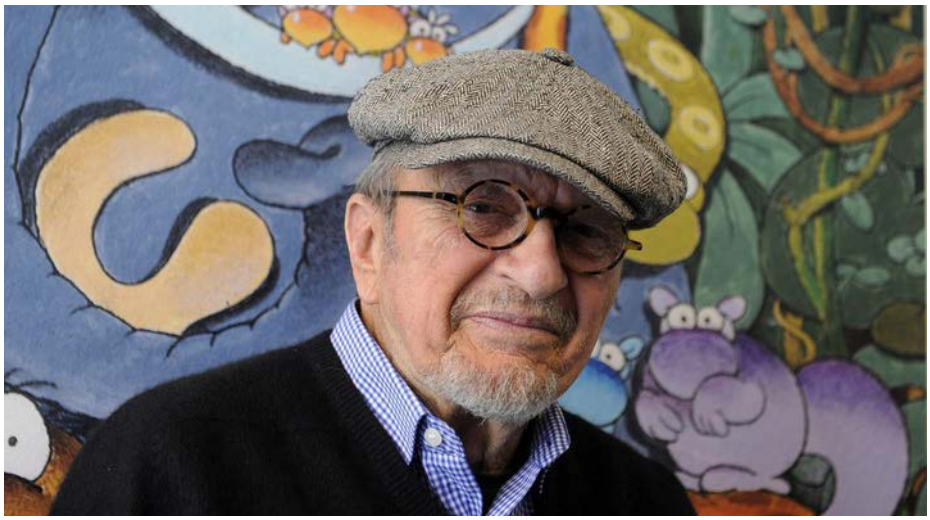

Uzun boyunlu zürafalar ve büyük burunlu karakterlerin yazısız dünyasına ait çizimleri ile bilinen karikatürist ve çizer...desek bilmeyen,tanımıyan çok az kişi vardır herhalde.

70'lerde küresel ölçekte en çok yayımlanan grafik mizah simgesi olan Arjantinli karikatürist Guillermo Mordillo Pazar günü Mallorca'da öldü.

Kısaca Mordillo olarak bilinen Guillermo Mordillo, Arjantinli bir çizgi film ve animasyon yaratıcısıydı ve 1970'lerin en çok tanınan çizgi romancılarından biriydi. Komik, renkli ve sözsüz aşk, spor ve uzun boyunlu hayvan karikatürleri ile ünlüdür.

İspanyolların oğlu Mordillo, 4 Ağustos 1932'de Buenos Aires, Arjantin Villa Pueyrredón'da doğdu. 13 yaşındayken kendini çizime adamaya karar verdi. Gazetecilik Fakültesi'nden illüstratör olarak mezun oldu, 23 yaşındayken bir reklam ajansında çalıştığı Lima, Peru'ya taşındı.

Beş yıl sonra Paramount da çalışmak için New York'a taşındı. Popeye'nın(Temel Reis) sinemaya yönelik animasyonlarında yer aldı.

Mordillo sanat hayatını Paris'e taşıdı. Üç yıl boyunca kutlama kartları yaparak geçimini sağladı. Sonra basın için grafik mizah yapmaya başladı. Fransızcası iyi olmadığından çizimlerinde yazı kullanmadı. Onlarca yıl sonra bir röportajda şöyle diyecekti: 'Beş dili konuşuyorum, ancak en iyi konuştuğum dil çizimdir ve evrenseldir.

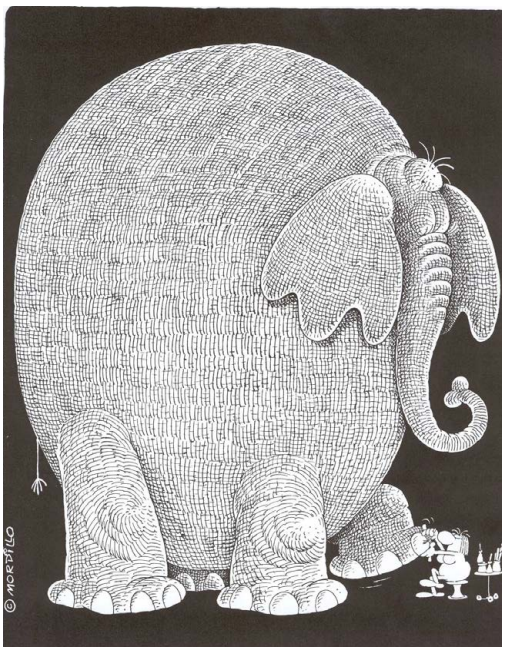

Ünlü Paris Match dergisinde ki çizimleri küresel bir kariyer için başlangıç oldu. Karikatürleri daha sonra Alman i Stern dergis ve oradan dünyanın dört bir yanında yayınlanarak çoğaldı.

Sanat hayatını Paris ve Mallorca arasında geçirdi. Amparo Camarasa ile evli olan sanatçının Sebastién ve Cécile adlarında ve iki çocuğu var.

Arjantin'de 1992'de Konex ödülü ve Arjantinli İllüstratörler Birliği'nin altın madalyası ile ödüllendirildi.

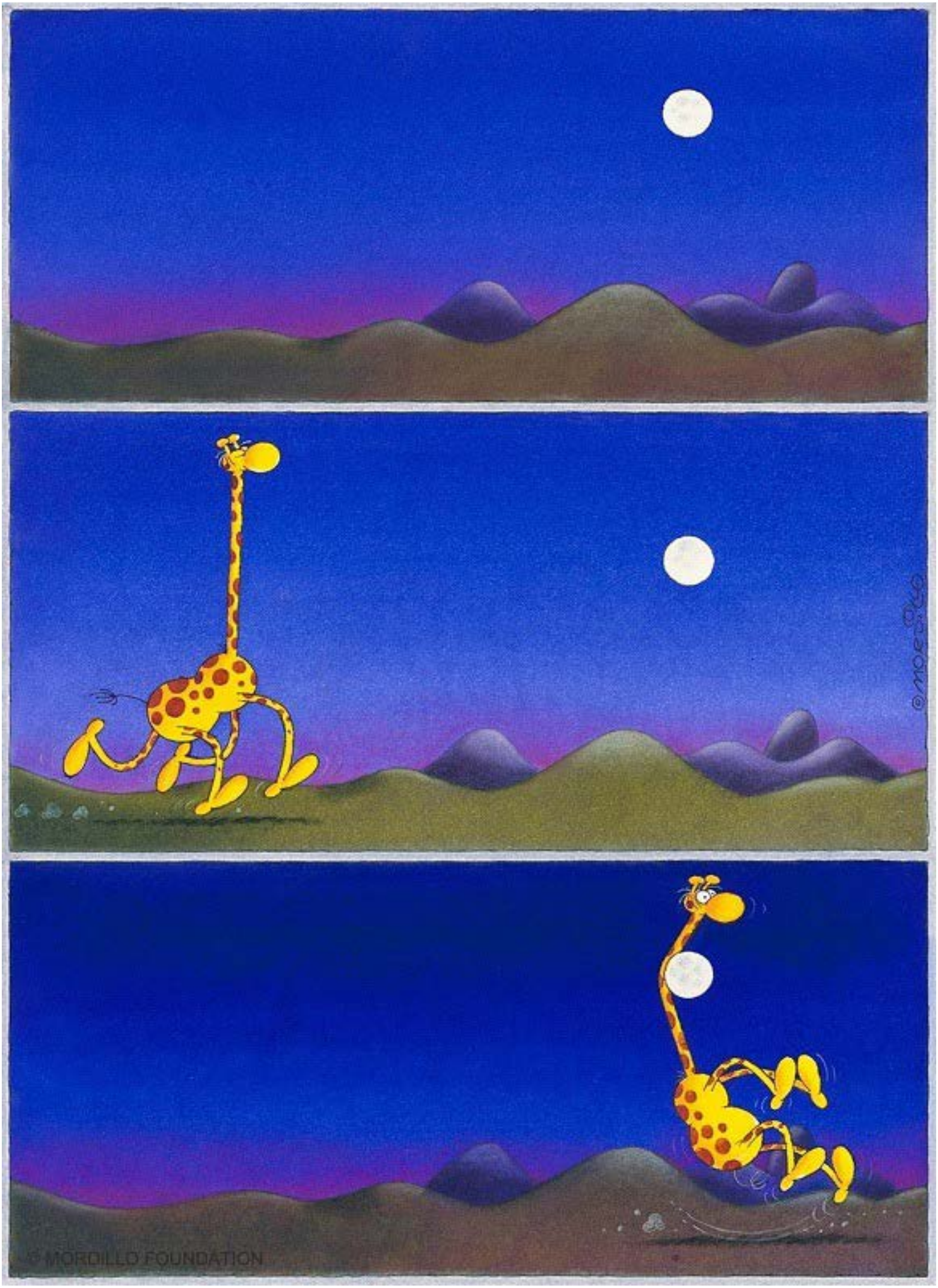
©MORDILLO
© MORDILLO FOUNDATION

Özgür Hünel

KÜTÜPHANECİ 2.Bölüm

Ve uzun bir zaman sonunda, geriye sadece bir okunmamış eser kalmıştı: bir roman. Kütüphaneci büyük bir mutlulukla, uzun zamandır hiçbir şeyi okurken hissetmediği bir hevesle ve belki de okuduğunun, okuyacağı son metin olduğu ihtimalinin üzüntüsüyle, romanı bitirdi.

Ve uzun bir zaman sonunda, geriye sadece bir okunmamış eser kalmıştı: bir roman. Kütüphaneci büyük bir mutlulukla, uzun zamandır hiçbir şeyi okurken hissetmediği bir hevesle ve belki de okuduğunun, okuyacağı son metin olduğu ihtimalinin üzüntüsüyle, romanı bitirdi. Son kelimeyi sesli olarak okudu, kitabın kapağını kapattı, rafına koydu ve dudaklarında tatlı bir gülümsemeyle gözlerini kapatıp dizleri üzerine çöktü. Işığın sıcaklığını bedeninde hissettiğini düşündü. Yeterince beklediğini düşündüğü, sonsuzluk gibi gelen bir süreden sonra, gözlerini merakla açtı...

Hala oradaydı.

Hiç tepki vermedi. Hiçbir şey hissetmedi. Ne hayal kırıklığı, ne de üzüntü. Kalktı, ve koridorlarda dolaştı. Daha önce okumuş olduğu bir kitabı eline aldı ve tekrar okumaya başladı.

Birkaç on yıl daha birbirini kovaladı.

Ve bir gün, kütüphaneye yeni bir şey daha eklendi. İlk defa bu, ağzına kadar dolu yeni bir kitaplık değil, genç bir kızdı...

* * *

Kütüphaneci, birçok kısmı Öykü'ye çok tanıdık gelen hikayesini bitirdiğinde, bir süre konuşmadan birbirlerine baktılar. Zira Öykü'nün tüm bu anlatılanları zihninde sindirmesi için bir müddet zaman geçmesi gerekliydi. Ne de olsa bu, şimdiye kadar duyduğu en fantastik öyküydü ve dahası, gerçekti... Ama sonunda, buranın tam olarak neresi olduğunu ve daha önemlisi, kendisinin neden artık burada olduğunu anlamıştı. Kütüphaneciye gelince, dileği gerçekleşmiş ve hayalindeki cenneti yaşamış olması yüzünden onun için sevinse mi, yoksa zavallıcık binlerce yıl yalnızlıkla lanetlenmiş olduğu için dehşete mi düşse bilemedi. Kütüphanecinin de uzun zamandır bu ikilemin yarattığı karışık duyguyu

hissettiğine şüphesi yoktu.

Az önce anlattığı uzun hikayeye rağmen, sessizliği bozan gene Kütüphaneci oldu:

"Bana dünyadan bahseder misin? Şu an neye benziyor? Ve senin burada ne işin var?" dedi büyük bir merakla, sanki o kadar uzun süre sadece kurgu okuduktan sonra, gerçekte olanlar artık daha çok ilgisini çekiyor gibiydi.

İlk iki soru Öykü'yü hüzünlendirdi. Ne diyeceğini bilemiyordu. Bu, cevap vermesi kolay bir soru değildi.

"Okuduklarından, kafanda bir resim şekillenmiştir diye düşünmüştüm," diye cevap verdi, sorudan kaçabileceğini umarak.

"Okuduklarımın hangisi gerçek olaylardan esinlenilerek yazılmış, hangisi tamamen kurgu bilemiyorum ki, bilsem bile bir olayın sayısız farklı şekilde ele alındığı öyküler var."

Öykü bir an düşündü. Bu çok ilginç bir durumdu. Gerçeği hiç bilmeden, gerçeğin sadece eğilmiş, bükülmüş, süzgeçten geçirilmiş, yontulmuş versiyonlarını bilmek, dünyayı sadece bunlar vasıtasıyla takip etmek. Dünya savaşlarını, bilimde ve sanattaki gelişmeleri, toplumlara yön veren büyük olayları ve kimsenin bilmediği, umursamadığı küçük olayları sadece onlardan ilham alınarak yaratılmış öykülerden bilmek. Picasso'nun tablolarına bakıp, gerçekliği 4. boyuttan görmek gibi, bu da dünyaya, insan zihninin kurguyu yaratmaya muktedir olan kısmından atılan bir bakıştı.

Öykü, uyuşmuş bacaklarını rahatlatmak için yavaşça ayağa kalktı ve kütüphanecinin ellerinden tutarak onu da kaldırdı. Birlikte koridorlarda yürümeye başladılar.

"Kafanda duyduğun şu ses," diye sordu Öykü, "son öyküyü okuyana kadar burada kalacağını belirtmiş. Öyle değil mi?"

"Evet," diye cevapladı Kütüphaneci.

"Ve hepsini okumana rağmen hala buradasın," dedi kız, bu bir cevap değildi, kendi kendine konuşuyordu, "hmm, bu gerçekten çok ilginç..."

"Konusu açılmışken," diye kızın düşüncelerini böldü Kütüphaneci, "sen yakın zaman öncesine kadar dünyadaydın, söylesene neden uzun zamandır kimse yeni bir şey yazmıyor?"

Öykü cevabın ne olduğunu bildiğini düşünüyordu. Kütüphaneci'den, kütüphaneye eklenmiş en son eseri kendisine göstermesini rica etti. Birlikte kütüphanenin genişlediği en uç noktaya gittiler ve Kütüphaneci, raftan bir roman alıp kıza uzattı. Muhtemelen dünyada sadece bir e-kitap olarak yayınlanmış olan bir romandı bu ama bu gizemli mekana gelen dijital eserler rafta yerini almadan önce fiziksel bir forma bürünüyordu. Öykü kitabın kapağına göz attı: The Winds of Winter (Kış Rüzgarları). Kapağı çevirdi ve basım yılına baktı: 3204. Tahmin ettiğim gibi, Büyük Felaket'ten kısa süre önce basılmış. Buraya gelen son kitabın bu olmasına şaşmamalı. Felaket'ten sonra kimse oturup bir kitap yazacak halde değildi.

Öykü artık köşeye sıkışmış hissetti, konuyu daha fazla değiştiremezdi. Anlatmaktan başka çaresi yoktu. Hem, anladığı kadarıyla kalan hayatını burada geçirecekti ve Kütüphaneci artık onun tek arkadaşıydı. Onu üzeceğini ve eğer hala kaldıysa içindeki eve dönüş umutlarını bitireceğini bilse de, arkadaşına karşı dürüst olmaya karar verdi. Kütüphanecinin koluna girdi ve o şekilde yürümeye devam ettiler.

"Pekala," dedi Öykü, "şimdi sıra benim öykümde."

* * *

Doğu Avrupa'da bir yer,
Yakın geçmiş
(Büyük Felaket'ten 60 yıl sonra).

Dijitalize edilebilir tüm sanat eserlerinin bilgisayarlar ve mobil cihazlar üzerinden deneyimlendiği bir çağda, tek tük basılan fiziksel kitaplar artık bir okuma aracından ziyade, bir nostalji ve romantizm öğeleriydi. Böylesi bir zamanda ağaçların artık kesilmekten kurtulduğu da söylenemezdi çünkü onlardan da geriye pek fazla kalmamıştı. İnsanın konforu ve yaşam süresi arttıkça, üzerinde yaşadıkları gezegenin rahatı bozuluyor ve ömrü kısalıyordu. Lakin gene de birçoklarının felaket senaryolarındakinin aksine, sonun başlangıcı dünyadan değil, güneşten geldi. Düşünüldüğünde, en başında dünyadaki yaşamı mümkün kılan güneş olduğuna göre, yaşamı sonlandırmaktaki başrolü oynama şerefini de en çok o hak ediyordu.

Güneşteki ardı arkası gelmeyen patlamalar ve gezegenimizin bunlara olan reaksiyonu, binlerce yıldır gelişen medeniyeti, birkaç saat içinde

K
z
S
G
m
a
Ü
J
h
E
B
Ç
t
Y
U
h
L
m
R
MKAANS
D
K

İllüstrasyon- Mehmet Kaan Sevinç

ilk çağlarına geri döndürmüştü. Buna Büyük Felaket deniyordu. Sonrasında hep daha kötüye ve daha kötüye gitti. 10 yıl sonra dünya, yıkıntılarla ve kalıntılarla dolu çorak bir araziydi. Su kaynakları olukça kısıtlıydı, dolayısıyla gıda kaynakları da öyle. Bu ikisi ve petrol, artık dünyadaki en değerli şeyleri oluşturuyorlardı. Teknolojiden bahsedilemiyordu zira patlamalar sırasında dünyayı etkileyen manyetik dalgalanmalar o denli etkiliydi ki, neredeyse tüm cihazlar bozulmuş, sistemler, makineler çalışmaz hale gelmişti. Artık dijital ortam bir seçenek olmadığı için, kısa süre öncesine kadar bir romantik lüks olan basılı kitaplar, başlıca okuma kaynakları konumuna geri dönmüşlerdi. Lakin okumak, ihtiyaç hiyerarşisinde sonlara oynuyordu. Komünler halinde bölünen insanlık, hayatta kalmaya, dolayısıyla en acil ihtiyaçları karşılamaya odaklı bir hayat sürmeye başlamıştı. Elbette çocuklar başka bir dünyaydı...

Öykü böylesi bir komünün içine doğdu. Ebeveynleri çocuklarının bir felaket sonrası dünyasında yaşanabilecek en iyi çocukluğu geçirmesi için ellerinden geleni yapıyor ve onu hayatın olumsuzlarından korumaya çalışıyorlardı ama ne yaparlarsa yapsınlar, bu dünya çocuklara göre bir yer değildi. Öykü'nün ve komünlerindeki tüm çocukların en mutlu oldukları zamanlar, hikaye anlatıcılarının komünlerine uğradıkları zamanlardı.

Hikaye anlatıcıları olarak bilinen gezginler, felaket öncesi zamanlarda çok okumuş, çok izlemiş kişilerdi ve romanların, öykülerin, sinema filmlerinin, sahne eserlerinin, video oyunlarının olmadığı bir dünyada, bu eserler artık sadece bu kimselerin zihinlerinde varlıklarını sürdürüyorlardı. Hikaye anlatıcıları, komünleri ve her türden yerleşim yerlerini gezerek, artık erişimin imkansız olduğu bu öyküleri anlatarak insanları eğlendiriyor, karşılığında temel ihtiyaç malzemeleri alarak geçimlerini sürdürüyorlardı. En iyileri, en yaşlı olanlardı çünkü bu kişiler o eserleri gerçekten görmüşlerdi. Genç olanlar ise, ki çoğu felaketten sonra doğmuştu, bu ustaların eğittiği çıraklardı. Anlattıkları öyküleri ustalarından ezberlemişlerdi. Bu kişilerin hizmeti daha az maliyetliydi elbet.

Tebessümle anlatılan bir efsaneye göre, ilk hikaye anlatıcısı, felaketten önce işi gücü çizgi romanlar, oyunlar, kitaplar olan biriymiş. Bunlara o kadar düşkünmüş ki dünyada başka bir şeyi umursamazmış. Bu yüzden doğru düzgün bir kariyeri, işi gücü bile olmamış. Ve felaketten sonra sağ kaldığında, yıllarca kafasında birikmiş tüm o öyküler, şimdi onun mesleği olmuşlar.

Haftada bir uğrayan ihtiyar bir öykü anlatıcısı için o gün gene komün meydanında aileler ve en önde çocuklar toplaşmış, sabırsızlıkla adamın öyküsünü anlatmaya başlamasını bekliyorlardı. Ne de olsa hayattaki tek eğlenceleri buydu. Yaşadıkları bu kabustan kurtulup, kısa süreliğine de olsa başka dünyalara, başka diyarlara gidebilmelerinin tek yolu buydu. Bu sayede zihinleri dinleniyor, bir süre daha devam edebilecek gücü kendilerinde buluyorlardı.

Artık genç kızlığa adım atmaya başlayan Öykü, hala komünde bu hikayelerden en büyük hazzı duyan kişiydi. Onun için hayatın anlamıydı bu öyküler. Diğerleri öyküyü dinlemenin verdiği hazzı alırken, o öykünün içeriği üzerine düşünmekten haz almayı tercih ediyordu; Hangi türde olduğu, nasıl bir kurgu yapısı olduğu, karakterlerin birbirleri ile olan ilişki dinamiklerinin nasıl inşa edildiği gibi...

"...ve kahramanımız, kafasında duyduğu sesin rehberliğiyle, Ölüm Yıldızı'nı patlatmayı başardı. Kutlama merasiminde güzel prenses, ona ve arkadaşlarına madalyalarını bizzat takdim etti. Birlikte, galaksiye yeni bir umut getirmişlerdi!" diye bitirdi o haftaki öyküsünü yaşlı adam. Herkes alkışladı ve kalabalık dağılmaya başladı. Diğer çocuklar meydanda, anlatılan öykünün kahramanlarını canlandırdıkları bir oyun uydurup oynamaya başlamışken, Öykü, ödemesini alıp komünden uzaklaşan ihtiyarın peşinden gitti.

İhtiyarın arkasından seslenip durdurdu. Öykü, uzun zamandır zihninde olgunlaşmış bazı soruları sordu.

Uzun süre bir şeyler hakkında konuştular...

Devam edecek

Emre İmamoğlu

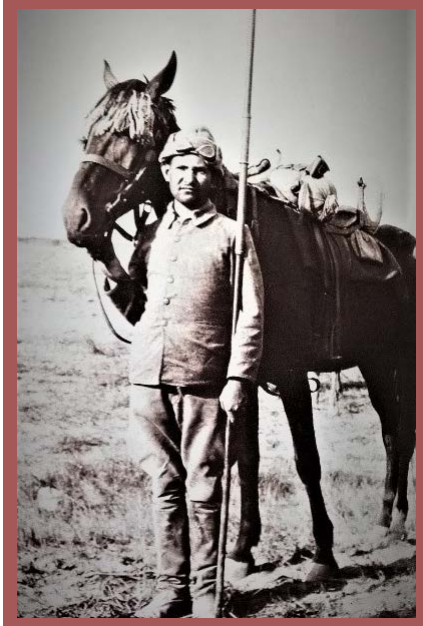

Düşünün, 1922 yılının Ağustos ayının 27'si gecesi, Afyonda, Bal Mahmut tren istasyonunun kuru yük ambarının ahşap çatısı altında at teri kokan eski bir battaniyenin altında uyuduğunuzu. Atınız biraz ötede bağlı, ikinizde yorgunsunuz, dört gündür uyku uyumadınız, yediğiniz bir parça ekmekle biraz koyun peyniri.

SÜVARİNİN TOZUNDAN

Düşünün, 1922 yılının Ağustos ayının 27'si gecesi, Afyonda, Bal Mahmut tren istasyonunun kuru yük ambarının ahşap çatısı altında at teri kokan eski bir battaniyenin altında uyuduğunuzu. Atınız biraz ötede bağlı, ikinizde yorgunsunuz, dört gündür uyku uyumadınız, yediğiniz bir parça ekmekle biraz koyun peyniri. Dün başlayan Büyük Taarruz'la birlikte bugün Yunan cephesi yarıldı ve akşamüzeri Afyon işgalden kurtuldu. Başınızın altında çarıklarınız var,

yün çoraplarınızı çıkarmışsınız, Afyon gecesinin serinliği ayaklarınızı biraz üşütüyor. Birazdan nöbete kaldıracaklar ve şanslıysanız levazım çay demleyecek. Bir süvarisiniz, 5. Süvari Kolordusu'nun 1. Tümeni 2. Alayına bağlı 4.Tabur, 1. Bölük'ten Manisa Kırkağaç doğumlu bir süvari.

5. Süvari Kolordusu kumandanı Fahrettin (ALTAY) Paşa'nın "İstiklal Harbimizde Süvari Kolordusu (1925) kitabı elime geçtiğinde ve bir kısmını okuduğumda aklıma bu fikir geldi. Aslında bir akşam hani o meşhur TV'de hep belgesel seyredenlerden biri olarak 2.

Bekir Çavuş

Dünya savaşında Normandiya çıkarmasını seyrederken, bahsi geçen coğrafyayı, kent ve kasaba isimlerini bir çok filmden, PC oyunundan bildiğimin farkına vardım. Nerdeyse beni Normandiya'ya bıraksalar hatırladığım isimlerden yolumu bulabilirdim. Ama Büyük Taarruzla ilgili bu kadar bilmediğimin farkına vardım ve okumaya başladım. İşte bu okumalar sırasında rastladım süvarilere. Küçük Anadolu atı ırkından, hakikaten küçük ama bir o kadar da dayanıklı atlarına. Yunan Süvari Kolordusu Kurmay Başkanının bile övgüyle söz etmekten kendini alamadığı, bunların harekatına dikkat edilmesi gerekliliğinin altını ısrarla çizdiği, Türk Süvarileri. Savaşırken eksiğini, yendiği düşmandan tamamlayan, atı ve kendisi günlerce aç ve uykusuz gezen ve savaşan, İzmir'e ilk önce girmeyi aklından bir an bile çıkarmayan Türk Süvarisi. Fahrettin Altay'ın kitabında İnönü savaşlarından başlayarak, Büyük Tarrruz'a kadar süvarilerin yaptıkları ve 5.Süvari Kolordusu'nun kuruluşu anlatılıyor. Büyük Taarruz'u diğer kazandığımız savaşlardan ayıran bir özellik var bence, aslında bütün muharebe ve çatışmalar bir bütün ama Büyük Taarruz ve kazanılan zafer Türkiye Cumhuriyetini kurma hakkının kazanıldığı bir muharebeler bütününün son ve önemli bir halkası. Hiçbir Süvari bilemezdi, İzmir'e doğru at sürerken aslında yeni bir devlete doğru at sürdüğünü.

Bu kafayla yola çıktık, süvarilerin rotasını kitapta ki haritalardan çıkardık, onların peşinde motorlarla gidip filme çekmeyi planladık. Ben bir dişçiyim, biraz okur yazar ama film çekmeyi bilmiyorum. Fotoğraf çeken bir arkadaşıma konuyu açtım ilgilendi ondan sonrada zaten hep arkadaşlarla işleri çözdük. Biri maketi yaptı, biri bize kamyonetini verdi, biri motorcu arkadaşları organize etti, biri logoyu tasarladı, biri sucukları pişirdi, biri çayı demledi. Bu İmece ruhuyla Süvarinin izinden gittik, belki nallarından kalkan tozun bir zerresi de bize değer diye, filmin ismini "SÜVARİNİN TOZUNDAN" koyduk. Hikayemiz onların hikayesi, yolumuz onların yolu.

Not: "5. Süvari Kolordusu" Youtube kanalımızda yayınlanan ilk üç bölümü izleyebilirsiniz.
https://www.youtube.com/channel/UC1z022B6jaBFAlNmj6bT3Xg

Düşünün, 1922 yılının Ağustos ayının 27'si gecesi, Afyonda, Bal Mahmut tren istasyonunun kuru yük ambarının ahşap çatısı altında at teri kokan eski bir battaniyenin altında uyuduğunuzu. Atınız biraz ötede bağlı, ikinizde yorgunsunuz, dört gündür uyku uyumadınız, yediğiniz bir parça ekmekle biraz koyun peyniri.

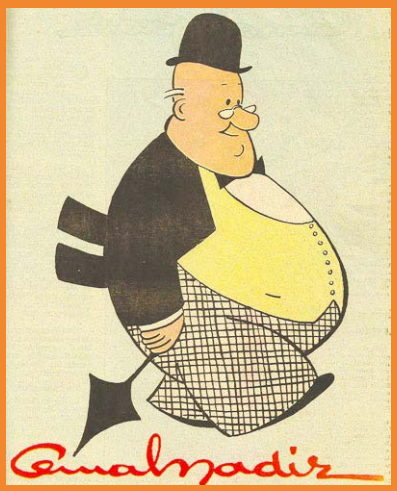

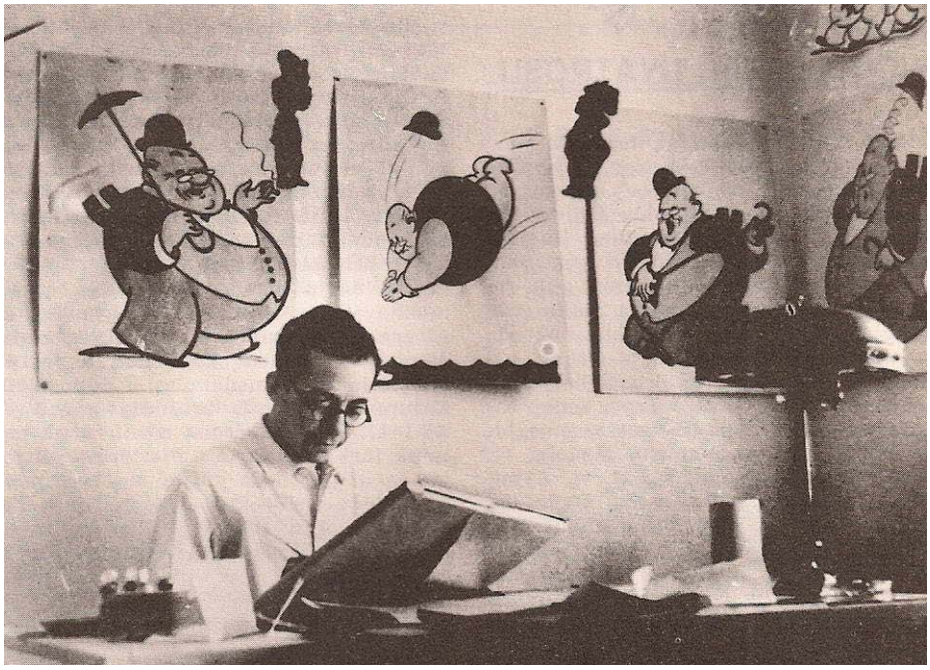

CEMAL NADİR GÜLER

(13 Temmuz 1902 - 27 Şubat 1947), Karikatürist, ressam, çizgi romancı, yazar)

"Amcabey", "Efruz Bey", "Dalkavuk", "Akla Kara", "Yeni Zengin" gibi tiplerin yaratıcısı.

Bulgaristan göçmeni bir ailenin çocuğu olarak Bursa'da doğdu. İlköğrenimini Bursa'da tamamladıktan sonra ortaokulu Bilecik'te okudu. Girdiği bir sınavdan sonra mühendislik eğitimi görmek üzere Almanya'ya gitme hakkını kazandıysa da bu hakkını kullanmadı. Aynı zamanda hattatlık yapan babasının da etkisi altında ressam olmaya karar verdi. İstanbul Sanayi-i Nefise Mektebi'nin (Mimar Sinan Üniversitesi)

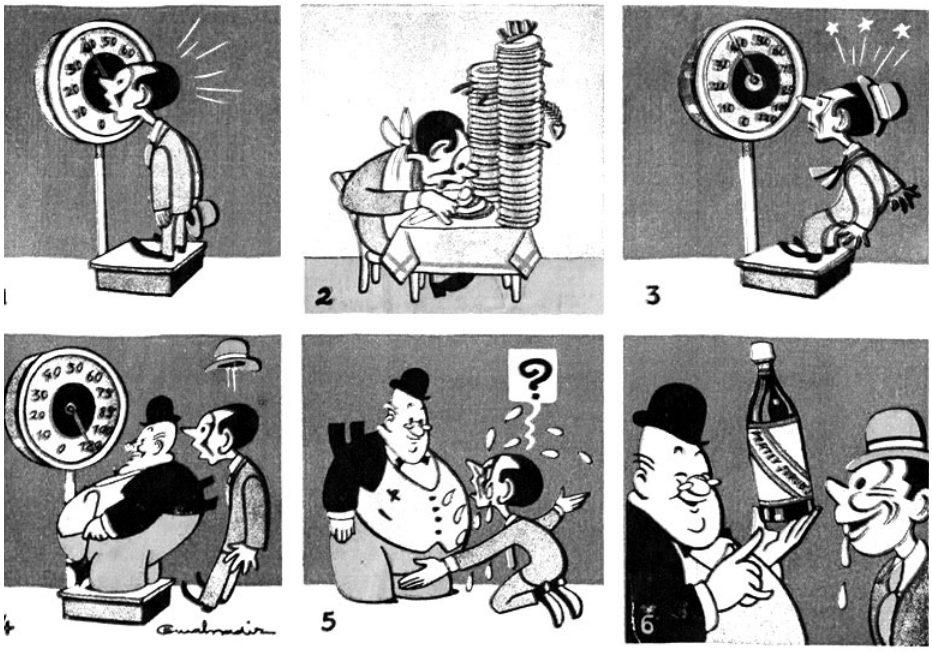

En sonunda Amca Bey de fikrini şu resimle izah ediyor

Çocuk — İnsaf ne demek baba?
Vurguncu — Bilmem!.. Lûgata bak!..

sınavlarına girdi, ancak başarısız oldu.

Bir kasnakçının ve bir makine tamircisinin yanında çırak olarak çalıştı. Bir süre sonra tabela ressamlığı yapmaya başladı.Buna paralel olarak ilkokullarda resim öğretmeni olarak da çalıştı.

İlk kez 1920 yılında Sedat Simavi'nin yayınladığı Diken dergisinde bir karikatürü yayınlandı.

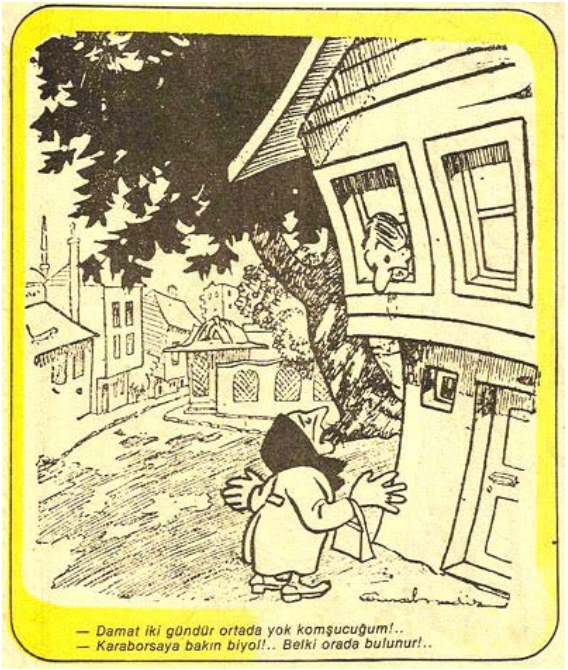

— Damat iki gündür ortada yok komşucuğum!..
— Karaborsaya bakın biyo!!.. Belki orada bulunur!..

Bekir Çavuş

1928 yılında günlük çizmek üzere Akşam gazetesi yöneticilerinden Necmettin Sadak'tan teklif aldı. 1943'e kadar bu gazetede çalıştı. II. Dünya Savaşı sırasında Cumhuriyet gazetesinde karikatürlerini yayınlattı.

1941 yılında Vedat Günyol'la birlikte çocuklara yönelik Arkadaş isimli bir dergi yayınladı. Çeşitli dergilerde yayınlanan karikatürlerinin yanı sıra, 1942-1944 yılları arasında Amcabey adlı mizah dergisini yayınladı.

Aynı zamanda radyo için skeçler ve ***"Yüzkarası"*** adlı bir de tiyatro oyunu yazdı ve oyun İstanbul Şehir Tiyatroları tarafından sergilendi.

Karikatürlerini Amcabey'e Göre *(1932)*, Karikatür Albümü *(1939)*, Akla Kara *(1940)*, **Dalkavuk Karikatür Albümü** *(1946)* ve Amcabey Albümü *(1946)* adlarıyla albümleştirdi.

Ölümünden sonra İstanbul Cağaloğlu'da yıllarca çalıştığı Akşam gazetesinin bulunduğu Acımusluk Sokağı'na ve Bursa' da başka bir caddeye Cemal Nadir adı verildi. Naaşı Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedildi.

Yarattığı tipler

Yarattığı tiplerle toplumsal bir eleştiri yapan Cemal Nadir, Arkadaş dergisinde çizdiği Dede ile Torun karikatürlerinde bilgi ile cehaleti, yeni ile eskiyi karşı karşıya getiriyordu. Amcabey tiplemesiyle toplumdaki çarpıklıkları, çıkarcı tipleri, ikiyüzlülükleri alaya alırken, Dalkavuk tiplemesiyle de dalkavukluk yaparak çıkarlarını koruyanları eleştiriyordu. Yeni Zengin tiplemesi toplumdaki sonradan görmeliği, Akla Kara tiplemeleri de eğitimsizliği ifade eden karakterlerdi.

Cemal Nadir Güler'in ilk kez 17 Ağustos 1929 tarihinde Akşam gazetesinde çizmeye başladığı ve ilk Türk bant çizgiroman karakteri sayılan Amcabey 'in kökeni, 1924 tarihli Efruz Bey karakterine dayanır. Cemal Nadir Efruz Bey'i Ömer Seyfettin'in bir hikâyesinden esinlenerek çizmişti ve yine bir bant çizgiromanı şeklinde *"Zümrüdüanka"* dergisinde yayımlanıyordu. Efruz Bey, fizik olarak Amcabey'e pek benzemiyordu ama karakterleri hemen hemen aynıydı. Yıllar içinde Efruz bey yavaş yavaş Amcabey'e dönüştü

Amcabey *(prototipi Efruz Bey)*

Dede ile Torun

Ak'la Kara

Dalkavuk

Salamon

Yeni Zengin

Düşünün, 1922 yılının Ağustos ayının 27'si gecesi, Afyonda, Bal Mahmut tren istasyonunun kuru yük ambarının ahşap çatısı altında at teri kokan eski bir battaniyenin altında uyuduğunuzu. Atınız biraz ötede bağlı, ikinizde yorgunsunuz, dört gündür uyku uyumadınız, yediğiniz bir parça ekmekle biraz koyun peyniri.

SELAM OLSUN CEMAL NADİR USTA'YA

Suat Yalaz yazdı

CEMAL NADİR GÜLER

"Cemal Nadir Güler, dünyanın en büyük karikatüristidir" derken, karikatür kökenli, Güzel San'atlar Akademisi Resim Bölümü mezunu konuyu bilen biri olarak, lâfımı ölçüp biçerek konuşuyorum

Dünyanın en büyük karikatüristini 60 yıl önce

27 Şubat 1947 tarihinde toprağa vermiştik.

Nazım Hikmet şiirimizde…

Yaşar Kemal romanımızda…

Aziz Nesin mizahımızda nerede iseler…

Cemal Nadir de o yücelikte bir yerlerdedir… (*Bütün değerli san'atçılarımız gibi)

"Cemal Nadir Güler, dünyanın en büyük karikatüristidir" derken, karikatür kökenli, Güzel San'atlar Akademisi Resim Bölümü mezunu konuyu bilen biri olarak, lâfımı ölçüp biçerek konuşuyorum.

Türk karikatür san'atında az dirsek çürütmedim, dünya karikatürcülerini de yakından izledim, kimileriyle de el sıkıştım… Fransa'da, haftalık mizah gazetesi "Herisson"da (Kirpi), Ermeni asıllı, kısaltılmış adı Hoviv olan çok üretken, çok yetenekli biriyle "sayfadaş" oldum. Bana, karikatür başına ödenen parayı az bulmuş, "Hoviv'e ne ödüyorsunuz?" diye sormuştum. "O, gazetenin kurulduğundan beri bizimle… Siz bu sirküiye ('ortam' diye çevirelim. Sirkülasyon'dan nâşi.)

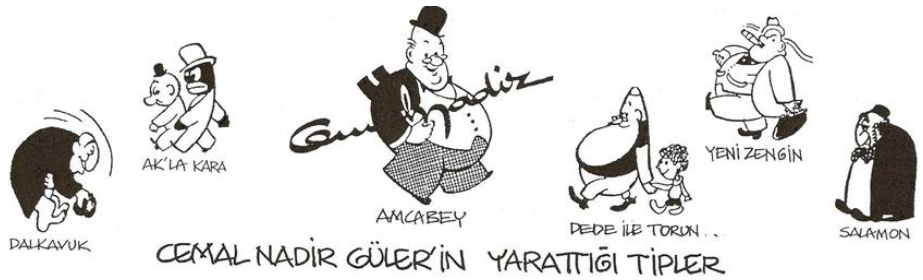

yeni katıldınız. Bu usta çizgilerle neredeydiniz bugüne kadar?" demişlerdi…

Ben de Almanya'da aylık "Küçük Vampir" dergisini resimlediğimi söyledimdi. Aldığım parayı sormuştu "redaktör en şef", aynı zamanda yazar ve çizer. Aldığım doyçe mark'ı söyledimdi. Fransız Frangı'yla 3'e çarpınca… Elektrik çarpmış gibi olmuştu…

"Yahu kardeşim, mösyö, böyle bir para kazanıyorsan buralarda ne dolaşıyorsun! Bizler, (Hoviv hariç) şurada, ayda 5-6 bin franga talim ediyoruz!" demişti…

"Küçük Vampir"in aylık macerasının 30 büyük boy sayfa olduğunu söylemedimdi, bu kez de kısa devre elektrik arızası olur, sigortalar atabilirdi…

* * *

Suat Yalaz Cemal Nadir'i mezarında ziyaret ederken

Fransızlar, mizah yönünden bize çok yakındırlar. Çok sayıda, çok üst düzey karikatüristleri vardır. Geçen yüzyıllardan Daumier ile başlar onların karikatür maceraları. (Daumier, Kral Lui Filip'i "Gargantua" adlı snal deve benzeterek hicvedince, 6 ay hapis yatmıştı, 19'uncu yüzyılın sonlarında. Bizim Musa Kart'tan 200 yıl önce) …

Fransızların çağdaş karikatüristleri saymakla bitmez.

Bir san'atçı, kendi alanında ne kadar "kendine has "olursa o kadar değerlidir. Örneğin, yine Ermeni kökenli olan Kiraz, kibrit çöpü bacaklı, erik memeli kızlarıyla, öylesine bir çizgi yaratmıştır ki, taklit bile edilemez… El kadar resmine çuvalla para ödüyorlar.

Oğuz Aral'ı "Charlie Hebdo"ya götürdüğümde tanıştığımız "Volinski"ye "resim yapıyor" bile demezdiniz. Ama, adam, bir hain suikastçının kurşunlarına – 10 karikatürist arkadaşıyla birlikte- kurban gidinceye kadar, Fransa'nın en pahalı çizeriydi.

San'atçılar yarış atı gibi yarıştırılmaz. Her birinin bir başka özelliği, bir başka üstün yanı vardır. Örneğin, 2 dev ressamın ünlü kavgası…

Paul Cezanne (Sezan), yakın dostu ve en yakın rakibi Van Gogh'a:

"Resim yapmayı bilmiyorsun! Ve hiçbir zaman da öğrenemeyeceksin!" demişti… Çatlak Van Gogh da, kulağını kesmeden önce, Sezan'ı, elinde bıçakla, sapsarı ayçiçeği tarlaları içinde, ünlü tablosundaki "Köprü"ye kadar kovalamıştır

DEVLETLER HUKUKU

herhalde…

"San'atçıları birbiriyle kıyaslamamak en doğrusudur, ama…

"Cemal Nadir, dünyanın en büyük karikatüristidir!" derken, herhalde bir bildiğimiz var.

MAL MEYDANDA… HESAP ORTADA!..

Her şeyden önce, hele bir, Cemal Nadir kimdir, kimin nesidir, şöyle, "kuş bakışı" bir anımsayalım…

Bu, sonraları bir "efsane", uluslararası bir "fenomen" olacak olan vatandaşımız, Bursa'da, küçük bir memurun oğlu olarak dünyaya geldi,

1902 yılının 13 Temmuz'unda. Babası, boş zamanlarında özel merakı olan hattatlıkla oyalanırken, genç Cemal de, abasından öğrendiği hattatlığın yanı sıra, resimler de çiziktirmeye başlamıştı.

Osmanlı matbuatının karikatüristi Cem'den haberi var mıydı, ben bilmiyorum. (Hilmi Yücebaş'ın arşivine inmeli, ya da, yıllarca "Güldiken" Mizah Dergisi'ni yayınlamış, ünlü araştırmacı yazarımız Turgut Çeviker'e başvurmalı)

Ama, İstanbul'da "Diken" mizah dergisini çıkaran ve karikatürler de çizen Sedat Simavi'den herhalde haberi vardı ki, ona çizdiği ilk deneme karikatürlerini gönderiyordu. Sedat Simavi de bu esprili, zekâ ışıltılı desenleri yayınlıyordu. "İstanbul'da, belki para da kazanırım." diye gelmiş, Cağaloğlu'nda bir hattatlık atölyesi açmış. Ama, o iş yürümemiş.

Yırtık pabucun deliğinden çıkan parmaklar n'olacak?

O kadar parasızlık çekmiş ki… Yırtık pabucundan görünen ayak parmaklarını kimse fark etmesin diye, siyah hattatlık mürekkebiyle boyamış !..

Yeniden Bursa, yine hattatlık ve yeniden Diken'e karikatürler.

Necmeddin Sadak, ünlü siyaset adamı ve gazeteci, o günlerde, yarı sahibi ve başyazarı olduğu "Kemalist" Akşam gazetesini tutturmaya çalışırken, Diken'de yayınlanan o kıvrak çizgili karikatürler gözüne çarpar. ("Göze çarpmak" yerine "göze batmak" diyenlerin kulaklarını çekmek için, özellikle "dikkatini çeker" demedim, bu iyiliğim de unutulmasın.)

Cemal Nadir'i, İstanbul'a çağırır. Yıl: 1928… Ve, Bulgaristan göçmeni ailenin çilekeş oğlu için yepyeni, ışıl ışıl, gönlünce bir dönem başlar.

ÖMRÜNÜN SONUNA KADAR CUMHURİYET!

Cemal Nadir, Akşam'da 15 yıl çalışır. Necmettin Sadak'tan aldığı ince siyaset dersleriyle, olgunlaşır, birbirinden güzel günlük karikatürler çizer.

Cumhuriyet Gazetesini çıkaran, Atatürk'ün ilk günden beri devrim arkadaşı Yunus Nadi hastalanınca gazetenin başına oğlu Nadir Nadi geçer. İlk işi, Cemal Nadir'i, daha iyi şartlarla Cumhuriyet'e almak olur.

Savaş yıllarının o çok zor koşulları altında, en alaycı, en vurucu, en akıl dolu karikatürlerini çizer… Gazetenin sağ alt köşesinin üstündeki, Nadir Nadi'nin minik hiciv yazılarıyla çok uyumlu bir ikili oluştururlar.

Babam, Denizli'de Vergi Müdürü'ydü. Eve Cumhuriyet gazetesi gelirdi. Babam beni (ben de bir şeyler çiziktiriyorum ya…) Cemal Nadir'in günlük karikatürlerini kesip kesip bir deftere yapıştırmakla görevlendirmişti...

(O defter, halen arşivimde lastikli dosya içinde, yapıştırılmayı bekleyen karikatürlerle, durur…)

Kırılgan sağlıklı Cemal Nadir, üstüne üstlük, o savaş kargaşasında, 42-44 yılları arasında, haftalık olarak "Amcabey" mizah dergisini de yayınlamıştı. Bu, resimli mizah çağlayanı, bir yığın san'at etkinlikleri, konferanslar, sergiler, yayınlar yüzünden yorgun düştü.

Hastalandı. Grip dediler önce. Gittikçe kötüleşti ve kaldırıldığı, kurtarılmaya çalışıldığı sanatoryumda, henüz 44 yaşındayken yaşama veda etti. Tarih; 27 Şubat 1947… Dışarıda, korkunç, sağanak halinde,

Nuh Tufanı gibi bir yağmur vardı. Tabiat ana, sanki, Cemal Nadir'in bu, zamansız, gereksiz, erken ölümüne gözyaşı döküyordu…

Çok kalabalık, sevenlerinin omuzunda, Zincirlikuyu Mezarlığındaki

Mezarına taşındı, toprağa verildi. Nurlar içinde yatsın!...

***

Yakın dostum, Turhan Selçuk da çok büyük bir karikatür san'atçımızdı,

Kardeşi İlhan Selçuk ile birlikte çıkardıkları, önce "Kırkbir Buçuk", sonra, daha uzun ömürlü "dolmuş" mizah dergileriyle, modern Türk Karikatür san'atına çok büyük hizmette bulundular. Çok gencin elinden tuttular. Benim de ilk patronum olmuşlardı. İkisiyle de dostluğumuz onları kaybedene kadar en sıkı biçimde yürüdü…

Turhan, Milliyet'teki günlük karikatürleriyle, ayrıca özel olarak çizip yayınladığı karikatür albümleriyle birlikte, aynı gazetede yıllarca "Abdülcanbaz"ın maceralarını günlük olarak yazmış ve çizmişti.

Onun da Dünya San'at Galerileri'nde karikatürleri sergileniyor. Dünya Karikatür Müzesi'nde "kalıcı" karikatürleri var. Onun da, üstümüzde ödenmez hakkı var.

Ama… Cemal Nadir ile kıyaslamaya kalkarsak, unutmayalım ki, Cemal Nadir, Turhan'ın yaşadığı ömrün sadece yarısını yaşayabildi…

Turhan Selçuk'un eserleri, eşi Ruhan ve kızı Aslı sayesinde, emin ellerde. Sergiler düzenleniyor, her yıl Milas'ta, "Uluslararası Turhan Selçuk Karikatür Yarışması" yapılıyor… Kadıköy Belediyesi'nin "Karikatür Evi"nde Abdülcanbaz'ın heykeli var. Ellerine sağlık…

Ama ben, Cemal Nadir Usta'mızın, lâyık olduğu vefa ve ilgiyi gördüğünü pek sanmıyorum.

İzmir'li, babadan gazeteci Dinç Bilgin, İstanbul'a sıçrayıp, Türk Basınında dev patronlarla yarışa girmiş, bir servet ödeyerek "Sabah" adını satın almıştı… Benden de "Karaoğlan'ın Maceraları"nı istediler. Yakın tarihimizden bir kahraman çizmek istiyordum. Tam zamanıydı. "Son Osmanlı/ Yandım ALİ"de anlaştık...

Ama, ben, -Paris'i bırakıp gelmişken- "pupa yelken" gitmek istiyordum. Karikatürcülüğüm de kullanılmalıydı. Kafamda da reddedilmez bir tasarı vardı. "Cemal Nadir'in AMCABEY'i"… Otel odasında, kurulu tezgahta, acele, 4 bantlık "Amcabey" esprisi resimledim. Cemal Nadir'in çizgisini taklit ettim, sanki o çiziyormuş gibi…

Dinç Bey, İzmir'deydi, Sabah'ı Güngör Mengi yönetiyordu. 4 Amcabey bandına baktı, baktı… "Suat Bey, bunlar çok güzel şeyler. Ama, biz, bol resimli, sporlu, magazin konulu, hafif bir 'Bulvar' gazetesi çıkarmak istiyoruz. Bu "Amcabey" Hürriyet'e, Milliyet'e çok iyi gider de, bize ağır gelir. Onlara teklif et. Hemen alırlar." dedi.

Gitmedim tabii… Amacım iş aramak değil, devlerle boğuşmaya kalkmış bir genç patrona destek olmaktı. Onun anlamı, havası başka olurdu.

Değerli san'atçılarımızı, bilim ve siyaset adamlarımızı yaşarken yere göğe sığdıramayıp, ölünce, iki metre çukur içinde toprağa gömüp unutmakta üstümüze yok!

Onları anmalı, hizmetlerini unutmamalı, eserlerini değerlendirmeliyiz… Bu, onlara bir vefa, insanlık ve vatandaşlık borcumuzdur.

Cemal Nadir'in 10'dan fazla Karikatür Albümü varmış. Nerede bunlar? Tozlu kitaplık raflarında unutulsun diye mi çizildiler?

Viyana'da, Uluslararası Karikatür Yarışması'nda bir karikatürü Birinci olmuş. Nasıl bir şeydi bu karikatür? Şimdi nerede?

Amerika'da açılan bir sergisi çok beğenilmiş, büyük sükse yapmış… İnanılmaz bir şey. Peki, o sergiden hiç yazı-resim, foto yok mu? Bir röportaj falan?

Genç san'at eleştirmenleri, araştırmacı yazarlar… Haydi, sıvayın kolları! Kuva-yı Milliye ruhu ile, "Kültürümüzün "Kurtuluş Savaşı"na katılın… "Seferber" olun!...

***

Cemal Nadir hakkında bilgi edinmek için, çizer olarak meslektaşım, heykeltıraş olarak hayranı olduğum, Belediye Başkanlığına şapka çıkardığım ve düzgün siyasi duruşundan dolayı da kıvanç duyduğum örnek insan, Eskişehir Belediye Başkanı Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen, bana bilgi vermekle kalmadı, bir de Kâzım Taşkent Arşivi'nden elde ettiği, Amcabey'in henüz "Bay Amca" olduğu günlerde çizilmiş renkli

Bir Cemal Nadir orijinali hediye edeceği müjdesini verdi. Nasıl mutlu olduğumu anlatamam…San'atçı insan başka oluyor…

Hele bir de "eski toprak" ise…

Suat Yalaz

Odatv.com

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman

Çizen MESUT EKENER

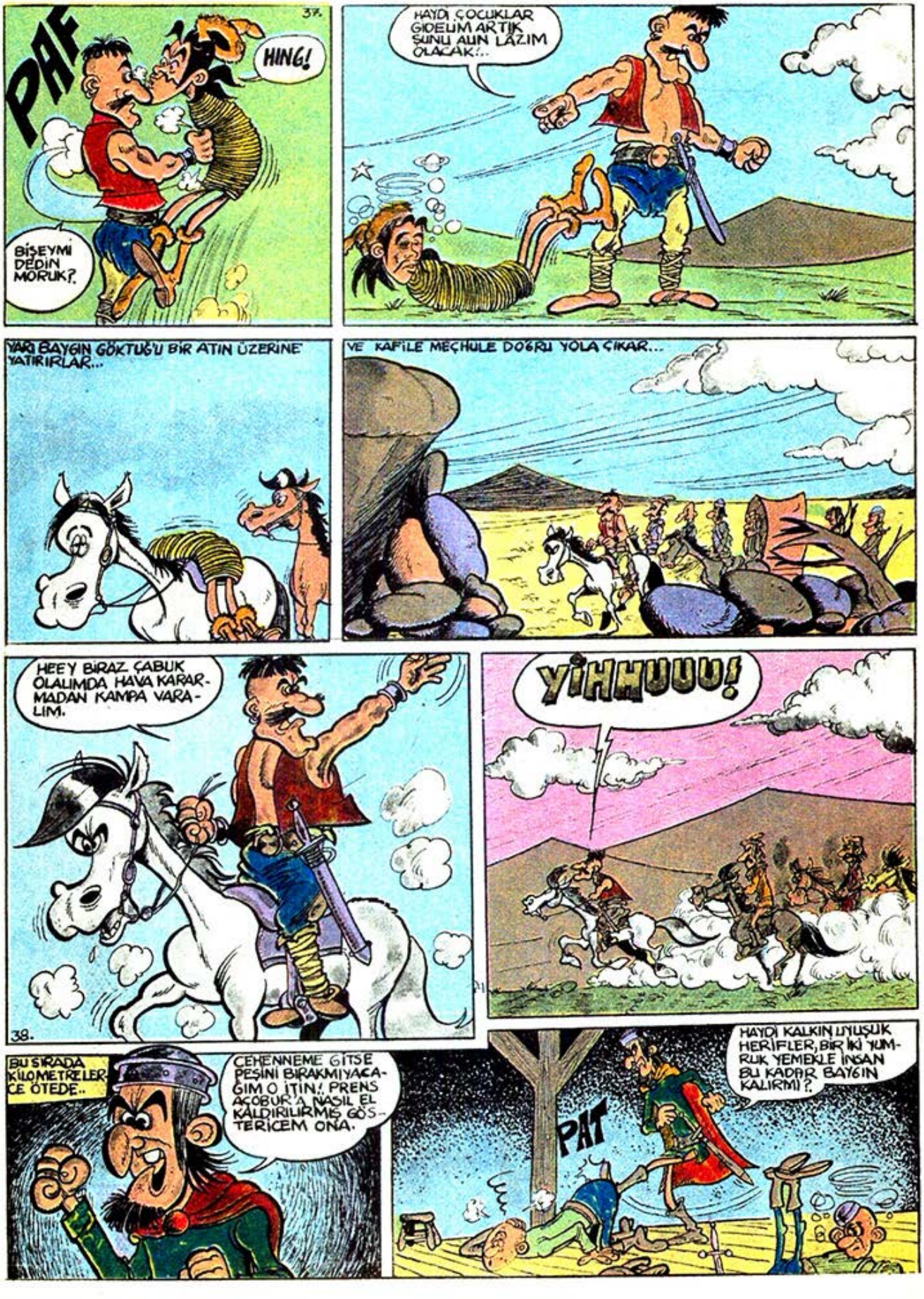

39.
ÇABUK ATLARA MIYMINTI HERİFLER.
HADİ İLERİ!
PRENS AÇOBUR VE ASKERLERİ HIZLA HANI TERKETTİLER..
40.
İZLERİNİ TAKİP EDİP BULACAĞIZ ONU..
DURUN BİRAZ..
BAKIN İZLERİ BELLİ BURADAN GEÇMİŞ.
ONU HAVA KARARMADAN BULMALIYIZ.!

GÖKTUĞ ✲ Uzun Kılıçlı Kahraman ✲ Çizen: MESUT EKENER

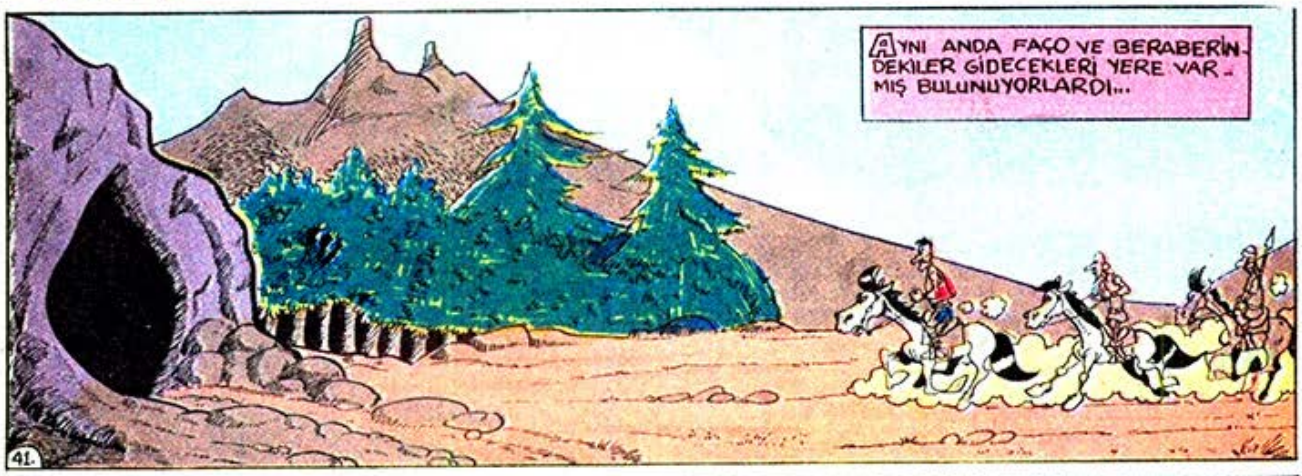

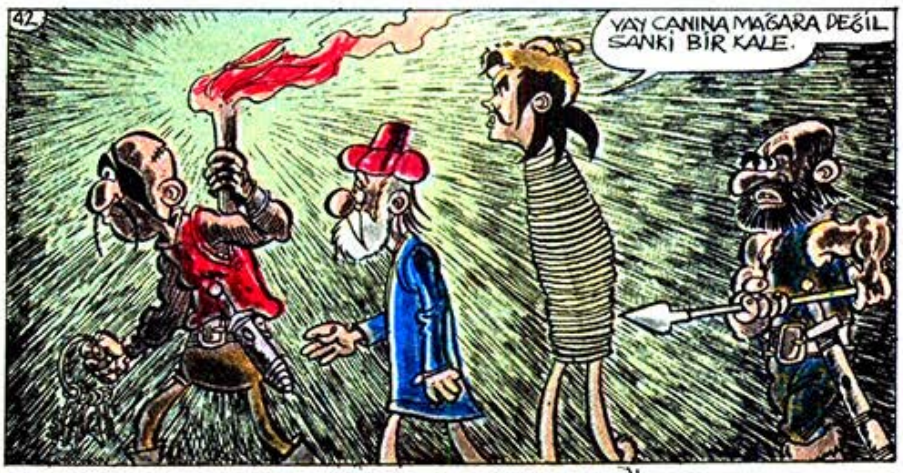

BIRAKŞİMDİ KONUŞMAYIDA BENİ ŞU İPLERDEN KURTAR.
AMMADA BAĞLAMIŞ KÖFTEHORLAR ÇÖZ, ÇÖZ BİTMİYOR!
43
BİRAZ SONRA
OH BE! HÜRRİYET NE GÜZEL ŞEY..
YAHU BEN BU DELİKTEN GEÇEBİLİRİM...
AMA ORASI ÇOK YÜKSEK, NASIL ÇIKICAN?
İŞTE BÜTÜN MESELE BU YA ZATEN ÇIKMAK, YADA ÇIKMAMAK!
AMA MUTLAKA BAŞARMALIYIM!
BAK ŞİMDİ AKSAKAL, SEN ELLERİNİ ŞÖYLE KENETLİYECEKSİN BENDE ELLERİNE BASIP SIÇRIYACAĞIM OLDUMU?
TAMAM
HAZIRMISIN AKSAKAL GELİYORUM..
44
VE GÖKTUĞ BÜTÜN GÜCÜYLE PENCEREYE DOĞRU SIÇRADI.
BAŞARDIK AKSAKAL BAŞARDIK!
ŞİMDİ PLÂNIN İKİNCİ KISMINA GEÇELİM.

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman — Çizen MESUT EKENER

45.

VAYCANINA EPEYDE YÜKSEKMİŞ BURASI AŞAĞIDADA ATLARIN BAŞINA DİKİLMİŞ BİR NÖBETÇİDEN BAŞKA KİMSE YOK! İŞTE BU ÇOK İYİ...

AKSAKAL'A HABER VEREYİM.

HEY AKSAKAL BURADA DURUM GAYET İYİ. BEN ŞİMDİ DIŞARI ÇIKIYORUM SONRA GELİP SENİ KURTARICAM..

TANRI YARDIMCIN OLSUN...

BURADAN ATLAYIP ŞU AĞAÇ UZANTISINI YAKALARSAM ÇOK İYİ OLACAK HAYDİ BAKALIM...

46.

...VE KENDİSİNİ BOŞLUĞA BIRAKTI..

GARÇ

?

KIRILAN DALIN SESİNİ AŞAĞIDAKİ NÖBETÇİ DUYMUŞTU...

N'OLUYOR ORADA?!

KAPAT ÇENENİ..

HEEYY!

DEVAM EDECEK

GÖKTUĞ

Uzun Kılıçlı Kahraman ✲ Çizen: MESUT EKENER

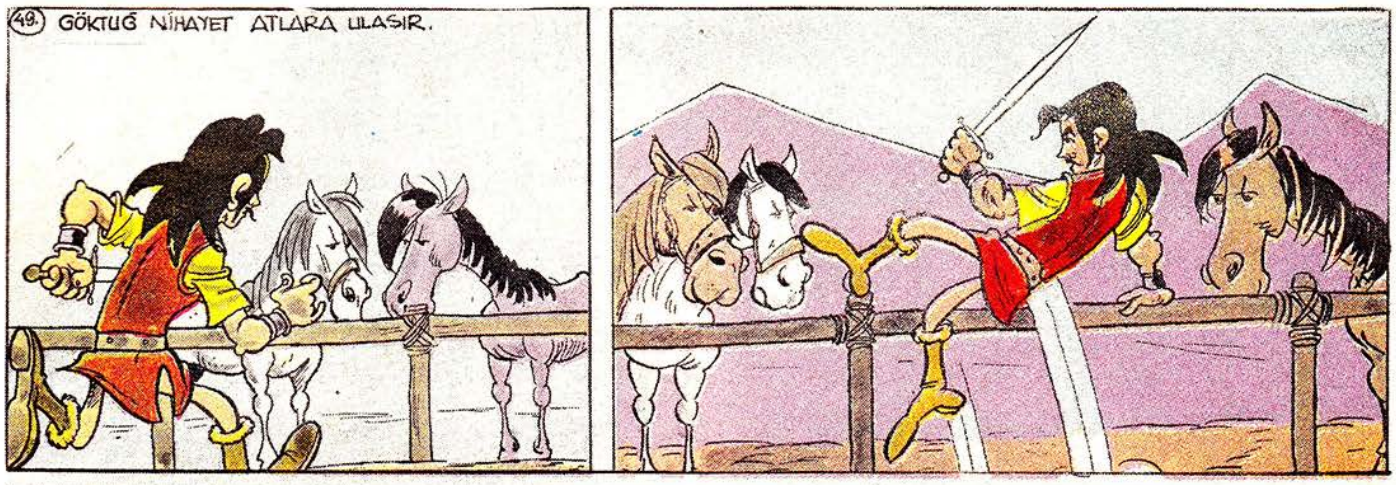

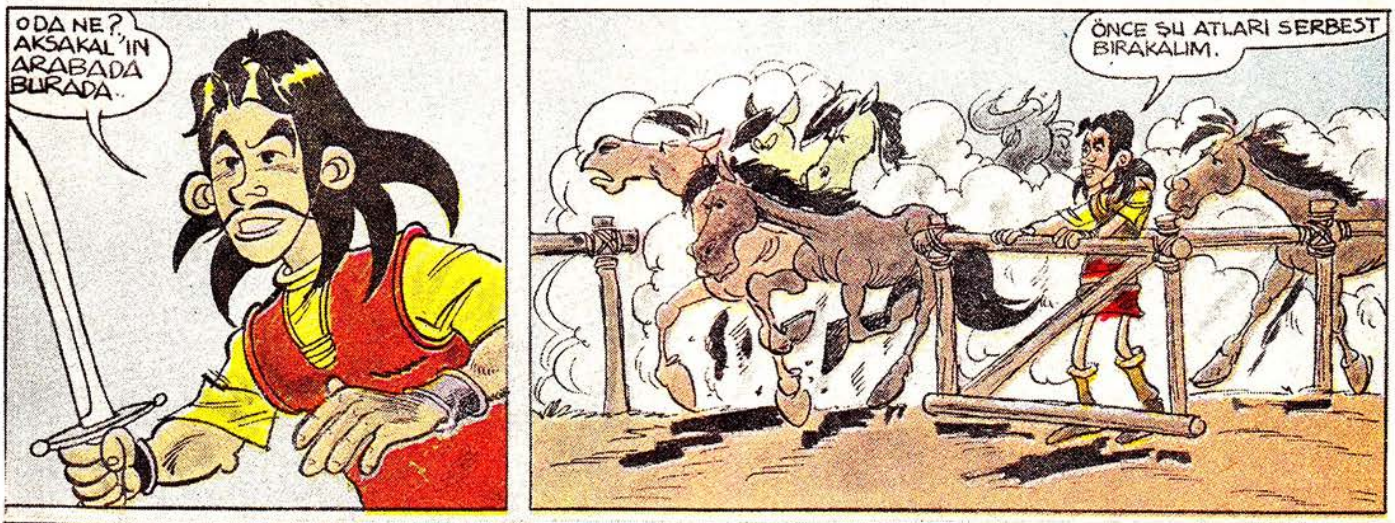

Anısına

Saygıyla...

Türk mizahının isimlerinden biridir. Türkiye'de Semih Balcıoğlu ve Ferit Öngören ile beraber Karikatürcüler Derneği'nin kurucularındandır. İlk karikatürleri 1941'de Adana'da yayınlanan Türk Sözü gazetesi ile İstanbul'da yayınlanan Kırmızı ve Beyaz, Şut spor dergilerinde yayınlandı.

TURHAN SELÇUK

(30 Temmuz 1922 , Milas - 11 Mart 2010, İstanbul), Karikatürist,Çizgi Romancı

Türk mizahının isimlerinden biridir. Türkiye'de Semih Balcıoğlu ve Ferit Öngören ile beraber Karikatürcüler Derneği'nin kurucularındandır. İlk karikatürleri 1941'de Adana'da yayınlanan Türk Sözü gazetesi ile İstanbul'da yayınlanan Kırmızı ve Beyaz, Şut spor dergilerinde yayınlandı. İlk olarak 1943'te Akbaba'da çalışmaya başlayan sanatçı, 1948'de Tasvir gazetesinde karikatürcü ve ressam olarak çalıştı. Refik Halit Karay'ın çıkardığı Aydede'de baş çizer oldu. Yeni İstanbul, Yeni Gazete, Akşam, Milliyet, Cumhuriyet gazetelerinde Akis, Yön, Devrim,

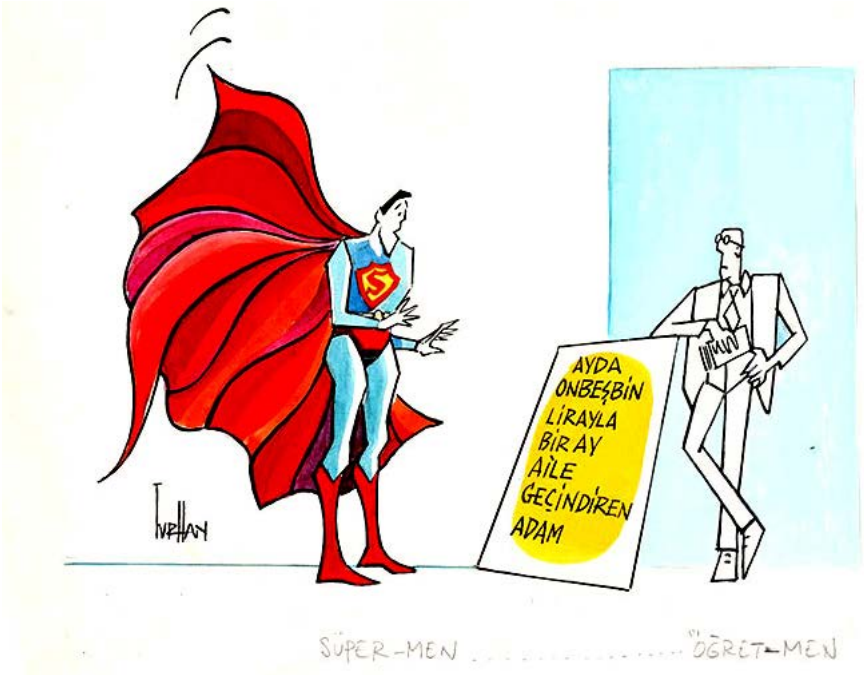

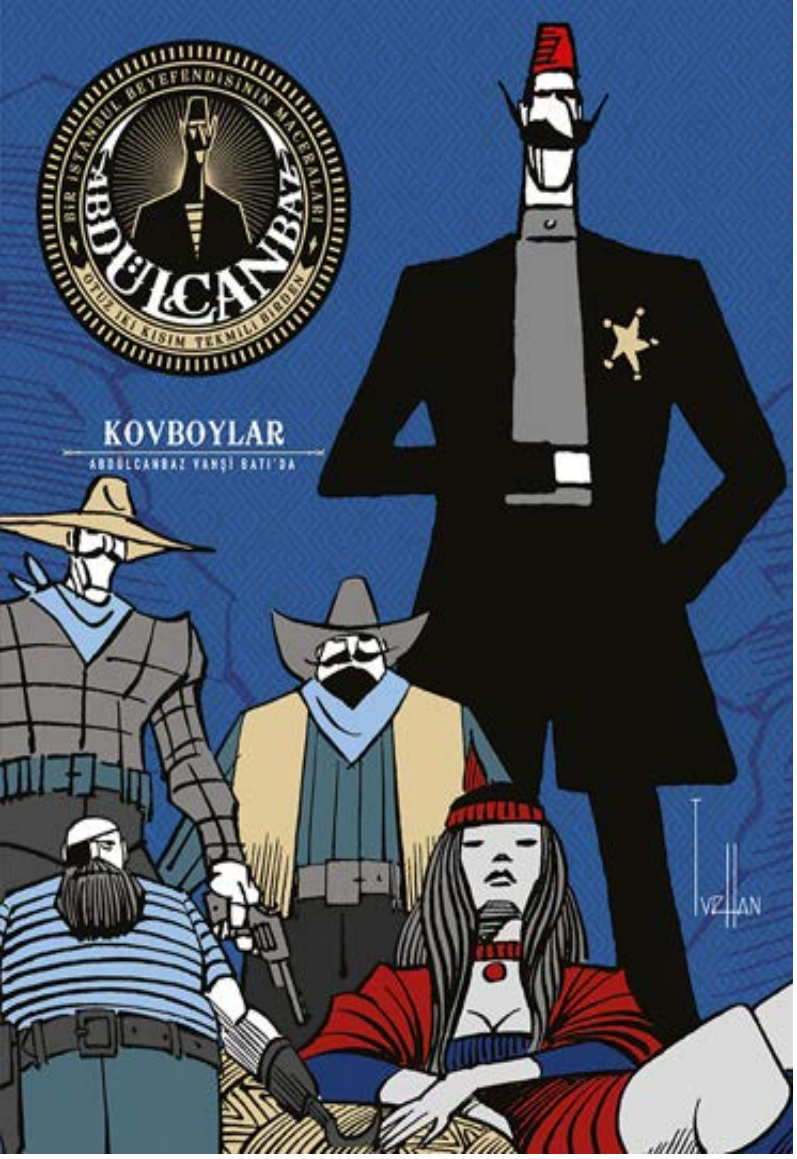
BİR İSTANBUL BEYEFENDİSİNİN MACERALARI
ABDÜLCANBAZ
OTUZ İKİ KISIM TEKMİLİ BİRDEN
KOVBOYLAR
ABDÜLCANBAZ VAHŞİ BATI'DA
VELLAN

BİR İSTANBUL BEYEFENDİSİNİN MACERALARI
ABDÜLCANBAZ
OTUZ İKİ KISIM TEKMİLİ BİRDEN
KÖSTEBEK
VELLAN

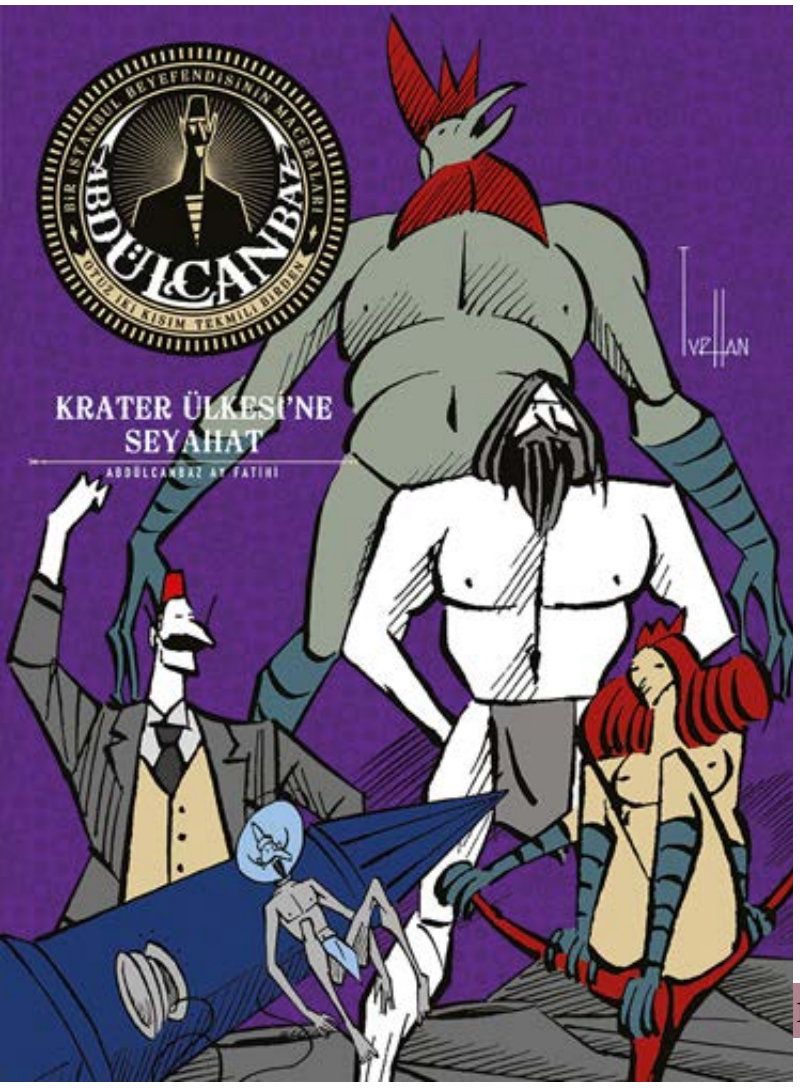
BİR İSTANBUL BEYEFENDİSİNİN MACERALARI
ABDÜLCANBAZ
OTUZ İKİ KISIM TEKMİLİ BİRDEN
KRATER ÜLKESİ'NE SEYAHAT
ABDÜLCANBAZ AY FATİHİ
VELLAN

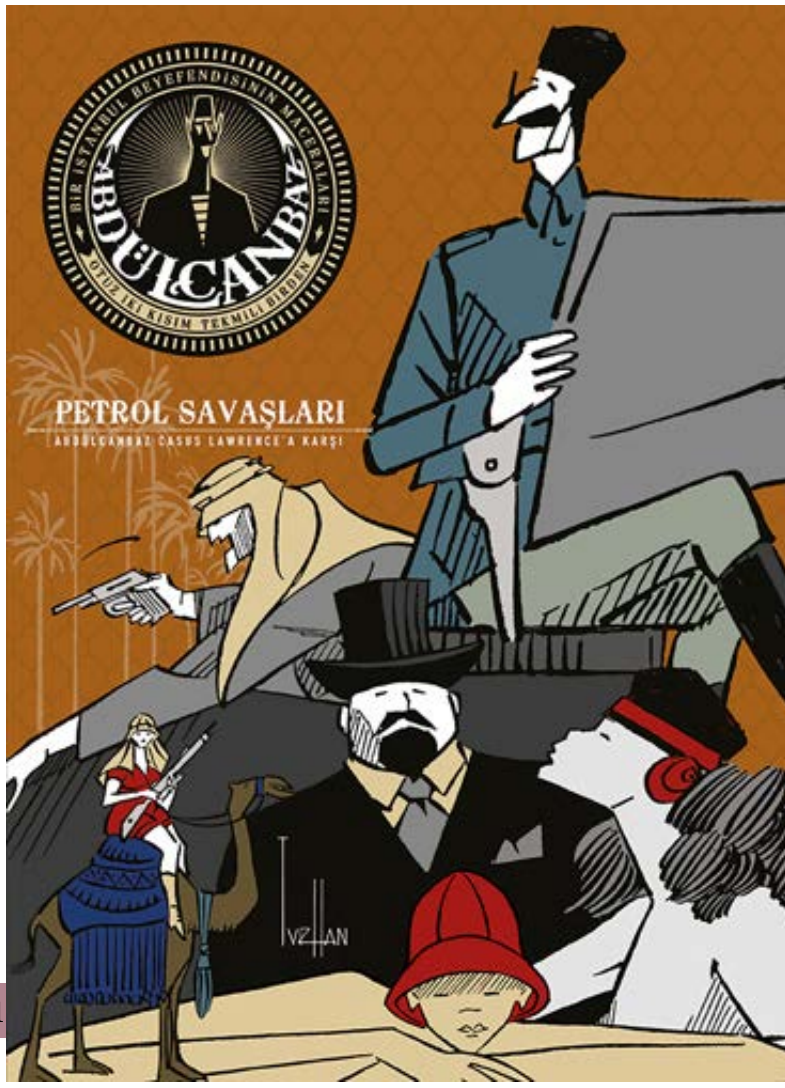
BİR İSTANBUL BEYEFENDİSİNİN MACERALARI
ABDÜLCANBAZ
OTUZ İKİ KISIM TEKMİLİ BİRDEN
PETROL SAVAŞLARI
ABDÜLCANBAZ CASUS LAWRENCE'A KARŞI
VELLAN

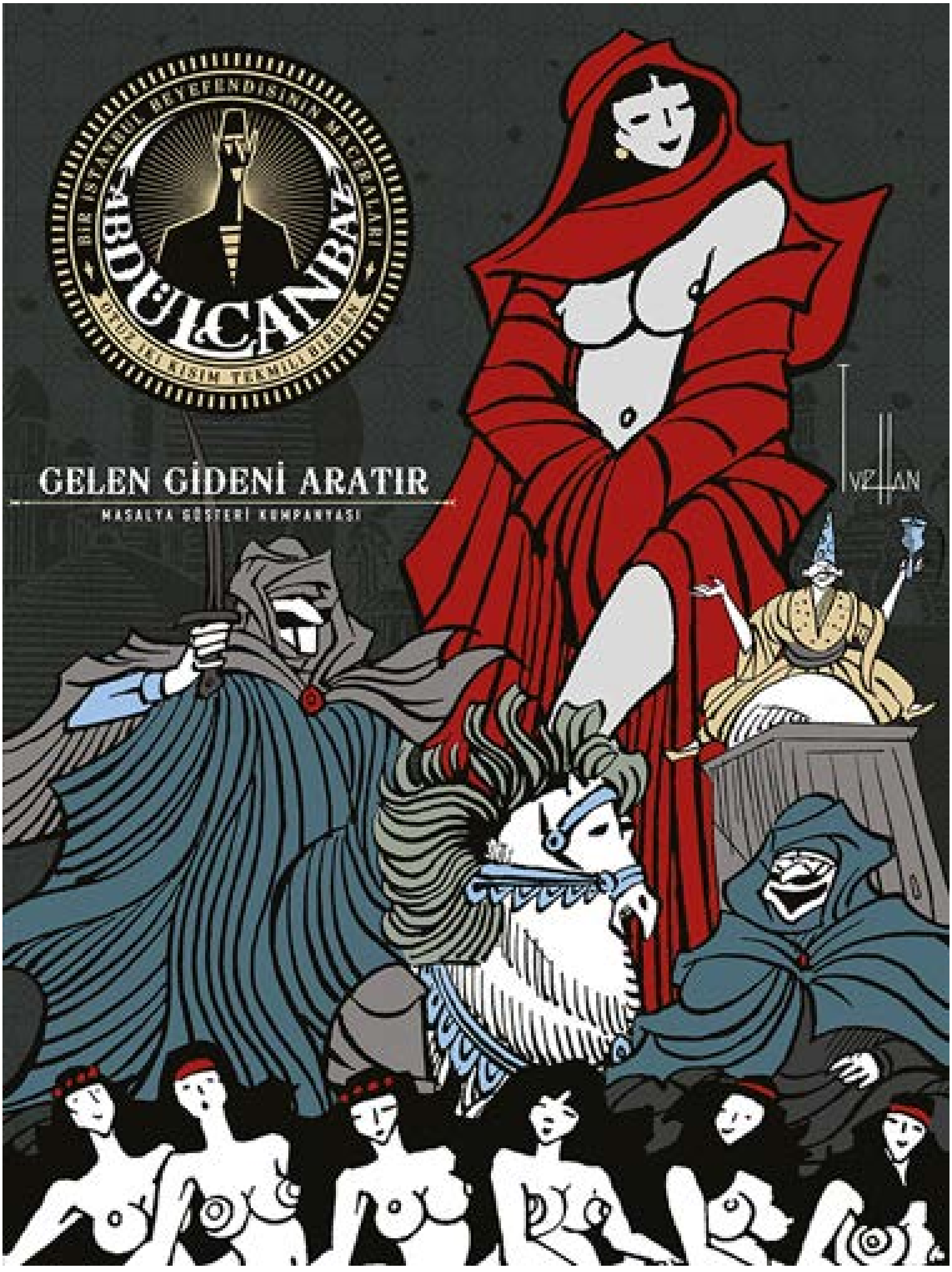
BİR İSTANBUL BEYEFENDİSİNİN MACERALARI
ABDÜLCANBAZ
GELEN GİDENİ ARATIR
MASALTA GÖSTERİ KUMPANYASI
VEDAN

Toplum dergilerinde çizdi. Kardeşi İlhan Selçuk'la birlikte 41 Buçuk (1952), Karikatür (1953) ve Dolmuş (1956) mizah dergilerini çıkardı.

1957'de Milliyet gazetesinde çizmeye başladığı Abdülcanbaz çizgi roman dizisi ile tanınan sanatçının bu karakteri tiyatro ve sinemada da canlandırıldı. Ayrıca Abdülcanbaz 1991 yılında PTT tarafından bir posta pulu üzerinde resmedildi. Türkiye ve Avrupa'da birçok müzede karikatürleri sergilenen sanatçının "İnsan Hakları" konulu karikatür sergisi Avrupa Konseyi'nin önerisiyle ilk kez Strazburg'da açıldı ve dünyanın birçok ülkesinde sergilendi (1992-1997). "Barış ve Kitap" konulu karikatürü 1992'de Avrupa Konseyi'nin başlattığı kitap okuma kampanyasının afiş ve logolarında kullanıldı. Çizer Turhan Selçuk, en son Cumhuriyet gazetesinde çizmekteydi. Acıbadem Maslak Hastanesi'nde karın içindeki aort damarının yırtılması nedeniyle ameliyat oldu. Bu ameliyat sonrasında yoğun bakıma kaldırılan Selçuk, 11 Mart 2010 tarihinde İstanbul'da yaşamını yitirdi. Milas Belediyesi tarafından Turhan Selçuk anısına, "Uluslararası Turhan Selçuk Karikatür Yarışması" adı altında her yıl düzenli olarak ödüller verilmektedir.

Ödülleri

Bordighera Altın Palmiye *(1956)*

Gümüş Hurma *(1962)*

İppocampo Ödülü *(1970)*

Sanatçılar Birliği "Halkın Sanatçısı" Ödülü *(1973)*

Vercelli Ödülü *(1975)*

Gazeteciler Cemiyeti "Yılın Karikatürcüsü" Ödülü *(1983)*

Sedat Semavi Vakfı Görsel Sanatlar Ödülü *(1984)*

Cumhurbaşkanlığı Büyük Sanat Ödülü *(1997)*

Albümleri

Turhan Selçuk Karikatür Albümü *(1954)*

140 Karikatür *(1959)*

Turhan 62 *(1962)*

Hiyeroglif *(1964)*

Hal ve Gidiş Sıfır *(1969)*

Söz Çizginin *(1979)*

Bünyamin TAN

BİR KARİKATÜR TARİHİ PANORAMASI: TURHAN SELÇUK RETROSPEKTİFİ

Yapı Kredi Kültür Sanat, şu sıralar Turhan Selçuk'un karikatürlerinden oluşan Turhan Selçuk Retrospektifi sergisine ev sahipliği yapıyor. Karikatürler belirli konu başlıklarına göre gruplandırılarak sergileniyor.

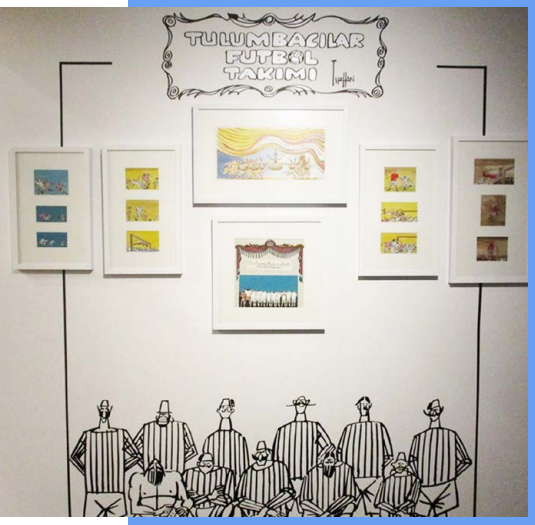

Turhan Selçuk... Türkiye'de karikatür denilince akla gelen önemli isimlerdendir. 1940 yılından 2000'li yıllara 60 yıl süren karikatüristliğinde ülkenin, kadın-erkek ilişkisinin, çevre sorunlarının, siyasi olayların ve daha nice gündeme damgasını vurmuş olayın adeta fotoğrafını çeken karikatürleriyle bir kültür mirası olmuş bir sanatçımızdır. Tabii bıçkın Osmanlı delikanlısı Abdülcanbaz'ı, Tulumbacılar Futbol Takımı'nı da unutmamak gerek...

Yapı Kredi Kültür Sanat, şu sıralar Turhan Selçuk'un karikatürlerinden oluşan Turhan Selçuk Retrospektifi sergisine ev sahipliği yapıyor. Karikatürler belirli konu başlıklarına göre gruplandırılarak sergileniyor. Sergiyi 9 Ağustos 2019 tarihine kadar gezebilmeniz mümkün. Sergide 400 eser ziyaretinizi bekliyor.

Karikatürlerin yer aldığı koridorlarda gezinirken hem Türkiye'nin hem de dünyanın sosyo-kültürel tarihinin ve siyasi tarihinin Selçuk'un kaleminde nasıl ölümsüz şaheserlere dönüştüğüne tanıklık ediyorsunuz. Bir elinde meşalesi ayağının altında ölen bir insan çizimiyle "demokrasi" şövalyesi kesilen Amerikan'ın Özgürlük Heykeli'ne yapılan gönderme yıllardır dünyada estirilen Amerikan terörünü en iyi özetleyen bir eser. Göbeği büyükçe karşısında eğilen insan figürünün gittikçe bükülen beli kapitalizmin getirdiği modern köleliğe bir gönderme.

Elinde Türk bayrağıyla önde Tulum Hayri ve arkada Hababam Sınıfı'nın omuzlarında Rıfat Ilgaz yazılı tabutun önüne gelinde duygulanmamak elde değil. Ilgaz'ın unutulmaz başyapıtı Hababam

Sınıfı'nın çekilen unutulmaz filmleri geliyor gözünüzün önüne. Kemal Sunal, Tarık Akan, Halit Akçatepe, Münir Özkul ve diğerleri... Birçoğu "o güzel atlar" binip giden nice değerimizi anmadan geçemiyorsunuz.

Selçuk, kadın-erkek ilişkileri ve sorunlarına da son derece duyarlı bir karikatüristti. Son derece ince göndermelerle çizdiği karikatürlere bakıp gülmemek elde değil. En orijinal olanları penisinden prangaya bağlanmış erkek karikatürü ile erkeği penisinden bir ipe bağlayıp peşinde sürükleyen kadın karikatürü. Modern hayatın erkeğin medenileşmesini sahip olduğu libidoyu dizginlemek ve kadına cinsellik dışından bir çerçeveyle bakmasını sağlamak amacına hizmet eden iki muhteşem karikatür bence... Çıplak halde incir ağacında kalan son yaprağa bakakalmış Adem karikatürü de bu anlamda diğer önemli bir eseri kanısındayım. Revü sahnesi, denizkızı pozu gibi pek çok değişik şekilde çizilmiş olan Cihanyandı Saliha karikatürleri sergiyi renklendiren diğer çizgiler...

Silah teknolojisindeki gelişmelerin dünya üzerindeki yaşama olan tehdidine gönderme yapan at arabası üzerindeki atom bombası karikatürü insanlığın karşı karşıya kaldığı savaşla yok olma tehdidini anlatıyor. Sonra gözünüz Asya ile Avrupa arasında kalan Türkiye topraklarının ve Yunanistan topraklarının yer aldığı karikatüre takılıyor. Yunanistan sınırının bir canavar pençesi gibi Kıbrıs Adası'na uzanan eli milli davamız olan Kıbrıs davasını ele alan en güzel siyasi karikatürleri içerisinde. Karlar içerisinde yatan Atatürk karikatürü ile hemen yanında kanepede yatan sözde Atatürkçülere resmettiği karikatürleri bence serginin en değerli ve can alıcı eserleri.

Hemen girişte yer alan Abdülcanbaz ve maceralarının yer aldığı örnekleri okurken bu karakterin yıllar içerisinde yaşadığı dönüşümü bir zaman tünelindeymişçesine görebiliyorsunuz. Komiser Osman, hoş sohbet ve iğneleyici konuşmalarıyla Fettah, Fettah'ın aşkı ve sırlarla dolu Servinaz Hanım, Abdülcanbaz'ın güzel, akıllı, kültürlü ve iyi huylu karısı Ruhsar, afacan kızları Canbaziye, sinirli ve döneminin her ilmine vakıf olan Karanfil Hoca, saf ve temiz yürekli, Abdülcanbaz'ın can dostu Tarzan, azat edilmiş zenci köleler Musa Keyta ve Kukuba Keyta, sinsi bir politik tip olan ve Abdülcanbaz'ın can düşmanı Gözlüklü Sami, onun yardakçısı Sürmegöz İhsan, gözünü budaktan sakınmayan pehlivan eskisi ve Gözlüklü Sami'nin fedaisi olan Hergeleci Tefo...

Sergiyi gezdikten sonra galerinin hemen altında bulunan Yapı Kredi Yayınları'ndan serginin katologunu satın alabilmeniz de mümkün. Mayıs 2019 tarihinde yayımlanan eserde sergide yer alan karikatürler bulunuyor Katalogun giriş kısmında Semih Poroy'un, Behiç Ak'ın, Füruzan'ın ve İlhan Selçuk'un Turhan Selçuk ve karikatürleri üzerine yazıları bulunuyor.

Atilla Bilgen

PSİKOPAT RUHLU TUK TUKLAR!

Ho Amca'nın mekânlarını gezince gözümde Hanoi bitmişti! Artık dinlenme zamanıydı. Şimdi NeriMAN'ımla guruptan ayrılacak, şehrin daracık ara sokaklarına dalacak ve gözümüze kestirdiğimiz cafelerin birine girecektik.

Ho Amca'nın mekânlarını gezince gözümde Hanoi bitmişti! Artık dinlenme zamanıydı. Şimdi NeriMAN'ımla guruptan ayrılacak, şehrin daracık ara sokaklarına dalacak ve gözümüze kestirdiğimiz cafelerin birine girecektik. Vietnam'a şehri ve insanları gözlemlemeye geldiğimizden, kapı önündeki alçak taburelere oturacaktık. Yerel soğuk biralarımızı yudumlarken de; telaşla bir yerlerden bir yerlere koşturan ufacık insanları, her yönden gelip her yöne giden motosikletleri, omuzlarındaki uzun sopaların iki ucuna astıkları yayvan sepetlerinde türlü tropik meyveler satan sokak satıcılarını, köşe başlarında bir şeyler pişiren seyyar lokantacıları inceleyecektik! Biralarımız etrafımızdaki bu çılgın tempoyu analiz etmeye yetmeyeceğinden, haliyle birer tane daha söyleyecektik. Havadaki dayanması güçlü nem kalkmamızı, etrafımızdaki derme çatma ufacık daracık lokantalardan yayılıp nemle karışan yemek kokuları iştahımızı kesince, mecburen iki tane daha isteyecektik. Akşam karanlığı şehrin üzerine çökmeye başladığında yerimizden kalkıp otelimize gidecek ve gözlemlerimize teras katındaki barda devam edecektik.

Muhteşem planımı eşime açıkladığımda delirmişim gibi bana baktı ve tek kelime etmeden rehberin arkasından yürüdü. Normalde bu tavrına tepki gösterirdim ama sıcaktan ve yürümekten bunalmıştım. Bu yüzden peşinden gittim ve en sevimli halimi takınarak "NeriMAN'ım

süpermanım teklifimi küçümseme. Sana bırak Vietnam'ı, Kamboçya, Singapur ve dahi Japonya'nın en soğuk birasını vaat ediyorum. Şimdi bir daha soruyorum; benimle var mısın?" dedim.
Az evvelkinin aksine bu sefer "Tamam." dedi. Bu ani değişikliğin sebebini anlamaya çalışırken "Ama önce edebiyat tapınağına gidelim. Birayı oradan çıkınca ısmarlarsın." dedi. "Edebiyat tapınağı mı? O da nereden çıktı şimdi?" diye sordum.

"Rehberi dinleseydin oraya gideceğimizi bilirdin."

"NeriMAN'ım süpermanım rehberi dinleyemem. Dinlesem de anlayamam, zira kulağım yalnız sana tahsis edilmiş. Üçüncü şahıslara kapalı! Hem neden gidiyoruz oraya? Ölmeden önce mutlaka görülmesi gereken bir yer mi?"

"Bak canım iyi dinle beni, çünkü tekrarı yok. Burası dünyanın en eski fakültelerinden biriymiş. Taaaa 1070 yılında kurulmuş ve Konfüçyüs'e adanmış. Başlangıçta sadece zengin çocukları girerken zamanla zeki halk çocuklarını da almaya başlamışlar. Günümüzün üniversiteleriyle sakın kıyaslama. Çünkü senede bir haydi bilemedin en fazla iki kişi bir üst sınıfa geçiyormuş. Okulu bitirmek ise deveye hendek atlatmaktan zormuş. Bunu başarıp da mezun olanların isimlerini, taştan yapılmış kaplumbağaların üstlerindeki kitabelere yazıyorlarmış. Şimdi neden kaplumbağa diye soracaksın. Onu da söyleyeyim. Bilgeliği simgeliyormuş."

"Vay vay vay… Ne çok şey biliyorsun böyle. Bana bak yoksa içeride NeriiMAN'ım süpermanım yazılı bir kaplumbağa mı var?"

Yanıt vermedi zira tapınağa gelmiştik. Renkli ve işlemelerle dolu kapısından içeri girince lotus çiçekleriyle süslü havuzlarla karşılaştık. Etrafı bonzailer, ağaçlarla kaplıydı ve Zeynep Hanım'ın söylediğine göre bu havuzlar bilginin yansıtılmasını ve duruluğu temsil ediyormuş. Bahçenin sonunda ikinci bir kapı karşımıza çıktı. Burayı geçince kendimizi Konfüçyüs Baba türbesinde bulduk! Derslikler ve okulu başarıyla bitirenlerin isimlerinin yazıldığı taştan kaplumbağaları barındıran bu iç avlu; hayırlı bir kısmet bulmanın mutluluğunu yaşayan telli duvaklı gelinler, nişanlılar, sevgililerle doluydu. Ama ortalıkta dua edecek bir türbe olmadığından fotoğraf çektirmekle yetiniyorlardı! Konfüçyüs Baba'nın nefesi en az Telli Baba kadar güçlü olduğundan öğrenciler de soluğu burada almışlardı Mezuniyet kıyafetleriyle ortalıkta dolaşıyor, fotoğraf çektiriyor ve en önemlisi şans getirmesi için kaplumbağaların başlarını okşuyorlardı. Panayırı andıran avlunun sonunda bir kapı daha bizi bekliyordu. İlerledik ve içinde pagoda bulunan üçüncü avluya ulaştık. Pagodanın girişindeki Anka kuşu heykeli imparatoriçeyi, ejderha ise imparatoru simgeliyormuş. Ve rivayete göre başlarını okşarsanız bunlara atfedilen değer ve erdemler aynen bize geçiyormuş. Bunu duyunca heykellerin başını parlatma, cilalama ve tozunu alma kuyruğuna girdik. Bu ulvi görevimizi başarıyla tamamladık ama tapınaktan kurtulamadık! Çünkü karşımıza yine bir kapı çıkmıştı. Mecburen onu da geçtik ve rahip ve öğrencilerin yaşam alanlarına girdik. Avludan avluya geçmekten başım dönmüştü. O isyanla kendi kendime "Bitsin artık bu kapılar/ Geçemem avludan avluya/ Sen ne söylersen söyle/ Artık gezmeyeceğim." diye mırıldandım. Zeynep Hanım bu melodimi duyunca "Bir avlucuk daha dayanın İsmail Bey. Burası beş avludan ibaret ve her biri dünyayı oluşturan beş temel unsuru yani metal, ağaç, ateş, su ve toprağı simgeliyor." dedi. Mecburen sözünü dinledim, çünkü çıkış kapısı son avludaydı!

Otobüsteki yerlerimize geçtiğimizde yorulmuş, acıkmış ve susamıştım. Artık ne tapınak gezmek istiyordum, ne de mozole. Tek arzum kımıldamadan öylece oturmaktı. Ha bu arada elime soğuk bir bira verirlerse, buna hayır demezdim. Gözlerim

MKAANS

yorgunluktan kapanırken Zeynep Hanım'ın ayağa kalktığını gördüm. Gidilecek yeni bir hedef, gezilecek yeni bir tapınak söyleme olasılığı içimi daraltmıştı. O an kararımı verdim. Nereye gidiyoruz derse desin yerimden kımıldamayacaktım.

"Şimdi yemeğe gidiyoruz. Bahçe içinde güzel bir mekân ve yemekler açık büfe."

"İnsan gelişen bir varlıktır, mükemmeli aramak doğasında vardır. Dolayısıyla verdiği kararlar zaman ve olayların akışı içinde değişebilir."demiş ünlü bir düşünür. Ya da öyle bir söz hiç denmemişti. Fikrimi değiştirmek için şu an uydurmuştum!

Edebiyat tapınağındaki beş avludan sonra altıncı avluya, öğle yemeği için gittiğimiz lokantada girdik. Açık büfede olsa yemekler yine aynıydı, aradaki, tek fark açık havadan dolayı sos kokusunun az olmasıydı. Önce tabağıma noodle aldım. Büfenin önünde bir tur attım, sonra yine noodle aldım!

Öğleden sonraki durağımız Hoan Kiem Gölüymüş. Bunu otobüse binerken eşimden öğrendim. Rehber söylediğinde dışarıdaydım. Hanoi'deki sokak yaşamını gözlemlemek amacıyla kapı önündeki devasa küllüğün önünde takılıyordum. "Gölün ne özelliği varmış?" diye eşime sordum. Yanıt vereceğine laf sokuşturdu: "Sigara içeceğine yerinde otursaydın bilirdin."

"NeriMAN'ım süpermanım gözlem yapmak için dışarı çıkmıştım. Lanet olası küllüğü tam dikildiğim yere koymuşlar. Görünce de…"

"Eşeğin aklına karpuz suyu düştü!"

"Olaya eşeği karıştırmasak süper olacaktı NeriMAN'ım!"

"Dediğin gibi olsun. Bak canım göl şehrin içinde bir vaha gibiymiş. Çoluk çocuk herkes etrafında yürüyüş yaparmış. Âşıkların da en sevdiği yermiş."

"NeriMAN'ım süpermanım benimle göl etrafında yürümeye var mısın?"

"Bakacağız" dedi ve ardından "gölün orta yerinde bir ada, üzerinde bir tapınak, tapınağın orta yerinde de kocaman bir kaplumbağa heykeli varmış. Adaya kırmızı ahşaptan yapılmış bir köprüyle ulaşıyormuş. Zeynep Hanım'ın dediğine göre sırf bu kırmızı köprüyü görmek için bile oraya gidilirmiş." diye devam etti. Sözünü bitirdiğinde yerlerimize oturmuş ve otobüs hareket etmişti. Bir süre başını pencereye dayayıp dışarıyı seyretti. Güneş gözünü alınca bana dönüp "Cahil kalmana gönlüm razı olmadı. Oldu olacak hikâyesini de anlatayım. Hoan Kiem Vietnamca iade edilen kılıç demekmiş. Efsaneye göre Çinlilere karşı savaşması için krala tanrılar büyük bir kılıç vermiş. Bir gün kral gölde tekne ile gezerken dev bir kaplumbağa karşısına çıkmış ve kralın elindeki kılıcı kaptığı gibi gölün derinliklerine dalıp tanrılara iade etmiş."

"Vay adi kaplumbağa vay! Eee sonra ne olmuş? Kral kılıcı bulmuş mu?"

"Sonrası yok. Efsane burada bitiyor."

"Bak şimdi ben buna takarım."

Eşim uzatma artık dercesine bakınca, mecburen sustum. Otobüsten inince Zeynep Hanım "Şimdi sizlere yüzer dolar dağıtacağım." dedi. Beklemediğimiz bu söz üzerine önce bir şaşkınlık yaşandı, ardından "Haydi ya !" "Helal olsun." "Zeynep Hanım oley" nidaları yükseldi.

"Kırmızı köprüden geçip tapınağa ulaştığımızda bunları yakacaksınız."

"Beni yak onu yak her şeyi yak ama dolarıma dokunma." dedim.

Çantasından bir deste dolar çıkardı ve "Üzülmeyin sahte bunlar." dedi.

"O zaman yakarız; ama neden?" diye sordu Fularsızhıncal Abi.

"Buradaki inanışa göre tapınakta yakacağınız paralar ölmüş atalarımıza gidiyormuş. Böylece orada zor durumda kalmıyorlar."

"Ay şekerim paralar sahte! Anlaşıldığında atalarımız zor duruma düşmez mi?" diye sordu Gördüğüherşeyialan Abla.

"Kesin kalpazanlıkla suçlanırlar!" dedim.

"Ay çok haklısınız. Yanımda bir dolarlar var. Onları mı yaksak acaba?" diye sordu Gördüğüherşeyialan Abla.

"Öte tarafta her şey ateş pahasıymış! O kadar az para işlerine yaramaz." dedim. Bir an durakladı ve o an kocası Rakısever Abi "Orada doların sahtesi makbul hayatım." diyerek konuyu kapattı.

Tapınakta törenle sahte dolarları yakınca Zeynep Hanım sabahtan beri duymak istediğim sözleri söyledi: "Şimdi serbestsiniz. Alışveriş yapmak isteyenlere caddenin karşı tarafındaki mağazaları önerebilirim. Bir saat sonra aynı noktada buluşuyoruz ve tuk tuklara biniyoruz."

Karşı caddede kafamıza göre bir şey bulamayınca bir arka sokağa saptık. Oradan bir paraleline geçtik, sonra karşıya geçip diğer caddeye daldık. Her yer insan kaynıyordu ve daracık sokakların tümü birbirine benziyordu: Made in Vietnam" etiketli sahte veya defolu ürünler satan dükkânlar, başlarında geleneksel şapkaları omuzlarında yük taşıma araçlarıyla dolaşan tropik meyve satıcıları, bangır bangır çalan müzik ve tabi ki onlarca motosiklet. Bu kaos ortamı bizi kısa sürede bunalttı ve geri dönmeye karar verdik. Geçtiğimiz sokakları tek tek geride bıraktık, ama göle ulaşamadık. Göl adeta yok olmuştu! Eşim kaybolduğumuzu iddia etse de, yanılıyordu. Zira alt tarafı iki sokak içeri girmiştik. Her söylendiğinde "Meraklanma hayatım. Şu yolun bitiminde gölü göreceğiz." diyor, ama lanet olası gölü bir türlü bulamıyordum. Yirmi dakika sonra gerçeği kabullendim ve karşıma çıkan her insana "Where is the lake?" " Where is the red bridge?" diye sordum. Vietnamlıların lügatında nedense "Anlamadım." veya "Bilmiyorum." kelimeleri yoktu! Sorduğum herkes dikkatlice dinliyor, başını sallayıp "Okey" diyor ve farklı farklı yönlere gönderiyordu. Buluşma saatimize az bir zaman kala eşim isyan etti ve karşısına çıkan ilk turiste gölü sordu. Vietnamlı olmadığından hemen tarif etti. Bir cadde yukarıdaymış! Toplanma noktasına vardığımızda nefes nefeseydik ve herkes bizi bekliyordu.

"Şimdi tuk tuklara biniyor ve yaklaşık kırk beş dakika sürecek bir şehir turuna çıkıyoruz. Ardından hiç vakit kaybetmeden su kuklaları tiyatrosuna gideceğiz." dedi Zeynep Hanım.

"Ama elimdeki poşetlerle bunlara nasıl bineceğim?" diye sordu iki eli de poşetlerle dolu olan Gördüğüherşeyialan Abla.

"Olayı bayağı abartmışsınız." dedi Zeynep Hanım hafiften gülümseyerek.

"Ay ne yapayım canım. Almazsam aklım kalacaktı."

"Aldın paramız kaldı!" dedi eşi Rakısever Abi.

"Poşetleri yerel rehberimize bırakabilirsiniz. O bizi burada bekleyecek."

Tuk tuklar üç tekerlekli bisikletlerdi. Oturulacak koltukları ön taraftaydı. Arka tarafta oturan bisiklet taksici, yolcuları istedikleri yere pedal çevirerek götürüyordu. Ama bu trafikte bu işi nasıl beceriyordu, bilmiyordum. Arkalı önlü iki tuk tuka binerken bir yandan yolu gözlüyordum. Motosikletler her yönden gelip her yöne doğru yavaşlamadan gidiyorlardı. Trafik ışıkları ve yaya geçitleri aksesuar görevi gördüğünden, karşıdan karşıya geçmek isteyen yayalar, yola bodoslama dalıyor ve duraksamadan yürüyorlardı. İşin komiği motorlar da yayaları görmezden gelip yavaşlamadan üstlerine sürüyor, sağından solundan milimetrik bir şekilde geçip yollarına devam ediyorlardı. "Galiba burada sadece duran ölüyor!" diye içimden geçirdiğim sırada, bindiğim tuk tuk gelen araçlara bakmadan trafiğe kafadan daldı.

Kaplumbağa hızıyla yol almalarına karşın, tek başına mahalleye kafa tutan zayıf çelimsiz ve dahi psikopat ruhlu çocuk gibiydiler! Motosikletlerden, arabalardan çekinip kaçacaklarına, yol istiyorlardı. Üstelik kornaları bile yoktu! Önlerine araç çıktığında Korna Kamil gibi dudaklarını büzüp "Daaaaaat" diye bağırıyor, sağa veya sola döneceklerinde işaret vermeksizin gidonu direkt kırıyorlardı.

"Daaaaaat" sesini her

duyduğumda "Şimdi kesin çarptık" diye haykırıp gözlerimi kapatıyor ve bildiğim duaları mırıldanıyordum. Ama anlamsız bir şekilde kimse kimseye çarpmıyordu. Heyecandan oturduğum yerde hafifçe dikleşmiş, ellerimle de koltuğun yan taraflarına sıkıca yapışmıştım. Sağımdan solumdan milimetrik geçen motosikletin sıcaklığını ellerimde hissedince "Allahım sana geliyoruuuuum!" diye haykırdım.

"Ne oldu?" diye sordu tuk tutukla yanımda seyreden eşim.

"NeriMAN'ım süpermanım hamdım yandım şimdi piştim!" dedim.

En az benim kadar korktuğunu ifade etmesini beklerken hafif bir kahkaha atıp "Bayıldım yaaa! Şuraya bak tıpkı çarpışan arabalara binmiş gibiyiz." dedi.

"Ama burası lunapark değil. Koru kendini."

"Abartma hayatım. Gördüğün gibi burada kimse kimseye çarpmıyor."

Söylediği mantığa aykırı olsa da doğruydu.

"Sürücülerimiz de kanka çıktı! Baksana birbirlerinden hiç ayrılmıyorlar. Sürekli muhabbet halindeler."

Beni tedirgin eden bir nokta da buydu. Birbirlerine baktıkları kadar yola bakmıyorlardı.

"Biraz da yolla ilgilenseler."

"Kasma rahat ol biraz."

dediği anda bisiklet taksici gidonu aniden sola kırıp karşıdaki yola kafadan girdi ve ben var gücümle bağırdım; "Allahım asıl şimdi sana geliyorum!"

Aldığı yere bizi geri bıraktığında ter içindeydim. Eşim ise anlamsız bir şekilde mutluydu. Bir daha binmemiz için ısrar edip duruyordu. Allahtan tiyatronun başlamasına az bir süre kalmıştı. Bunu hatırlattığımda tuk tuk sevdasından vazgeçti ve ben derin bir nefes aldım.

Yerimize oturduktan kısa bir süre sonra sahne ışıkları, sahnenin ortasını aydınlatan tek bir ışığa indirgendi ve iki balkonun sahneye yakın tarafında yerel kıyafetler içindeki iki kadın şarkı söylemeye başladı. Performanslarına davullar, tahta çanlar, borular, bambu flütler ve zillerden oluşan bir Vietnam orkestrası eşlik ediyordu. Şarkının bitmesiyle ejderha, kaplumbağa, tek boynuzlu at, Anka kuşu ve sıradan Vietnam köylülerinden oluşan kuklalar sırayla su üzerinde akıcı bir şekilde dans etmeye başladılar. Bunları sahnenin arkasına gizlenen ve bedenlerinin yarısı suyun içinde olan kukla ustaları kontrol ediyordu. Girişte aldığımız broşürlerde yazılanlara göre oyun; balıkçılık, pirinç ekimi ve hasat gibi kırsal Vietnam geleneklerini anlatıyormuş. İlk on dakikası ilginçti. Sonra sıradanlaştı ve giderek acı çektirmeye başladı. On beş dakikanın sonunda başım eşimin üstüne düştü. Koluyla beni dürttü. Zorlukla gözümü araladım. "Sıkıldın değil mi? diye sordu. "Hııııı "dedim. Gözleri parıldadı ve "Çıkalım mı?" diye sordu. Uyku sersemliğiyle başımı sallayıp ayağa kalktım. Merdivenlerden inince lobide Zeynep Hanım'ı gördük. Bizi fark edince gülümseyerek "Erken pes etmişsiniz?" dedi.

"Müzik güzel. Kuklalar da öyle. Ama bir zaman sonra bayıyor."dedi eşim.

"Haklısınız. Ben de o yüzden girmedim."dedi Zeynep Hanım.

"Ne dediklerini anlasak belki ilgimizi çekerdi." dedim

"Oturun bir kahve için. Nasılsa daha bir süre buradayız."

"Olur." dediğim sırada eşim araya girdi ve "Madem vaktimiz var biz tuk tuklara binelim." dedi.

"Bir saate kadar oyun biter. Kendinizi ona göre ayarlayın" dedi Zeynep Hanım.

"Aslında oyun fena değildi! Altan alta Vietnam'ın gelenek ve göreneklerini öğretiyordu. Hem bir daha nerede göreceğiz su kuklalarını? Geri dönüp seyretsek mi?"

"Madem bu kadar hoşuna gitti internette bulur seyredersin. Ama tuk tuk öyle mi? O seyredilmez yaşanır! Haydi gidelim hayatım."

Devam edecek

Tolga Cücen

ÇİZGİ DÜNYANIN KAÇIŞ UZMANLARI

Houdini (1874-1926) sıradan oyun kâğıtları numaraları ile başladığı illüzyonistlik kariyerinde çok başarılı olamaz önceleri, ama ilerleyen yıllarda kendine özgü kaçış numaralarına geçtiğinde çok büyük bir üne kavuşur.

Houdini (1874-1926) sıradan oyun kâğıtları numaraları ile başladığı illüzyonistlik kariyerinde çok başarılı olamaz önceleri, ama ilerleyen yıllarda kendine özgü kaçış numaralarına geçtiğinde çok büyük bir üne kavuşur. Bazılarını kendisinin geliştirildiği bazılarını başka illüzyonistlerden alıp yenilediği kaçış numaraları ile hem Avrupa'nın hem de Amerika'nın en büyük şovmenlerinden biri olur. Salonları tıklım tıklım doldurur, konuk olduğu şehrin polislerine meydan okur; onlar tarafından sahnelerde kelepçelenir yahut nezarethaneye atılır ama her seferinde kaçmayı becerir. Su dolu teknelere başağı daldırılır ve seyirciden kendisi ile beraber nefeslerini tutmalarını ister. Deli gömlekleri, prangalar, türlü kilitler… Houdini'yi hiçbir şey tutamamaktadır. Hayatını ortaya koyarak yaptığı numaralar, fiziksel ve zihinsel becerinin en güzel birleşimi gösterileri basit oyun kartı numaralarının çok ötesine geçmiştir artık.

Macera dolu yaşantısıyla da popüler kültür dünyamıza girmiştir bile, hakkında yazılıp çizilenler, bugünlerde bile çevrilen diziler-filmlerle bir ikon olmuştur. Direk kendisinden bahsedenler dışında çevrilen tüm sihirbazlı, illüzyonistli dizilerde, filmlerde ondan bir iz bulmak mümkündür.

Çizgi roman dünyasındaki Mandrake'den başlayıp Zatana'ya, Doctor Strange'e uzanan bütün sihirbazları bir tarafa bırakalım, onlarda da Houdini'den etkiler bulmak elbette mümkün ama onun asıl hünerine, kaçış uzmanlığına odaklanalım. Akla hemen ilk gelen kaçış uzmanı elbette Batman'dir. En büyük ustalardan aldığı eğitimler sayesinde maceraları boyunca defalarca en akla gelmez, absürt, "houdiniesk" tuzaklardan, kapanlardan kolayca kurtulur.

Özellikle erken dönem maceralarında ve meşhur TV uyarlamasında (Batman 66-68) bu tuzakların en uçuk kaçık versiyonlarını görmek mümkündür. Düşmanları hemen hemen her bölümde Batman ve Robin'i ele geçirdiklerinde kolayca öldürmek yerine özellikle büyük zahmetlere girip karmaşık mekanizmalarla tuzaklar kurmaktadır.

Elbette kaçış uzmanlığı Batman'in geniş yetenek yelpazesinden sadece biridir, ama tam anlamıyla kaçış uzmanı olarak tanımlanabilecek çizgi roman kahramanları da vardır. Büyük usta Kirby'nin hayal dünyasının ürünü olan Mister Miracle (1971) bunlardan hemen ilk akla gelenlerden biridir. Mister Miracle sahne ismiyle kaçış gösterileri düzenleyen Thaddeus Brown artık oldukça yaşlanmıştır ama son bir gösteri yapması gerekmektedir. Bunun için denemeler yaparken Scott Free ile tanışır. Scott, Brown'ın ölümü üzerine bayrağı devralır ve Mister Miracle olarak hem kaçış şovlarına hem de kökeni yüzünden peşinden ayrılmayan kozmik düşmanları ile mücadele etmeye devam eder. Hemen her macerada bir kaçış numarası yerleştirmiştir Kirby, elbette Miracleman'in kökenlerine uygun olarak teknolojik aletlerle ve fantastik bilim-kurgu altyapısıyla süslenmiş olarak.

Ama çok bilinen Mister Miracle'dan iki sene önce İngiliz çizgi roman dünyasında (büyük usta Solano López'in çizgileriyle) bambaşka bir kaçış uzmanı doğmuştur: Janus Stark (1969). Amerikan çizgi romanlarındaki taytlı-maskeli meslektaşının aksine Stark, Victoria döneminde yaşayan biridir.

Bedeninin doğuştan gelen elastiki özellikleri sayesinde kemikleri ve bütün vücudu (fantastik dörtlünün Reed Richards'ı kadar olmasa da) uzamakta, esnemekte böylece Stark'ı hiçbir kilit, tuzak zapt edememektedir. Bir taraftan sokak ve sahne şovlarına, Houdinivari gösterilerine, meydan okumalarına devam ederken öte yandan da suçla ve birbirinden ilginç kötülerle mücadele etmektedir.

En ilginç kaçış uzmanı hikayesi ise yıllar sonra Amerika'da ortaya çıkar. Michael Chabon, "The Amazing Adventures of Kavalier & Clay" isimli bir roman yazar. Çok beğeni toplayan roman 2001 yılında Pulitzer kazanır. Roman iki Yahudi göçmenin yaşamlarının kesişmesini ve hayat mücadelesini anlatmaktadır, Kavalier & Clay çizgi romanın altın çağında yükselen süper kahraman dalgasını yakalayabilmek için "Escapist" isminde bir süper kahraman yaratmıştır. Aslında ikilinin hikâyeleri Superman'in yaratıcısı Siegel & Shuster, ya da büyük çizgi roman üreticileri Kirby & Simon gibi gerçek yaşamdaki bazı ikililere göndermedir.

Yarattıkları kahraman Escapist ise bir pulp kahraman olmanın ötesinde aslında bir semboldür de. Kavalier için Nazi Almanya'sından kaçışını, orada bırakmak zorunda kaldıklarını ve kimliğinin getirdiği sıkıntıları simgeleştirmektedir, Clay için de

bastırdığı eşcinselliğinin neden olduğu depresyonla mücadeleyi.

Chabon, daha sonra bambaşka bir adım atar ve Dark Horse yayınevinden aslında hiç var olmamış bu hayali çizgi roman kahramanını bir antoloji olarak yayınlar. Escapist'in sanki gerçekten 40'lı yıllarda yaratılmış bir çizgi romanmışçasına maceraları yazılıp-çizilir; kimi maceralar o dönemin estetiği, çizgileri ve renkleriyle hazırlanır. Escapist'in hikayesi de dönemin hikâye kurgusuna uygun olarak da bir süper kahraman anlatısıdır: Escapist gizli bir örgüt olan 'Altın Anahtar' topluluğunun kendisine verdiği anahtarla çeşitli güçler kazanmıştır (burada bir Green Lantern ya da Shazam tarzı bir dönüşüm hikâyesi görülebilmektedir). Dönemin net çizgilerle ayrılmış iyi kötü sembolizmine uygun şekilde karşılarında da 'Demir Zincir' örgütü bulunmaktadır. İkinci dünya savaşı bile insanlığı zincirlerle zapturapt altına almak isteyen bu tiranik örgütle özgürlük savaşçısı (bu kilitleri açan-kıran) Altın Anahtar'ın mücadelesidir.

Mignola'dan Eisner'a çok çeşitli çizgi roman sanatçıları Escapist antolojisine katkıda bulunur. Bunlardan bir de Y: The Last Man'in yaratıcısı Brian K. Vaughan'dir ki kendisi de bu harika serinin kahramanı Yorick'i de amatör bir kaçış uzmanı olarak tasarlamıştır.

Houdini'den ilham alan bütün saydığımız kaçış uzmanlarının aynı zamanda suçla savaşan kahramanlar olması da ilginçtir zira Houdini de hayatının son zamanlarını şarlatanlık ve dolandırıcılık yapmakla suçladığı medyumlarla, öte dünyadan haberler alıp sevdiklerini kaybedenleri dolandıran kişilerle mücadele etmeye ayırmıştır. Onların foyalarını ortaya çıkarır, yaptıkları numaraları gözbağcılık sırlarını deşifre eder.

Çizgi roman dünyasında kahramanlar ve onları tuzağa düşüren kötüler olduğu müddetçe mutlaka panellerde bir yerlerde kaçış uzmanlığı sanatı da yaşamaya ve bizi heyecanlandırmaya devam edecektir. Belki bazen kendi yetenekleri ile bazen de dostlarının yardımı ile:

Atilla Bilgen

. "Homeros ha? Ne alaka?" diye sordum.
"Efendim büyük üstat Homeros gibi anlatıcıyım! Dağarcığımda mitolojiden yüzlerce hikâye var. Masasına beni davet eden güzel abilerime bu hikâyeleri anlatırım. Bu arada gözlemlerim tıpkı Tekirdağ rakısı gibidir."

ALPER HOMEROS'A KARŞI!

Gelen rakıyı bardaklara doldururken gözü böreğimdeydi. Servisi bitirince "Abi paçanganı yemeyecek misin?" diye sordu. "Masada bir şey bırakmadın be Homeros. Müsaade et de bunu yiyeyim bari." dedim. "Afiyet şeker olsun, yalnız rakının yanında paçanga pek gitmez be abi!"

"Niye söyledin o zaman?"

"Açtım! Lakin şimdi biraz doydum! Sıra geldi rakımızı az az, fakat çeşit çeşit mezelerle içmeye."

"Çözüm için ne düşünüyorsun?"

"Abi biz kim, düşünmek kim? Hele yanımda sen varken haddimize mi düşer?"

"Ulan kızayım diyorum, kızamıyorum. Masadan kovayım diyorum, kovamıyorum. Şeytan tüyü mü var nedir sende."

"O senin kendi güzelliğin abi!"

"Bırak bu ayakları. Zaten Homeros filan da değilsin. Kesinlikle Hermes'sin!"

"Aynı şeyi senin için diyecektim be abi! Lafı ağzımdan aldın. İstersen Hermes'e içelim."

Her zamanki gibi büyük bir yudum aldı. Bardağını bırakırken minik kara gözleriyle masayı taradı. Yiyecek bir şey bulamayınca bir parça ekmek koparıp ezmenin bulunduğu tabağı sıyırdı. Arkasına yaslanırken "Mezesiz içtiğimizi görenler bizi alkolik sanacaklar. Beni boş ver. Sana laf

gelecek korkuyorum be abi." dedi.

"İstersen meze söylerim."

"Vallaha mı abi?"

"Ama bir şartım var. Tekirdağ rakısı gibi olan gözlemlerini Olympos dağına götürüp Zeus ve kankalarıyla durumumu değerlendirecek hangi tanrıya benzediğimi saptayacaktın. Bunu isabetli becer, üç meze anında masada."

"O kolay abi."

"Ama salladığını hissedersem bırak mezeleri şimdi söylediğim ufağı bile koklatmam sana."

"Garibanız diye sallıyorsun muamelesi yapma bana abi! Ağzımdan çıkan her laf atam Homeros'a dayanır. Gerçi dedem zaman zaman abartır! Ne var ki ben onun lafları alır, akıl süzgecimden geçirir öyle konuşurum."

"O zaman dedene içelim."

Kadehlerimizi karşılıklı tokuşturup rakımızdan birer yudum içtik. Masada yiyecek bir şey bulamadığından elinin tersiyle ağzının kenarlarını sildi. Minik kara gözlerini üzerime dikip dikkatlice beni süzdü. Gördüklerini hazmediyormuşçasına kıvırcık sakalının üstünde heykel gibi dimdik duran iri burnuyla bir süre oynadı. Kepçe kulaklarını örten dağınık saçlarını eliyle düzeltirken "Olympos dağındakiler seni görür görmez önce Hermes'e benzettiler abi." dedi.

"Ne alaka?" diye sordum.

"Öyle deme abi. O da tıpkı senin gibi sevimliydi. Ağzı iyi laf yapardı. İnandırma gücü öyle fazlaydı ki, ona konuşmacıların piri denirdi. Ayağında da sihirli ayakkabılar vardı. Onların sayesinde zırt pırt gökyüzünden yeryüzüne, oradan denizlere, oradan da ölüler diyarına gidip gelirdi."

"İşte şimdi çuvalladın Homeros! Benim bir arabam bile yok. Bırak gezmeyi işe bile zor gidiyorum. Bardağını bitir ve uza artık."

"Abi bi dinlemiyorsun beni! Benzettiler diyorum. Hepsi bu! Ancak seni biraz tanıyınca bu görüşlerinden anında vazgeçtiler. Zira daha önce söylediğim gibi hırsızın tekiydi!"

"Benim öyle olmadığım ne malum?"

"Garibanız diye güzel abime hırsız muamelesi yapma! Bir kere senin gönlün güzel! Onun gibi olsaydın hayatta beni masana davet etmezdin. Haa aranızdaki tek benzerlik ikinizin de sevimli olması! Bak sana onunla ilgili bir sır vereyim. Oğlu olmadığı halde Hera'ya kendisini emzirten tek tanrıdır. Paçayı ele verdiğinde Hera ona kızamadı bile. Neden? Çünkü sevimliydi. Şimdi müdürün seni kaytarırken yakalasa, eminim aynı sebepten ötürü bir şey demez. Haksız mıyım abi?"

Bu sözleri duyunca gözümün önüne Ali Rıza Bey geldi ve ister isteme gülümsedim. Homeros bu anı kaçırmadı ve "İyi gidiyorum di mi abi." diye sordu. "Eh işte." dedim. "Abi be sen beğenene kadar açlıktan öleceğiz. Hani diyorum ilk taksit olarak bir meze gelse. Bu meret bir şey yemeden gitmiyor…"

"İçme o zaman!"

Bardağına uzanan eli havada kaldı. Bu arada ciddi olup olmadığımı anlamak istercesine yüzüme bakıyordu. Taviz vermediğimi görünce "Meze bahane muhabbettin harika abi" diyerek rakısını içti. Arkasına yaslandığında "Bu arada ismin neydi abi?" diye sordu.

"Alper."

"Olympos sakinlerine madem Hermes değil, o zaman Alper kim diye sordum."

"Ne dediler."

"Bir süre kendi aralarında tartıştılar. Dionysos alabilir ama…" dediği sırada sözünü bitirmesine fırsat vermeden araya girdim ve "bak bunu tanıyorum. Şarap tanrısıydı değil mi?" diye sordum. "Aynen abiciğim. Ancak sana uymaz! Zira aynı zamanda haz, coşkunluk, eğlencenin de tanrısıydı." dedi.

"Ne var bunda? Anlattıklarını ben de severim."

"Abi kendini onunla kıyaslama üzülürsün! Dionysos'un altı keçi

MKAWS

üstü insan olan Satirlerden, nemf dediğimiz perilerden ve sütun gibi çıplak vücutlarına benekli ceylan derileri sarmış Bakkhalar denen kadınlardan oluşan bir kanka gurubu vardı. Hep birlikte şarap içer, sonra da ellerinde tefler sabaha kadar şarkı söyleyip âlemlere akarlardı. Hatta ayıptır söylemesi gurup olayını da bunların icat ettiği söylenir! Sen alt tarafı birkaç duble rakı içmeyi seviyorsun. Haaa belki fırsatını bulursan arada kaçak et de kesiyorsundur! Hepsi bu kadar! Bu yüzden Dionysos değilsin abi. "

Haklıydı. Bu yüzden yanıt yerine bir yudum rakı içtim. Homeros bunu görünce "Abi artık içme istersen." dedi. Tanrılardan birine beni layık görmemesini kanıksamıştım, ama hesabı ben ödeyeceğim halde içmeme karışmasına dayanmazdım.

"İstersen şansını zorlama Homeros." dedim.

"Yine beni yanlış anladın abi! Bak şimdi Dionysos şarabın dibine düşerdi, ama bir yandan da insanlara "Birincisi sağlık, ikincisi aşk ve zevk, üçüncüsü uyku, dörtten fazlası ise kızgınlık ve şiddete yol açar."diye nasihat ederdi. Yanlış saymadıysam bu dördüncü dublen olacak."

"Ulan kadehlerimi sayacağına kendi içtiklerine bak."

"Abi bana ne bakıyorsun? Param olsa bir büyük daha söyler, dibini bulur, kalkınca da nereye yığılırsam orada sızarım, ama sen daha eve gideceksin. Yenge seni işte sanıyor. Sarhoş görürse al başına belayı. Zaten alt tarafı ufak söyledik! Müsaade et ben devam edeyim."

"Öyle yağma yok. Beraber içeceğiz. Hem söylesen neden Zeus değilim?"

"Ooooo! Tanrıların tanrısı Zeus mu? Şaka yapıyorsun değil mi abi?"

"Hayır, son derece ciddiyim."

"Abi o bencil, kibirli ve çapkın bir tanrıydı. Söyle şimdi bu özelliklerin hangisi sen de var?"

"Kendi çapımda biraz çapkın sayılırım."

"Biraz! Sayılırım! Geç abi bunları. Zeus ölümlü, ölümsüz, cin, peri, hobbit, kadın, erkek demez kimi beğenirse ona dalardı. Ne var ki yine de aranızda bir benzerlik var."

"Neymiş bakalım bu?"

"Zeus da eşinden deliler gibi korkardı."

"Taktın eşimden korktuğuma! Yok öyle bir şey."

"Abimsin! İtiraz edemem. Madem öyle diyorsun öyle olsun…"

"Madem Zeus değilim kimim o zaman?"

"Bulacağız abi. Tasalanma. Bu arada meze söylememekte hala kararlı mısın?" diye sordu. Başımı olumlu yönde salladığımı görünce "Bari bardaklarımız öksüz kalmasın." diyerek rakılarımızı tazeledi. Aldığı ilk yudumun ardından "Senin bu sorunun Olympos'ta bayağı tartışmalara sebep oldu. Kimileri Herakles yani Herkül'e benzetti. Bunun üzerine diğer tanrılar başlarını aşağıya çevirip cüssene baktılar."

"Sonuç?"

"Ben de bilmiyorum abi, çünkü cüsseni görünce gülmekten konuşamadılar! Aralarından birisi denizler tanrısı Poseidon'a ne dersiniz diye sordu."

"Ha bak o da olur."

"Dur önce kim olduğunu anlatayım, kararını sonra ver. Poseidon çok hırslı, öfkeli ve huzursuz bir tanrıydı. Bu özelliğinden usanan Olympos sakinleri, başlarından atmak için suların hükümdarlığını teklif ettiler. O da balıklama atladı. Zira denizlerin karadan daha fazla yer kapladığını biliyordu. Aklı sıra dünyadaki en geniş yerin tanrısı olacaktı! Ama yanılıyordu, çünkü tapınaklar karaya yapılıyordu, dolayısıyla insanlar ona yeterince tapınamıyor, kurban adayamıyordu. Kandırıldığını anlayınca aksi, sinirli bir tanrı olup çıktı. Zaman zaman yediği kazık aklına gelir ve o öfkeyle elinde tuttuğu üç dişli yabayı hırsla yere vurup fırtınalar, depremler yaratır, adaları denize gömerdi."

"Geçelim bunu Homeros."

"Geçerken de içelim abiciğim."

Eşlik etmediğimi görünce kadehinin dibini masaya vurup başına dikti ve "Tanrılar Hades'i de hemen elediler abiciğim."

"Ölülere hükmeden yeraltı tanrısıydı değil mi? Neden elediler?" diye sordum.

"Aynen öyle. Şimdi abiciğim malum ölüm korkutucu bir olay. Üstüne üstlük yeraltı ülkesi acayip karanlık bir yer. Tüm bunlar bir araya gelince tanrılar dâhil herkes ondan tırstı. Olympos'a gittiğinde ne iyi karşılarlar, ne de doğru dürüst ağırlarlardı. Zaten o da ortalıklarda pek gezinmez, kimseyle konuşmazdı. Acımasız ve korkunçtu. Bu bir gerçek, ama aynı zamanda mertti! Asla sözünden dönmezdi. Aranızdaki tek benzerlik, ikinizin de sapına kadar delikanlı olması! Hepsi bu kadar!"

"Anladım."

"Bu arada savaş tanrısı Ares'i de es geçtiler. Neden mi? Çünkü Ares son derece katı yürekli ve acımasızdı. Sadece kana susamış değil, aynı zamanda korkak, sıkıştığında arkasına bile bakmadan kaçan bir tanrıydı. Bunun seninle ne benzerliği var abiciğim?"

"Haklısın. Beni kimseye benzetemediğime göre mezeleri yavaş yavaş unut o zaman Homeros."

"Dur abi. Daha sırada Apollon var, Eros var, Hephaistos var. Elbet birinden birini uyduracağız sana."

"Peşinen Eros'u ele. Elimde okla ağaçların arasına saklanıp milleti röntgenleyecek halim yok."

"Emrin olur abi. O zaman Hephaistos'u de izninle ben çıkartayım Zira tanrılar içinde en çirkini oydu. Senin gibi güzel bir abime yakıştıramam."

"Elde bir Apollon mu kaldı?"

"Ah bir kadın olaydın Hera derdim, Athena derdim, Aphrodite, Artemis, Hestia, Demeter derdim."

"Homeros!"

"Kızma abi. Gördüğün gibi demiyorum! Haklısın elimde karanlık nedir tanımayan, yalan nedir bilmeyen, tıp ve kehanet tanrısı Apollon kaldı. Hedefini asla şaşırmayan bir okçu olması haricinde…"

Homeros'un sözünü bitirmesine izin vermedim ve gülerek araya girerek "Boşuna yorma kendini. Özelliklerinin hiç biri bana uymuyor."

"Valla lafı ağzımdan aldın abi."

"Bu durumda olan senin mezelere oldu!"

"Acele etme daha final yapmadık."

"Elde tanrı kalmadı Homeros. Finali nasıl yapacaksın?"

"Muhabbetin sonuna doğru Zeus eğilip kulağıma "Ne diye birine uydurmaya çalışıyoruz adamı. O Alper! Benzemez hiçbir tanrıya" demez mi?"

"Yapma ya! Eeee"

"Sonra da bizzat kendi özel kontenjanını kullanarak sana ayrı bir tanrılık payesi verdi: Bundan böyle kaytarma tanrısı Alper'sin!"

"Kaytarma tanrısı mı? Ha ha ha… Valla durumu iyi kıvırdın Homeros. Üç olmasa da bir mezeyi hak ettin."

"Abi gel şunu iki yapalım."

"Sıfıra ne dersin?"

"Meze yerine bari karides güveç söyle be abi."

"Tamamdır" dedim ve garsona seslendim: "Lütfüüü bir karides güveç. Bu arada hesabı da getir."

"Abi nereye?"

"Geç kalırsam evdeki Hera kaytarma tanrısı olmama bakmaz alır ifademi."

"Valla bu konuda yerden göğe haklısın."

Gelen karidesi olduğu gibi Homeros'a bırakıp kadehimdekini bir yudumda bitirdim ve hesabı ödedim. Sevmiştim bu adamı. Arada bir muhabbet etmek güzel olacaktı. Bu amaçla telefonunu istedim. Bu sözüm üzerine koca bir kahkaha patlattı, ardından. "Telefonum olsaydı şimdiye kadar çoktan satmış parasını rakıya yatırmıştım be abi! Merak etme hep buralardayım. Yolun düştü mü beklerim." dedi.

The son

KÜÇÜK İSKENDER

yağmura çok teşekkür ederim
bu gece yalnızca bu şiire yağdı
sağol aşkım
sağol kırık kolum, kesik bileğim, kırık yüzüm,
kesik geleceğim, kırık sonsuzluğum
her şeye rağmen
yağmura bulanmış, güzel bir yazdı!

PEK YAKINDA,
32 KISIM
TEKMİLİ
BİRDEN...
Fakabasmaz Zihni'nin Harikulade Sergüzeştleri
Yazan: Hüseyin Nadir
Latin Harflerine Aktaran: Bünyamin TAN
Çizen:Mehmet Kaan Sevinç

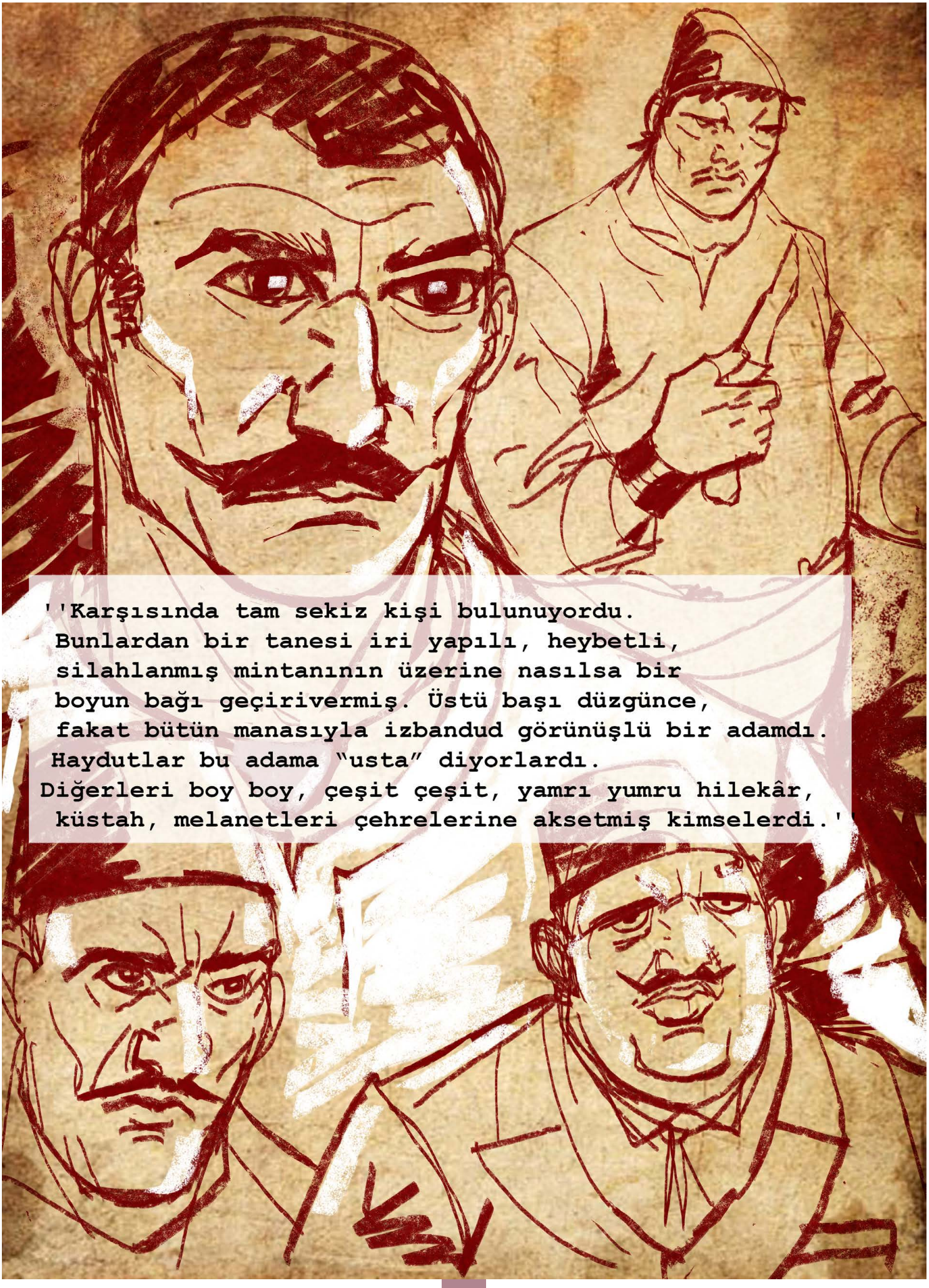

''Karşısında tam sekiz kişi bulunuyordu.
Bunlardan bir tanesi iri yapılı, heybetli,
silahlanmış mintanının üzerine nasılsa bir
boyun bağı geçirivermiş. Üstü başı düzgünce,
fakat bütün manasıyla izbandud görünüşlü bir adamdı.
Haydutlar bu adama "usta" diyorlardı.
Diğerleri boy boy, çeşit çeşit, yamrı yumru hilekâr,
küstah, melanetleri çehrelerine aksetmiş kimselerdi.''

Aynur Kulak

KIZIL DOSYA
Sherlock Holmes ile Tanışma

"Her zincir ancak en güçsüz halkası kadar güçlüdür."
Arthur Conan Doyle

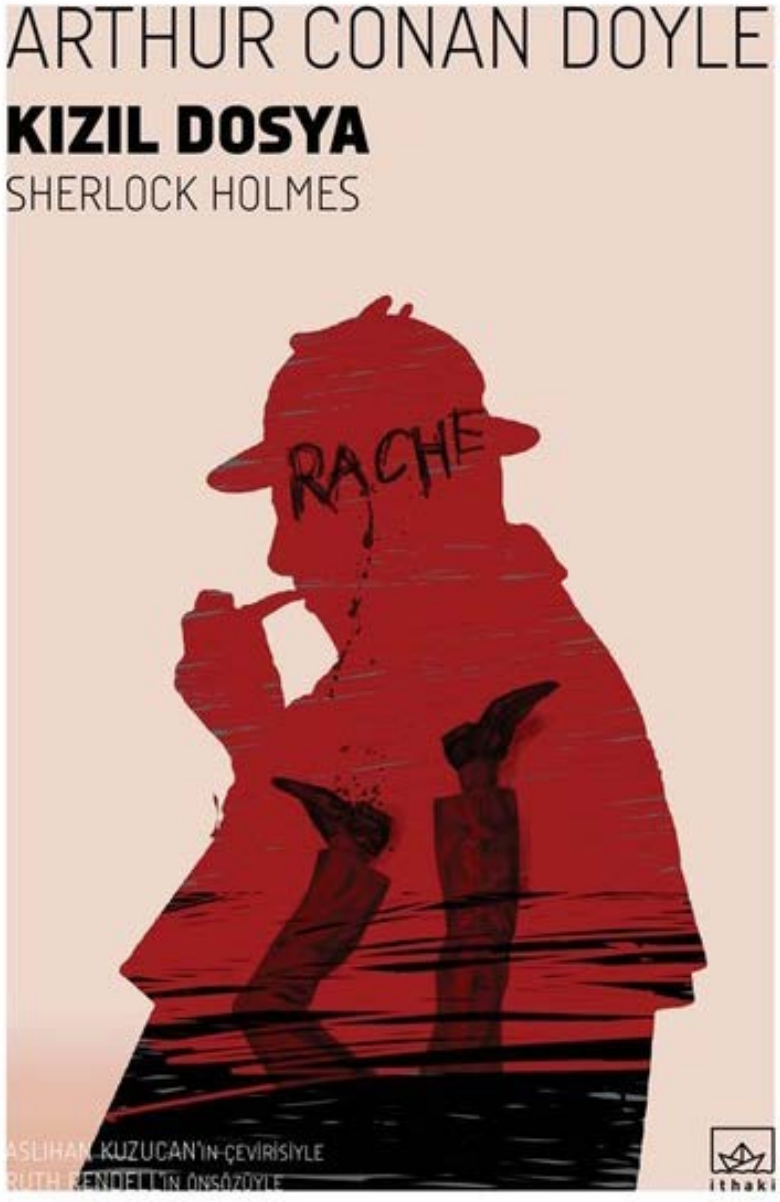

Bir polisiye yazarının yıllarca onunla birlikte anılacak hatta onun isminin önüne geçecek bir karakteri ilk yaratma sürecini merak ederim. Yazarın olayları yaratmaya ve kurgulamaya başlaması, karakteri bu olaylar silsilesi içinde geliştirmesi, ona ruh ve bakış açıları kazandırması inanılmaz derecede güzel bir akış değil de nedir? Kahraman veya anti kahraman tüm doğruları ve zaaflarıyla o kadar iyi kaleme alınıp anlatılmıştır ki tüm dünyanın onu tanımaması içten değildir.

Tüm doğruları ve zaafları deyince hangi polisiye karakter aklınıza geliyor? Birkaç tane birden de diyebilirsiniz elbet fakat bir karakter var ki dünyaya mal olmuş hayatıyla "Acaba gerçekten Baker Sokağı 221B adresinde böyle biri yaşadı mı?" sorusunu aklımıza getirmiyor değil hani! Ve yayınlanmaya başladığı dönemlerde bir çok kişi kitabın yazarını es geçip direkt kendisine hitap eden mektuplar yazmaya başlamışlar.

"Sevgili Sherlock Holmes çözdüğünüz cinayeti büyük birmerakla okudum fakat sormak istediğim bir şey var."

Maceraların başlangıcına dönüyor ve Sherlock Holmes ile tanışıyoruz. Polisiye ve korku edebiyatının en bilinen dedektifini zaten tanıyoruz mu diyorsunuz? Yine de ısrarla şunu diyeceğim

Baker sokağı, 221B adresine ilk ziyaretiniz olacak bu. Arthur Conan Doyle'un Kızıl Dosya kitabı dünyanın en ünlü dedektifinin ilk macerasını ve yoldaşı Dr. Watson ile tanışma hikayesini anlatıyor. Sherlock'u tüm dünya tanıyor. En azından bir hikayesini okumamış veya beyazperdede maceralarını izlememiş biri yoktur diye düşünüyorum fakat İthaki Yayınları tarafından yayımlanan Kızıl Dosya kitabı okuyucuyu Sherlock ile tanıştıran ilk kitap olmasıyla merak uyandırıcı gerçekten.

Kızıl Dosya kitabının anlatıcısı Dr.Watson. Orduda doktorluk yapmış olan, Afganistan'daki görevi sırasında omzundan yaralanarak kendisine istirahat izni verilen Watson'un bir süre sonra paraları suyunu çekmeye başlar. Daha uygun bir pansiyona geçmeye hazırlanırken arkadaşı Stamford'a rastlar ve ona durumundan bahseder. Aynı senin gibi kira vermekte zorlanan ve kendisine kirayı paylaşacak bir ev arkadaşı arayan biri var deyince Dr.Watson bu kişiyle tanışmak ister. Yalnız biraz ilginç biri diyerek Watson'u uyarmak ister Stamford ve kadavraları eline bir sopa alarak dövdüğünü gözleriyle gördüğünü söyler. Tüm bunlar üzerine Dr. Watson ile Sherlock Holmes tanışırlar. Baker sokağı 221B'de gerçekleşecek analizler, tartışmalar, birbirinden ilginç olaylar yani, o çok aşina olduğumuz dolu dizgin maceralar başlamış olur.

Dr. Watson'ın Sherlock Holmes ile ilgili ilk izlenimleri şunlar olacaktır.

"Holmes, kesinlikle birlikte yaşaması zor bir adam değildi. Sessiz sakindi ve alışkanlıkları düzenliydi. Gece saaat ondan sonra nadiren ayakta olurdu. ve ben kalkmadan kahvaltısını mutfakta yapıp gidiyordu. Bazen bütün gününü kimya laboratuvarında, bazen de otopsi odasında geçiriyor, ara sıra uzun yürüyüşlere çıkıyor ve bu yürüyüşler onu şehrin kenar mahallelerine götürüyordu. Çalışmaya başladığında hiçbir şey enerjisiyle yarışamazdı; ama bazen günler boyunca oturma odasındaki koltukta tek kelime etmeden ya da sabahtan akşama kılını bile kıpırdatmadan yatıyordu."

Holmes kendi halinde biridir fakat Dr. Watson ondaki her ayrıntıdan gittikçe etkilenmeye başlamıştır. İlk çözecekleri olay ayaklarına gelmeden önce Edgar Allen Poe'nun yaratıcısı olduğu Dupin karakterinden bahsederler ki, ikisi arasında karşılıklı gelişen bu diyalog gerçekten ilginçtir ve Holmes'un yaratıcısı Canon Doyle ile ilgili de bize bir nebze de olsa fikir verir. Holmes, Watson'un bir olayı nasıl çözdüğünü veya kişileri nasıl analiz ettiğini anlatmaktadır Bun üzerine Watson;

"Çok kolaymış gibi anlatıyorsunuz" dedim gülümseyerek. "Bana Adger Allen Poe'nun Dupin'i ni hatırlatıyorsunuz. Hikayelerin dışında da böyle insanlar olduğunu bilmiyordum. "

Sherlock Holmes ayağa kalkıp piposunu yaktı. "Beni Dupin ile kıyaslayarak iltifat ettiğinizi sandığınıza şüphe yok" dedi. "Bence Dupin çok kompleksli biriydi. On beş dakikalık sessizlikten sonra arkadaşlarının düşüncelerine yerinde bir yorumla girmesi çok gösterişçi ve yapay. Analitik bir dehası olduğuna şüphe yok; ama hiçbir surette Poe'nun hayal ettiği gibi bir fenomen değildi."

Edebiyatın polisiye türüne altın harflerle yazılacak olan Dr.Watson – Sherlock Holmes birlikteliği başlamış olur. Lauriston Gardens, 3'te kullanılmayan bir evde korkunç bir cinayet işlenmiştir. Duvarlara kanla yazılmış mesajlar bırakılmıştır. Böylelikle Dr.Watson'un tüm tıp bilgisini kullanabileceği, Holmes'un da analitik zekasını tam randımanlı kullanabileceği olaylar silsilesi başlar. Biz okuyucular da ilk Sherlock Holmes vakasına ve macerasına şahitlik etmeye başlarız.

Edebiyat literatüründe çok önemli bir yere sahip olan Sherlock Holmes polisiye edebiyatın en ünlü karakteri hiç şüphesiz. Kızıl Dosya kitabı da ilk Holmes maceralarının başlangıç noktasında durduğunda mutlaka alınıp okunmalı. Polisiye sevin veya sevmeyin keyifle ve merakla okuyacağınıza eminim.

Kızıl Dosya

Yazar: Arthur Canon Doyle
Yayınevi: İthaki Yayınları
Türü: Polisiye-Macera
Çeviri: Aslıhan Kuzucan
Yayın Tarihi: Şubat 2018
Sayfa: 165

ÇOCUK DERGİLERİ SÖZLÜĞÜ

Sevgili Doğan Kardeş

HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME

Önceki yazımda, **Doğan Kardeş** dergisinin 1945'ten günümüze değin izlediği güzergahı takip etmiş, geçip geldiği yolda bıraktığı izleri ve çocuk dergiciliği tarihimize kattığı renkleri işlemiştim. O yazının sonuna düştüğüm notta; dergiye ilişkin araştırmalarım esnasında internette karşılaştığım bir kitaptan bahsetmiş, ta 16 yıl önce yayınlanmış bu kitaptan bihaber olduğum için kendime serzenişte bulunmuştum. Yazıyı tamamlayıp **Mehmet Kaan SEVİNÇ**'e gönderdikten sonra, **Hayal'et Mecmua**'nın 22. sayısının yayınlanmasını müteakip, bahsettiğim bu kitabın peşine düştüm. İnternette, değişik sitelerde 12,5 TL'den başlayıp 60 TL'ye kadar değişen fiyat aralıklarında seyreden kitabın ikinci elini, isim zikretmeyeyim, bir sahaftan sipariş ettim. İki gün içerisinde elime ulaştı. **Mine SÖĞÜT**'ün hazırladığı bu kitabın ilk basımı Yapı Kredi Yayınları'nca 2003 yılında yapılmış. Diğer baskıları hakkında bilgim yok henüz. Bendeki; B5 ebadında, 260 sayfa, şömiz cilt kapaklı, parlak hamur kağıda ve 2003 yılına ait 1. baskı bir nüsha.

Elvan ADIGÜZEL

Kitap altı ana başlık altında toplanmış. Giriş bölümünü oluşturan ve esasında yazarın önsözü niteliğindeki ilk başlık, **Yakın Tarihe Çocuksu Bir Büyüteç** adını taşıyor. Yazar bu bölümde, **Doğan Kardeş**'i hiç okumamış olduğunu, incelemeye başladığında ise derginin büyülü atmosferinin etkisine kapıldığını söylüyor, onun sadece bir dergi değil, yaşayan, soluk alan kimliğine ilişkin ifadelerde bulunuyor. Bu açıdan bakıldığında **Doğan Kardeş**'e dair bir kitabı, iyi bir yazar olsa dahi dergiyi daha önce hiç okumamış birinin hazırlamasını şahsen yadırgadığımı belirtmek isterim. Kanımca **Doğan Kardeş**'i, dergi bünyesinde bizzat görev almış, yayın aşamalarında bulunmuş, sayfalarına yazıp çizmiş birinin, hadi olmadı en azından yayınlandığı yıllarda takip etmiş, dergiyle nefes almış, yolunu gözlemiş sadık bir okurunun anlatması daha uygun olurdu. Bu cümlelerden salt Yapı Kredi Yayınları'nın ya da **Mine SÖĞÜT**'ün eleştirisini yaptığım sonucu çıkarılmamalı. Esas eleştirdiğim husus, çocuk dergilerine ve bu dergilerle simbiotik bir yaşamı paylaşan çizgi romanlara teşne kitlenin içerisinden, ki hepsi okuryazardır, bu tür konulara el atılmıyor oluşudur. Hal böyle olunca da, konuya kim dokunursa dokunsun, ortaya konan eseri çizgi roman severler olarak olduğu gibi kabul etmek ve bağrımıza basmak kalıyor bizlere. Bu kitap yazılmasa, **Doğan Kardeş**'e dair bir tek ciddi kaynak bile olmayacaktı an itibariyle. Çizgi roman okurlarının yazdığım cümlelere alınmayacağını umuyorum ve çizgi dünyamıza ilişkin hangi dergi ya da kahramana ait olursa olsun bilgi ve birikimlerini paylaşmalarını, ortaya bu minvalde eserler koymalarını temenni ediyorum

*Kitabın ön ve arka kapakları: Solda, uçuk mavi renkteki resimler kitabın ciltli orijinal sert kapağını gösteriyor. Sağdaki kavuniçi renkli resimleri ise cildi kaplayan şömiz kapaktan taradım. Kitabın iç sayfaları da tıpkı kapakları gibi ferah, okumayı kolaylaştırıcı şekilde tasarlanmış. Tıkış tıkış olmayan sayfa tasarımı ve yazı fontları sayesinde **Sevgili Doğan Kardeş** rahatlıkla okunan, bitirilene kadar da elden bırakılamayan bir kitap olmuş. Elbette bir çocuk kitabı değil ama bir çocuk dergisini anlattığı göz önüne alındığında, okuyucuya, muhtevasına yakışır bir şekilde sunulmuş olduğunu söylemek mümkün. Çalışmanın arkasında YKY'nin bulunması, doğal olarak kaliteyi de beraberinde getirmiş.*

Kitabın ikinci bölümü **Karaca'nın Kardeşi Doğan Kardeş** adını taşıyor. Bu bölümde, dergiye adını veren **Doğan TAŞKENT** ve ailesi tanıtılıyor. **Mine SÖĞÜT** kitabı hazırlarken sadece dergi arşivine değil, **Karaca TAŞKENT**, **Zeynep TAŞKENT**, **Güngör KABAKÇIOĞLU**, **İbrahim ERSARAÇ**, **Selma EMİROĞLU**, **Selma TÜRKİZ NOYAN**, **Mehmet RADO** ve **Serdar EDİRNE**'nin de arşivlerine ulaşmış, bu kişilerin paylaştığı anılara dokunma şansını yakalamış. **Doğan Kardeş**'in büyüsüne kapılmasında ve hissettiklerini kitaba yansıtmasında kuşkusuz bu şansın da payı olsa gerek. **Kazım TAŞKENT**'in günlüğünden aktardığı şu pasaj bile, derginin aydınlık yüzünü, rengini, sevincini nereden aldığını göstermesi açısından çok kıymetli veriler içeriyor: *''Karşıma çıkan her güler yüzlü çocuğu kendi çocuğummuş gibi sevmek isterim. Onun memleketine neler verebileceğini düşünürüm. İçim umut sevinci ile ısınır. Hemen arkasından sevincim kaybolur. Onlar için ne yapıyor, onlara ne verebiliyoruz? **Doğan Kardeş**'i böyle duygularla, küçük bir hizmet olsun diye kurmuştum.'' (**Kazım TAŞKENT**'in günlüğünden, 18 Eylül 1951)*

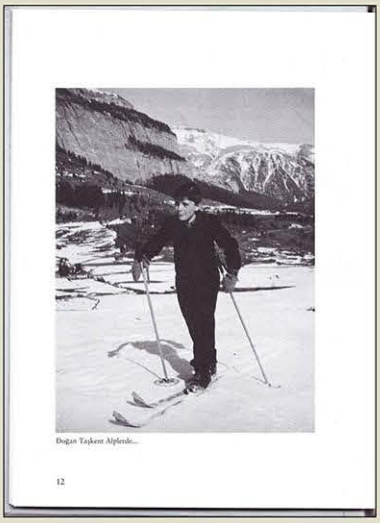
Doğan Taşkent Alplerde...

12

gelir gelmez yurtdışına gönderilmişti. Ayşe Hanım da küçük bebeği Karaca ile uğraşıp, büyük oğluna duyduğu özlemi bastırmaya çalışıyordu.

Ama şimdi... Şimdi tüm dünyası birdenbire başına yıkılmıştı. 10 yaşındaki Doğan'ın artık yaşamadığını bilmek, uzaklarda bir kasabada dağdan kopan dev kaya parçalarının altında kalarak can verdiğini bilmek... Ölüsüne bile sarılamayacağından, oğlunun cansız bedenini son bir kez olsun öpüp koklayamayacağından korkmak...

Taşkentler Flims kasabasına ulaştıklarında, tüm kasaba halkı yastaydı. Sonradan beş bin metreküp olduğu anlaşılan taş yığınının altında ölen, aralarında müdürün karısının ve yeni doğmuş bebeğinin de bulunduğu 19 kişinin acısı herkesin dün-

Doğan, babası Kâzım Taşkent'le birlikte.

20

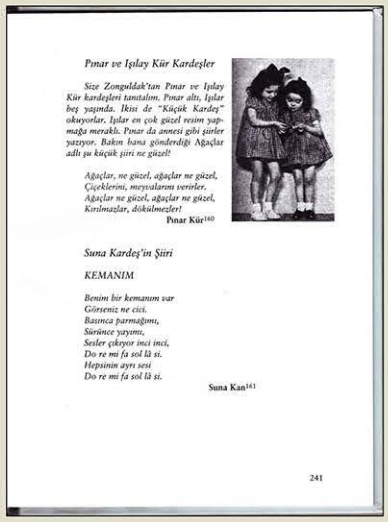
Pınar ve Işılay Kür Kardeşler

Size Zonguldak'tan Pınar ve Işılay Kür kardeşleri tanıtalım. Pınar altı, Işılar beş yaşında. İkisi de "Küçük Kardeş" okuyorlar, Işılar en çok güzel resim yapmağa meraklı. Pınar da annesi gibi şiirler yazıyor. Bakın bana gönderdiği Ağaçlar adlı şu küçük şiiri ne güzel!

Ağaçlar, ne güzel, ağaçlar ne güzel,
Çiçeklerini, meyvalarını verirler,
Ağaçlar ne güzel, ağaçlar ne güzel,
Kırılmazlar, dökülmezler!
Pınar Kür[160]

Suna Kardeş'in Şiiri

KEMANIM

Benim bir kemanım var
Görseniz ne cici,
Basınca parmağımı,
Sürünce yayımı,
Sesler çıkıyor inci inci,
Do re mi fa sol lâ si.
Hepsinin ayrı sesi
Do re mi fa sol lâ si.
Suna Kan[161]

241

*Kitap sadece **Doğan Kardeş** dergisini anlatmıyor. Dergiye adını veren **Doğan TAŞKENT**'ten başlayıp aile üyelerini de kapsayan bir çerçeve çizdikten sonra, derginin civarlarında dolaşmaya başlıyor. **Mine SÖĞÜT** bunu yaparken de hiç acele etmeden, konunun duygusal ve toplumsal boyutundan kopmadan ele almış ve işlemiş meseleyi. Derginin o ince, sevgi dolu içeriğinin durup dururken kendiliğinden ortaya çıkmadığını, kuruluş amacını, kuruluş sürecini ve dergiye emek veren kadronun insani değerlerle nasıl iç içe olduğunu, onların yaptıkları işe ve daha da önemlisi hayatın kendisine ne denli saygılı olduklarını ilmek ilmek işlemiş. Anlattıklarını hem **Doğan Kardeş** dergisi arşivlerinden hem de ulaştığı kişisel arşivlerden derlediği belge ve fotoğraflarla desteklemiş.*

Üçüncü bölümün adı **Tüm Çocukların Kardeşi Doğan Kardeş**. Bu bölümde, **Doğan TAŞKENT** özelinden dergiye geçiliyor ve derginin bir kardeş olarak okur kitlesi olan çocuklarla ilişkisi ve iletişimi anlatılıyor. Kardeş kelimesi üzerinde özellikle durulan ve bilhassa vurgu yapılan bu bölümde, o

dönem tüm Türkiye'nin birbirine sıcacık duygularla ve geleceğe umutla bakan çok çocuklu kocaman bir aile olduğunun altı çiziliyor. Sadece kardeş değil, abla, teyze gibi toplumu birbirine kaynaştıran ve ailevi bağları temsil eden kelimelerin de **Doğan Kardeş** sayfalarından akıp geçtiğine ve izler bıraktığına dair örnekler sunuluyor. Örneğin, asıl adı **Neriman HIZIR** olan **Ayşe Abla**'yı çocukların bir kısmı zaten Ankara Radyosu'nda yaptığı çocuk programlarından tanıyorlar ve aşinalar. Radyodan gelip derginin sayfalarından da çocukların **Ayşe Abla**sı oluveriyor **Neriman HIZIR**. **Vedat Nedim TÖR** ise okur indinde derginin babası biliniyor. **Doğan TAŞKENT** hala hayatta ve **Vedat Nedim**'in oğlu olduğu sanılıyor. **Doğan** ise okurlarla dergi sayfalarından hasbihal ediyor yıllarca. Bu sıcak ilişkiler, samimi duygular kitabın sayfalarında sıklıkla yer buluyor. Zaten kitabın siklet merkezini de bu eksen üzerine kurulan yapı oluşturuyor. **Mine SÖĞÜT** derginin teknik ayrıntılarından ziyade, sayfalarından akan sıcaklık, renk, sevgi gibi kavramlar üzerinde yoğunlaşmış, teneffüs ettiği havayı da tüm kitap boyunca hissettirmiş. Bunun yanı sıra, derginin, yayınlandığı uzun süreçte yaşanan ülkesel ve küresel gelişmelerden nasıl etkilendiğine de değinmiş. 40'lı yıllarda Amerikan etkisinin izlerini taşıyan dergi, 50'lerden sonra soğuk savaşın etkisini de hissetmiş, Rusya ve Komünizme karşı ideolojik bir duruş sergilemiş. Demokrat Parti döneminde **Celal BAYAR**'ın yazısı yer alırken sayfalarında, 27 Mayıs'ta daha farklı bir rüzgarın esintisini yansıtmış. Kore Savaşı'nın, Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, 70'lerin ikinci yarısında ülkemizde yaşanan sağ-sol çatışmalarının, uzay çalışmalarında yaşanan gelişmelerin, televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte popülerleşen TV yıldızlarının etkileri doğal olarak **Doğan Kardeş** sayfalarında bir şekilde iz bırakmış. Bu izleri takip eden **Mine SÖĞÜT** bir yandan dergiyi anlatırken diğer bir yandan da derginin geçip geldiği yıllara ilişkin siyasi-ekonomik-politik-kültürel bir tablo çizmiş, bu tabloda derginin konumuna ve içeriğine dair tespitlerde bulunmuş. Tespitlerini destekleyen alıntılara sıklıkla başvurmuş. Kuru bir anlatım yerine, genellikle dönemin ve derginin genel havasını yansıtan çok sayıda yazı, şiir, resim, karikatür kullanmış, anılara yer vermiş.

Sevgili Doğan Kardeş kitabından akılda kalacak konular bir hayli fazla. Derginin düzenlediği dans, piyano, keman müsamerelerinden, yeterli başvuru olmadığı için iptal edilen yüzme yarışması organizasyonuna, **Doğan Kardeş Kitaplığı**'nın nasıl doğduğundan, bu kitaplığın çocuklara ve çocuk edebiyatına yaptığı katkılara, derginin destek verdiği ve iletişimini hiç kesmediği **Suna KAN**, **İdil BİRET**, **Hasan KAPTAN**, **Ayşegül SARICA** gibi yetenekli çocuklardan, yine derginin çabalarıyla ilk çocuk sinemasının açılış öyküsüne dek envai çeşit bilgi, tarihe not düşen belge ve resimlerle yer almış kitapta. Örneğin; **Ömer GÜNGÖR** adlı küçük bir okurun, **Vedat Nedim**'le yaptığı röportaj bile dergi sayfalarından kitabın sayfalarına alıntılanmış. Bu röportajda **Vedat NEDİM**'in bir cümlesi var dikkate değer; *''En büyük kabahat kusurlu olmak değil, kusurunu bilmemektir.''* Yazar bu tarz alıntılarla, aslında o günlerle bu günleri de kıyaslamamızı sağlıyor, neleri yitirdiğimizi gözler önüne seriyor. Dönemin sosyal durumunu da analiz eden bir kitap **Sevgili Doğan Kardeş**.

Mine SÖĞÜT

1968 yılında İstanbul'da doğdu. Orta öğrenimini Kadıköy Kız Lisesi'nde tamamladı (1985). Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Latin Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazandı. 1989 yılında mezun olduktan sonra, aynı bölümde yüksek lisans yaptı. 1990 yılında ***Güneş*** *gazetesinde muhabirliğe başladı. Daha sonra* ***Tempo*** *dergisi ve* ***Yeniyüzyıl*** *gazetesinde çalıştı. 1993 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin düzenlediği yarışmada Haber dalında mansiyon aldı. 1996-2000 yılları arasında "Haberci" adlı televizyon belgeselinin metin yazarlığını yaptı.* ***Öküz*** *dergisinde yazılar yazdı (1999-2001). 2001 yılından sonra* ***Cihangir Postası*** *adlı yerel bir gazetenin gönüllü editörlüğünü yaptı.* ***Cumhuriyet*** *gazetesinde yazılar yazmaktadır. Lombak karikatür köşesinin çizeri ve* ***Penguen***, ***Lombak*** *dergilerinin kurucularından karikatürist* ***Bahadır Baruter*** *ile evlidir.*

ESERLERİ

2000 – Adalet Cimcoz Bir Yaşamöyküsü Denemesi
2003 – Sevgili Doğan Kardeş
2003 - Beş Sevim Apartmanı
2004 - Kırmızı Zaman
2006 – Aşkın Sonu Cinayettir
2007 - Şahbaz'ın Harikulade Yılı 1979
2009 – Das Haus der fünf Sevimen
2009 – Dolapdere Kürt Kediler Çingene Kelebekler
2010 – Madam Arthur Bey ve Hayatındaki Her Şey
2011 - Deli Kadın Hikayeleri
2019 - Gergedan Büyük Küfür Kitabı

Efsane Diriliyor adlı dördüncü bölüm, **Doğan Kardeş**'in 80'lerde başlayan III. dönemine ışık tutuyor. Yazar bu bölümü çok uzun tutmamış, yaklaşık yirmi sayfada özetlemiş.

Geleceğin Ünlülerinin Küçük İmzaları adlı beşinci bölümde, sonraki yıllarda ünlü olmuş kişilerin çocukken dergiye gönderdikleri çalışmalardan örnekler bulunuyor. Altıncı ve son bölümde ise, bazı basit oyuncakların nasıl yapılacağına ilişkin dergide yer alan küçük tariflerden alıntılara yer verilmiş.

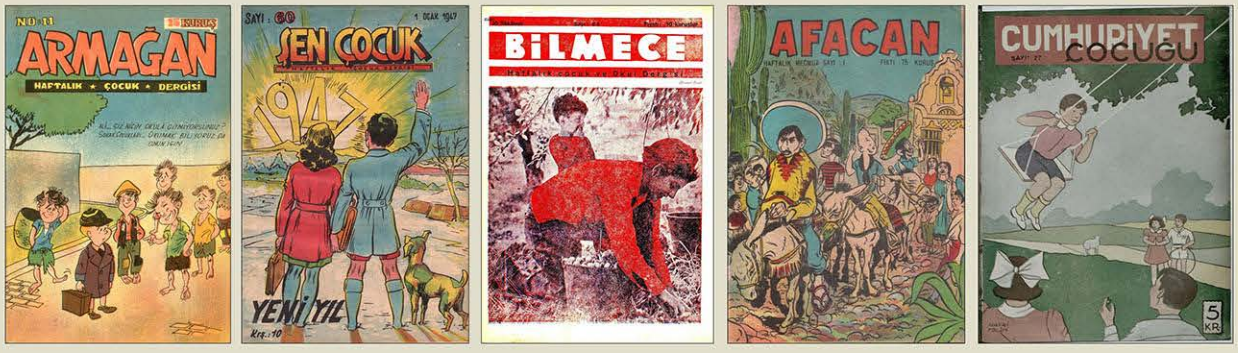

Doğan Kardeş'in ilk on yıllık sürecinde çağdaşı olan bazı çocuk dergileri.

Kitap, **Doğan Kardeş**'in bir çocuk dergisi olarak neler içerdiğine, neleri başardığına değinirken, aynı zamanda ülkenin geçirdiği sosyal değişimlere de ışık tutuyor. Fakat kişisel kanaatime göre çok önemli bir eksiği var. Çizgi romanlardan hiç bahsedilmiyor kitapta. Sadece 202. ve 203. sayfalarda kısaca değiniliyor. Ki bu esnada da üvey evlat muamelesi yapılıyor çizgi romana. **Doğan Kardeş**'in en parlak dönemini yaşadığı II. dönemini analiz ederken; *''Yıllarca çocuklara faydalı bilgiler dışında bir şey vermemeyi, kafalarını tuhaf bilgilerle doldurmamayı, vurdulu kırdılı çizgi romanlardan uzak durmayı ilke edinen dergi artık yavaş yavaş zamanın dayatması karşısında yeniliyor ve popülerliğini korumak için çizgisini değiştirmeye başlıyordu.''* diyor **Mine SÖĞÜT**. Oysa, başlangıcı da dahil olmak üzere onlarca yıllık yolculuğunda **Doğan Kardeş**'i **Doğan Kardeş** yapan en önemli yapıtaşı çizgi romanlardır ve bugün bile **Doğan Kardeş**'i hatırlayanlar, konuşanlar çizgi roman okurlarıdır. **Doğan Kardeş**'in basılı nüshalarını toplayarak çizgi roman forumları aracılığıyla dijital dünyaya kazandıranlar ve bu esnada dergiye ilişkin bilgi paylaşımı yapanlar da yine çizgi roman okurlarıdır. Türkiye'de çizgi romanlar ve çocuk dergileri birbirinden ayrılmaz-ayrılamaz bir bütündür ve ister kabul edilsin ister edilmesin, bu gerçeklik **Doğan Kardeş** söz konusu olduğunda da değişmez, hatta anlamı pekişir. Bahsettiğim bütünün önemli bir parçası olan çizgi romanı yok saymak, **Sevgili Doğan Kardeş** kitabını ciddi anlamda eksik, güdük bırakmıştır. Son derece içten duygularla hazırlanmış bir kitabın böylesine önemli bir eksiği olmasaydı keşke.

Son bir konuya daha değinerek bitireyim yazıyı. Kitabın 117-130. sayfalarında, Hindistan Başbakanı **NEHRU**'nun Türk çocuklarına gönderdiği **Mohini** adlı fil ve Pakistan'dan gönderilen **Azadi** adlı filin hikayeleri anlatılıyor. Bu konunun kitapta 14 sayfa boyunca işlenmiş olmasını ilk başta lüzumsuz bulduğumu söylemeliyim. Fakat bölümü bitirip, olayın yaşandığı yıllara ait **Doğan Kardeş** dergilerini incelemeye başlayınca, **Mine SÖĞÜT**'e hak verdim. **Şeker Fil Mohini**'nin hikayesi sadece **Doğan Kardeş** dergisi özelinde değil, o yitirdiğimiz ve geçmişin belki de kelimelere sığmayacak kadar masalsı ve saf dünyasını yansıtması açısından da sıra dışı, somut bir öykü. **Sevgili Doğan Kardeş** kitabı, salt bu öyküyü es geçmediği için bile son derece kıymetli. Soyut olduğunu düşündüğümüz bir çok kavramın, karşımıza çıkan somut sorunlarla aslında ne kadar ilintili olduğunu bu kitapla bir kez daha hatırladım. Teşekkürler **Mine SÖĞÜT**.

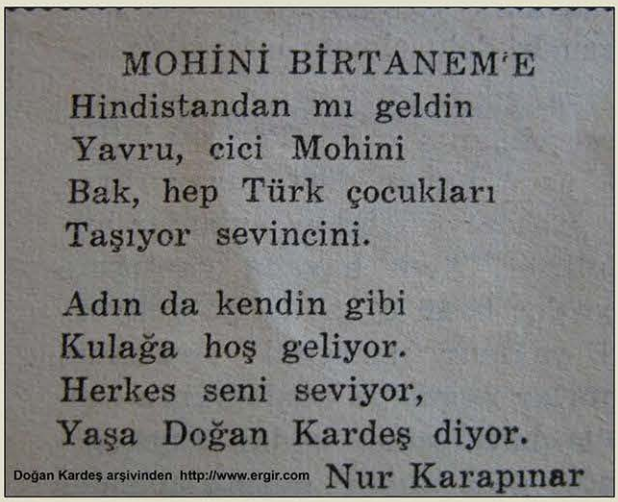

MOHİNİ BİRTANEM'E

Hindistandan mı geldin
Yavru, cici Mohini
Bak, hep Türk çocukları
Taşıyor sevincini.

Adın da kendin gibi
Kulağa hoş geliyor.
Herkes seni seviyor,
Yaşa Doğan Kardeş diyor.

Nur Karapınar

Doğan Kardeş arşivinden http://www.ergir.com

*Yazı kapsamının dışına fazlaca çıkmamak adına **Şeker Fil Mohini** konusuna uzun uzadıya girmek istemedim. Fakat çocuk dergisi ve çizgi roman severleri yakından tanıdığım için, onların renkli hayal dünyalarına hitap edeceğini düşündüğüm birkaç internet sayfası adresini naçizane tavsiye etmek istiyorum. Bu adreslere, **Sevgili Doğan Kardeş** kitabının **Mohini**'ye ilişkin kısmını okuduktan sonra, merakımı gidermek maksadıyla internette araştırma yaparken rast geldim. Son derece hüzünlü, gerçek bir öykünün ortasında buldum kendimi. Aynı duyguları paylaşabilmek umuduyla:*

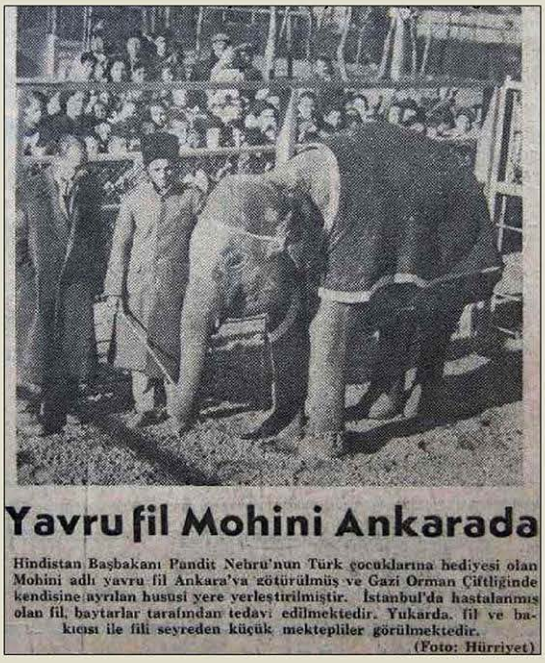

Yavru fil Mohini Ankarada

Hindistan Başbakanı Pandit Nehru'nun Türk çocuklarına hediyesi olan Mohini adlı yavru fil Ankara'ya götürülmüş ve Gazi Orman Çiftliğinde kendisine ayrılan hususi yere yerleştirilmiştir. İstanbul'da hastalanmış olan fil, baytarlar tarafından tedavi edilmektedir. Yukarda, fil ve bakıcısı ile fili seyreden küçük mektepliler görülmektedir.

(Foto: Hürriyet)

http://www.ergir.com/Seker_Fil_Mohini.html

https://www.youtube.com/watch?v=6t3A7tnadPg

https://lavarla.com/cumhuriyetin-ilk-fili-mohininin-huzunlu-hikayesi/

http://lcivelekoglu.blogspot.com/2013/12/63-yil-once-bugun-yavru-fil-mohini.html

Onur Ataç

PAŞA OĞLU 2.bölüm

Tımarhane'de olduğu günlerde başından geçenleri ise "Bir Paşaoğlu'nun Acıları" isimli kitapta anlatan İsmail, eserinin uyduruk bir yazar adıyla yayımlanmasını istemiş ve el altından babasına teslim ederek bunda da başarılı olmuş.

Tımarhane'de olduğu günlerde başından geçenleri ise "Bir Paşaoğlu'nun Acıları" isimli kitapta anlatan İsmail, eserinin uyduruk bir yazar adıyla yayımlanmasını istemiş ve el altından babasına teslim ederek bunda da başarılı olmuş. Kitap basılır basılmaz kimdir bu Paşaoğlu, nedir necidir, şimdi nerededir diye ahali kendi arasında tartışırken İsmail'in babası tüm bu meşhurluk hadisesinden sonra kendini tutamayıp o kitabı yazanın şimdi tımarhanede olan oğlu olduğunu söylemiş ve onun oradan çıkartılıp, böylesine yetenekli bir yazarın Avrupalarda tedavi olmayı hak ettiğini yedi mahalleye duyurmuş. Devrin hükümeti ise böyle manyak bir adamın bu topraklarda kalmasındansa Avrupa'ya def edilmesini uygun bularak onu Fransa'daki bir akıl hastanesine gönderme kararı almış. Böylesine deli divane bir adamın kendilerine gönderildiğini ve hastanelerinden birinde olduğunun cümle tarafından duyulması karşısında ne ederiz deyip, o manyağın kendi başlarına kalacağını anlayan Fransızlar ise Paşaoğlu'nu

MKAAWS

serbest bırakıp ne halt edersen et ama kimseyi ısırmak, yemek yok, gözümüz üstünde diyerek kendilerine kakalanan bu adamı sigortalı bir işe sokmuşlar.

Gerçeklerin ortaya çıkmak gibi kötü bir huyu olduğu için Paşaoğlu'nun yaptıkları Frenk diyarında duyulmuş. Duyulmuş duyulmasına ama televizyon programları çok iyi bir iş yapmışçasına onu programlarına davet etmiş, (Çıktığı programların birinde ise sanki Şeyhpir denen kâfirmişçesine cümleler kurup; "Artık kimseyi öldürmek, ısırmak istemiyorum. Sadece ölmek, evet dostlarım sadece ölmek istiyorum. Bunu da birinin beni acı çektirerek yemesi şeklinde istiyorum, tabi bunu yapan güzel bir kadın olmalı, bu benim yeni fantazim." Demeyi de ihmal etmemiş.) türlü eğlence ortamlarında ilgi gören biri olmuş, yazdığı kitabın Fransızca baskısı elden ele dolaşır olmuştu. Hatta katilli, sapıklı filmlerde bile oynaması için kendisine tekliflerde bulunanlar olmamış değildi. Ahali ise olan biteni şaşkınlıkla takip etmiş, şaşkınlıkları geçince de bir zahmet tepkilerde bulunalım, meydanlarda buluşalım diye geceli gündüzlü sözleşir olmuş. Her ne kadar ahali kendini yırtıp parçalasa da bu adamın ilgi çekiciliğine bir dur diyememiş ve sonunda ne haliniz varsa görün, bizden bu kadar diyerek köşelerine çekilmiş.

O esnada Sekbanzade İsmail Bey adına "Vampirle Muhabbet", "Sevgililer Gününde Nasıl Isırdım" adında iki belgesel çekilmiş, ayrıca "Kanı damağında" adı verilen kısa filmi bile gösterimden gösterime koşar olmuştu. O devrin ünlü müzik gruplarından olan Trolling Kratos da bizim neyimiz eksik deyip çıkarttığı albüme "Kan kokuyorum" adında bir şarkı eklemiş ve sözlerini Paşaoğlu'na ithaf ederek selam çakmayı ihmal etmemiş. Böylece konserlerden, turnelere doğru durmaksızın yol alarak tüm dünya ahalisini o şarkıyla coşturmuşlar. Ne de olsa onlar için öldürülenin yokluğu değil, öldürenin varlığı daha heyecan vericiymiş."

Teres Cemil hikayesini bitirdikten sonra arkadaşlarını dikkatlice inceledi ve onların "Ulan Teres ne de güzel salladın ha" dediklerini duyunca sinirlendi ama bunu onlara pek belli etmeyerek "İster inanın ister inanmayın, dayım bizzat bu olayları araştırmış," diyerek dışarı çıktı ve sevgilisini arayarak bu gece ona güzel bir yemek, harika bir şiir ve şahane bir hikaye sözü verdi.

Devam edecek

The Fiction and Poetry of H.P. Lovecraft

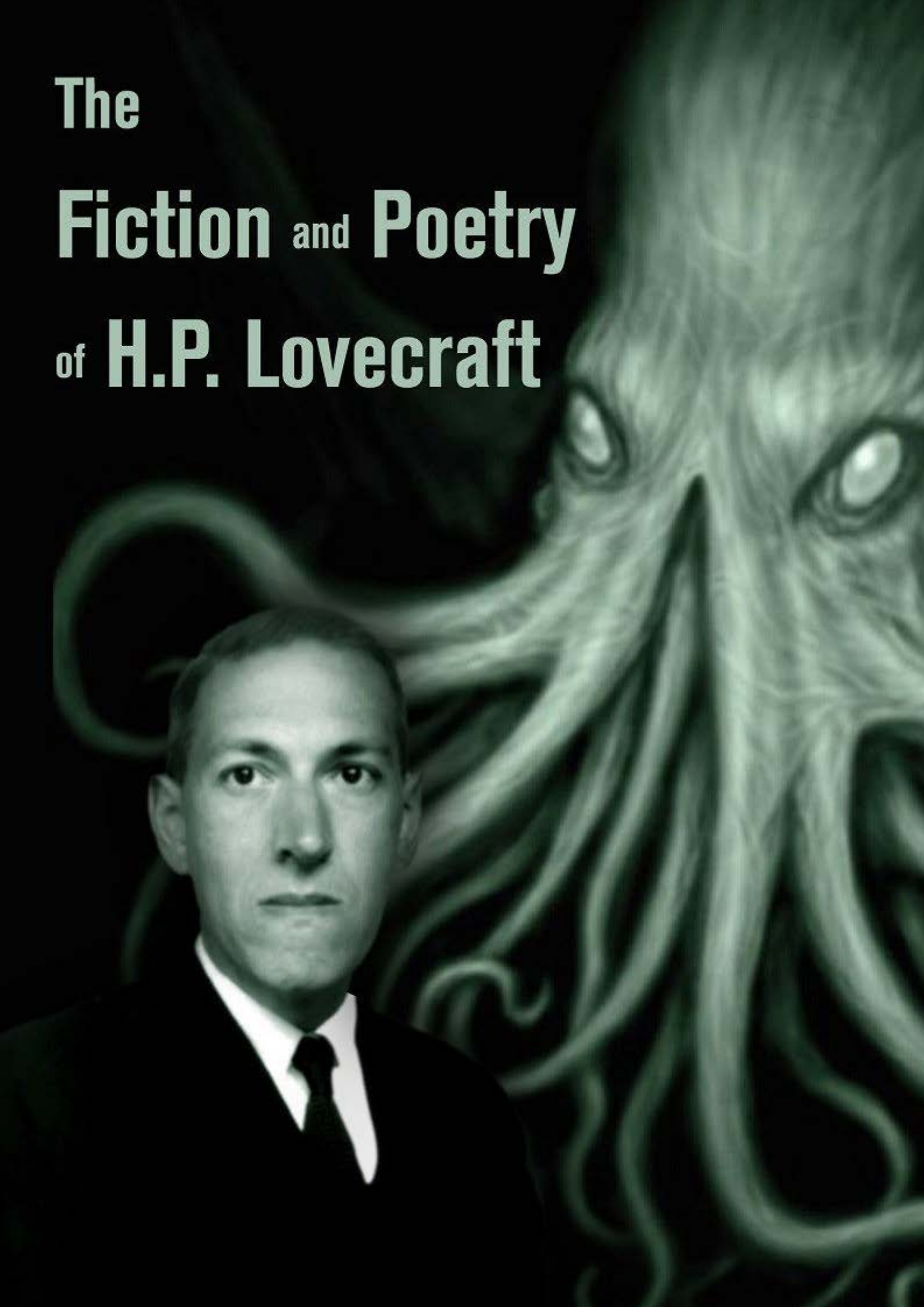

Aynur Kulak

H.P LOVECRAFT – KORKUNUN VE DELİLİĞİN USTASI

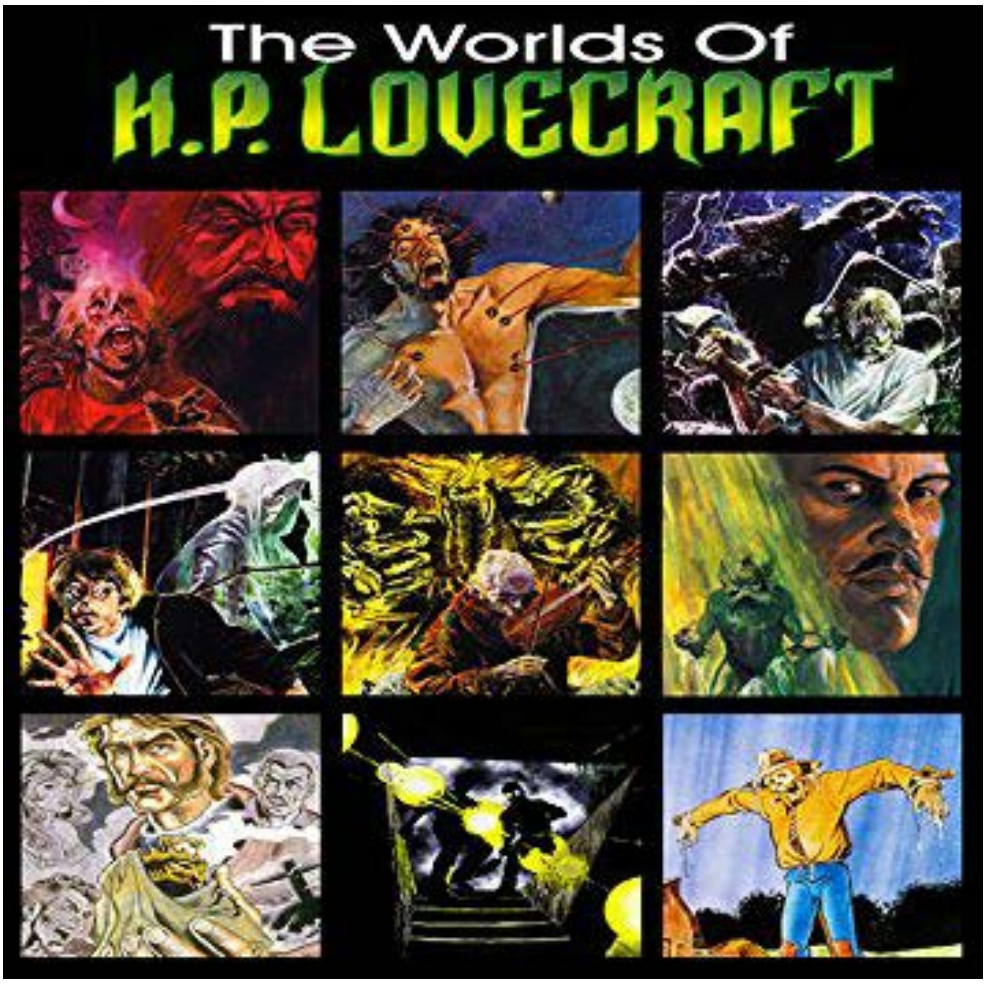

İnsanın doğuştan getirdiği korku güdüsü sanat dalları arasında en iyi edebiyat üzerinden aktarılmakta. Ve hiç şüphesiz ki korku edebiyatı, edebiyatın benzersiz bir türü. Okuyanı dönüştürücü özelliği diğer türlere nazaran daha kalıcı diyebiliriz rahatlıkla çünkü insan önce korkar.

"Korku edebiyatı bir kaçış edebiyatı değil, kaçtıklarımıza dönüş edebiyatıdır."

Horace Walpole

İnsanın doğuştan getirdiği korku güdüsü sanat dalları arasında en iyi edebiyat üzerinden aktarılmakta. Ve hiç şüphesiz ki korku edebiyatı, edebiyatın benzersiz bir türü. Okuyanı dönüştürücü özelliği diğer türlere nazaran daha kalıcı diyebiliriz rahatlıkla çünkü insan önce korkar. Dünyaya gelmekten korkar, dünyaya geldikten sonra yaşamaktan korkar, yaşayabildiğini görünce ayakta kalıp kalamayacağını düşünerek korkar ve ölmekten korkar. Edebiyat baştan beri var olan korkularımızı en iyi yansıtan sanat dalı olarak benzersizdir. Okuruz ve okudukça korkarız.

Edebiyat üzerinden korku dünyamızı bize en iyi anlatan kişiler saymakla bitmez. Bram Stoker, Mary Shelley, Edgar Allen Poe, Robert

Louis Stevenson… liste uzar. En düz edebiyat okurunun bile bir gün yolu bir korku edebiyatçısı ile kesişir ve her edebiyat okurunun mutlaka kendisi için seçtiği bir korku türü yazarı vardır. Benimkisi Mary Shelley. Hayalet Mecbua'nın 21. Sayısında Mary Shelley ve yarattığı Frankenstein'dan bahsetmiştim. Bu yazımda Howard Phillips Lovecraft'tan bahsedeceğim. Korku edebiyatının en önemli kilometre taşından.

Babasını çok erken yaşta kaybeden, maddi sebeplerden dolayı doğduğu evden taşınmak zorunda kalan, annesinin kurduğu steril hayat yüzünden sosyal hayatı hiç olmayan Lovecraft'ın hayatı dönem dönem yaşadığı sinir krizleri ve intihar teşebbüsleri ile geçmiştir. Hayatında değişmeyen tek şey korku edebiyatına karşı duyduğu meraktır. Asosyal bir şekilde içe kapalı büyüyen Lovecraft 6 yaşından itibaren şiir yazmaya başlar. Fakat büyükbabasının anlattığı korku hikayeleri onu çok etkilemektedir. Özellikle Arap mistisizmi, Ortadoğu gotik korku öyküleri onu büyüler. Bu ilgi yaşı ilerledikçe Yunan mitolojik korku hikayelerine doğru kayacaktır. Kendisini o mitolojik öykülerdeki karakterler gibi hayal eder.

Asosyal yapısından dolayı okullarla arası iyi olmayan Lovecraft bazı dönemler geçirdiği sinir krizleri sonucu okuluna ara verip eve kapanarak gök bilimleri, astroloji ve kimya ile de ilgilenecekti. 1904'te büyükbabasının ölmesiyle yıkılan Lovecraft sonradan

çok pişmanlık duysa da lise öğrenimini bitirmeyecek ve üniversite öğrenimine bu yüzden geçemeyecekti.

1903-1918 yılları arasında birçok bilim-kurgu öyküsü yazacak The Argosy dergisine yazdığı mektupla hayatı değişecekti. The Argosy derneğine 1914 yılında katılmasıyla birlikte bir çevre edinecek, "Mezar" ve "Dagon" öyküleri başta olmak üzere birçok bilim-kurgu öyküsü yazmaya başlayacaktı.

1919 yılında kendisi depresyondayken annesi de bir sinir krizi geçirecek ve 1921 yılında kaldırıldığı Butler akıl hastanesinde hayata gözlerini yumacaktı. Böylelikle Lovecraft için bir yıkım daha gerçekleşmiş olacaktı Kısa süre sonra Boston'da amatör gazeteciler kongresine katılacak burada Ukrayna kökenli bir aileden gelen Yahudi Sonia Green ile tanışacaktı. 1924 yılında evlenip New York'a taşındılar. Fakat evlilikleri maddi sebepten dolayı iyi gitmedi. Sonunda Sonia, Cleveland'a taşındı. Lovecraft birçok öyküsüne konu olan Red Hook caddesindeki evde yapayalnız kaldı.

Lovecraft'ın son on yılı en verimli dönemiydi. En bilinen kısa öyküsü "Charles Dexter Ward Vakası" ve "Deliliğin Doruklarında" hikayelerini bu dönemde yazdı. Korku türünde gotik edebiyat onun kalemiyle yepyeni boyutlar kazandı. Adger Allen Poe öykülerini çok sevdi. 1926 yılında yazdığı korku romanı Cthulhu Mitosu ile

ölümsüzleşti. Bu roman birçok filme, çizgi romana, besteye esin kaynağı oldu. Batman'i doğrudan etkilememiş olsa bile Gotham şehri Lovecraft'ın kitaplarında yarattığı atmosferin bir ürünü olduğu bilinir. Yine Batman'ın suçluları yerleştirdiği Arkham Aslyum'daki Arkham, Lovercraft'ın hikayelerinde adı sıkça geçen bir yerdir.

Yaşamını depresyonun pençesinde, sinir krizlerinin sınırında geçiren Lovecraft'ın özellikle Deliliğin Dağlarında romanı onu en iyi anlatan hikayesidir. Tüm yaşadığı olumsuzluklar olmasaydı korku edebiyatı onun gibi bir yazarı kazanamazdı demek istemezdim ama tam da böyle aslında. Yaşadığı korkuları dönüştürebilen ve korku edebiyatında edebiyat severlere hala okunabilen ve örnek alınan hikayeler bırakan Lovecraft'ın eserlerini okumanız dileğiyle. En azından bir hikayesini okumanızı dilerim çünkü gerisi mutlaka gelecek eminim.

GÜLİZAR ABLA

Uzun süredir yatakta oturuyordu. Eski askılı geceliğinin askısını düzeltti. Bu askıların düşmek için veya erkeklerin düşürmesi için yapılmış olabileceğini düşündü. Kocası sevişmek istediğini hep böyle gösterirdi, önce omuzundan öper sonra geceliğinin askısını parmağının ucuyla indirirdi.

Uzun süredir yatakta oturuyordu. Eski askılı geceliğinin askısını düzeltti. Bu askıların düşmek için veya erkeklerin düşürmesi için yapılmış olabileceğini düşündü. Kocası sevişmek istediğini hep böyle gösterirdi, önce omuzundan öper sonra geceliğinin askısını parmağının ucuyla indirirdi. Bunları o da seviyordu, keşke tümü böyle olsaydı. Birkaç saniyelik omuz öpme ve askı indirme girişinden sonra her şey çok hızlı ve sert gerçekleşiyor ve bitiyordu. Gözlerini kapatır bitmesini beklerdi. Kocasının üzerinden kalkması ve sigarayı yakan çakmağın sesiyle bittiğinden emin olurdu. Çoğunlukla sırtını döner, sigarasını içer ve uyurdu. Babasının tek göz evinde yıllarca kulaklarını tıkayarak seslerin bitmesini beklediği geceleri hatırladı. Kardeşleri küçüktü ve derin uykudaydılar. Annesine göre kendini şanslı hissetmeliydi, evi üç odalıydı, güzel büyük bir televizyonları vardı, mutfakta mikro dalga fırınları bile vardı. Kocası fena kazanmıyordu, o iyi bir motor ustasıydı. Üç aylarda ve ramazanda içmiyordu, evin hiçbir şeyini eksik etmiyordu ama bazen içtiğinde başka bir adam oluyordu. Babası kadar olmasa da, çok sık değil ama bazen içkiliyken

sudan sebeplerle onu dövüyordu, dövüyordu denilemez belki de sadece birkaç tokat. Çocuklara iyi geceler deyip uyuduklarından emin olduktan sonra, onların ve yatak odasının kapısını kapatıp, bir bahane bulup, atılan birkaç tokat. Genellikle kocasının eve gelişinden itibaren anlayabiliyordu, o gece tokat yiyeceğini. Hayat erkekler için de zordu, yaşamın onların suratında patlayan sillesinden birkaç tanesinin de kendine denk geldiğini düşünüyordu. Kocası içkiliyken bazen ayaklarını öperdi, önce çok şaşırmış sonra hoşuna gitmişti. Ayaklarını daha temiz tutmaya, tırnaklarını ojelemeye başlamıştı. Bir adam karısının ayağını niye öperdi ki, aslında çok güzeldi, kendini kocası karşısında en güçlü hissettiği anlardan biriydi.

Saat dördü geçmişti, kocası ve çocuklar uykudaydılar, onunsa hiç uykusu yoktu. Akşamdan ıslattığı nohutları düşündü, kalksa biraz soğan kavurup, kalan kuşbaşıyı da ekleyip pişirse miydi acaba. Aman ne gerek vardı, nasılsa yarın çocukları okula gönderdikten sonra nohutu pişirmek için bolca vakti olacaktı. Pikeyi yavaşça bacaklarından sıyırdı, karanlıkta terliğini aramakla uğraşmadı. Yaz gecesinin serin taş koridorunda yürüdü. Çocukların odasının önüne gelince bir an durakladı, ikisi de ranzada mutlu, mesut ve derin uyuyorlardı. Kız yine yatakta çapraz yatmış, örtüsünü çoktan düşürmüştü, oğlan pikesini boynuna kadar çekmiş ağzı açık uyuyordu. Gece ılıktı, örtüyü yerden almayı düşündü sonra vazgeçti.

Sırtında askılı geceliği, çıplak ayakla mutfağa geldi, mutfak masasına oturmadan pencereden dışarı baktı. Hala ışık olan pencerelerdeki hareketleri anlamlandırmaya çalıştı. Işığı yakmayı düşündü ama yakmadı.

Lambayı yakmadım, karanlıkta masaya oturdum ve bir sigara yaktım. Uzaklarda bir ambulansın sesini dinledim, azalan uzaklaşan sesini. Susadım, akşam yemeğinden kalan kolayı içmek istedim, buzdolabının önünde bir an durdum. Dolabın ışığının beni aydınlatmasından ve görünmekten korktum. Sonra bu korkumun ne kadar saçma olduğunu düşündüm. Gecenin bu saatinde bir mutfak penceresinden, saniyelerle açılıp kapanacak bir dolabın ışığında beni kim görebilirdi ki. Diyelim biriyle sözleştim, gece saat dörtten sonra, mutfağa geleceğim ve buzdolabını birkaç saniye açacağım, üzerimde askılı geceliğim olacak. Bunu bile yakalamak o kadar zordu, hem neden biriyle bunun için sözleşeyim ki. Kocam var, çocuklarım var, mutluyum, şükür karnımız tok, sırtımız pek. Yaz tatillerinde bir hafta Kumla'ya pansiyona gidiyoruz daha ne. Gülizar ablanın dediği gibi "Kızım sen çok şanslısın" evet gerçekten de ben çok şanslıyım.

Kolanın soğuk ve gazlı tadı hoşuma gitti, kocam bir kez

MKAANS

rakı içirmişti sevmemiştim ama kola güzeldi, bir sigara daha yaktım. Gülizar ablanın mutfak penceresine baktım, karanlıktı. Erken yaşta evlenmiş, iki kızını büyütüp güzel kısmetlerle evlendirmişti. Sonra kocası kendinden çok genç bir başka kadına ev açmıştı. Bazı geceler eve gelmiyor onda kalıyordu. Ahmet abi oto sanayinin en büyük yedek parça dükkanının sahibiydi, zengindiler, demek zengin olunca böyle oluyordu. Gülizar abla kocasına hiç laf söyletmezdi, bütün fesatlığın o genç kadının başının altından çıktığından bahsederdi. "Bacağını açıp aklını çeldi Ahmet'imin " derdi. Aralık balkon kapısından kızlı erkekli gülüşme sesleri geldi, yandaki apartmanda oturan üniversiteli gençler eğleniyorlardı herhalde. Üniversiteyi kazanmıştım, muhasebe bölümünü. Annem hiç sevinmedi o zamanlar, zaten birkaç hafta sonra Kadirler görücüye geldi. On altı yaşımdaydım, Kadir askerliğini yapmış üç yıldır da oto sanayide çalışıyordu, geleceği parlak bir motor ustasıydı. Kazandığımı babama söylediğimde suratıma hiç bakmadı, bir şey de demedi, ben de bir daha hiç bu konuda konuşmadım. Kadir'i ilk gördüğümde beğenmedim, çok içine kapanık sessiz biriydi. Sözden sonra birkaç kez sinemaya, pastaneye falan gittik. Sinemada, dizilerde gördüğüm erkeklerden farklıydı, onlar gibi nazik değildi, onlar kadar güzel konuşmuyordu ama sonraları sevdim onu. Dibine kadar yenmiş ve yağdan kirlenmiş tırnaklı, güdük parmaklı elleriyle elimi tutuşunu sevdim, sinirlenince ısırdığı bıyıklarını, daha o yıllarda tepesi açılmaya başlayan saçlarını, konuşurken utanıp kaçırdığı kara gözlerini sevdim. Allah için o da beni sever, beni hiç parasız bırakmaz, çocuklar ne istese alır evine gül gibi bakar. Lisede Yiğit diye bir çocuk vardı, münazara kolunda beraberdik, böyle tam gözümün içine bakardı, her baktığında da ben saçımın dibine kadar kızarırdım. Bir kere münazara yarışması için gittiğimiz okulun kantininde çay içmiştik uzun uzun karşılıklı susarak. Münazaralarda sular seller gibi konuşan çocuk, bana bir kelime edemedi, çayları ödedi ve yarışmaya girdik.

Üçüncü sigarayı söndürürken bir pencerenin ışığının yandığını gördü, tanıdık bir pencereydi, Gülizar ablanın mutfak penceresi. Kadın balkon kapısını açtı, balkona çıktı ve bir sigara yaktı, omuzunda rengarenk örgü bir battaniye vardı. Mutfağın ışığı arkadan geliyor yüzü gölgede kalıyordu, sigarasından derin nefesler çekip, uzun uzun üfledi. İzmariti bir süre elinde tuttu, sanki bir şeylere karar vermeye çalışıyordu. Sonra usta bir fiskeyle izmariti balkondan aşağı salladı, omuzunda ki örgü battaniyeyi yavaşça geriye bıraktı ve balkondan aşağı atladı. Bir otomobilin alarmının çalmasıyla, sokak köpekleri havlamaya başladı.

ZALİM ZÜHTÜ
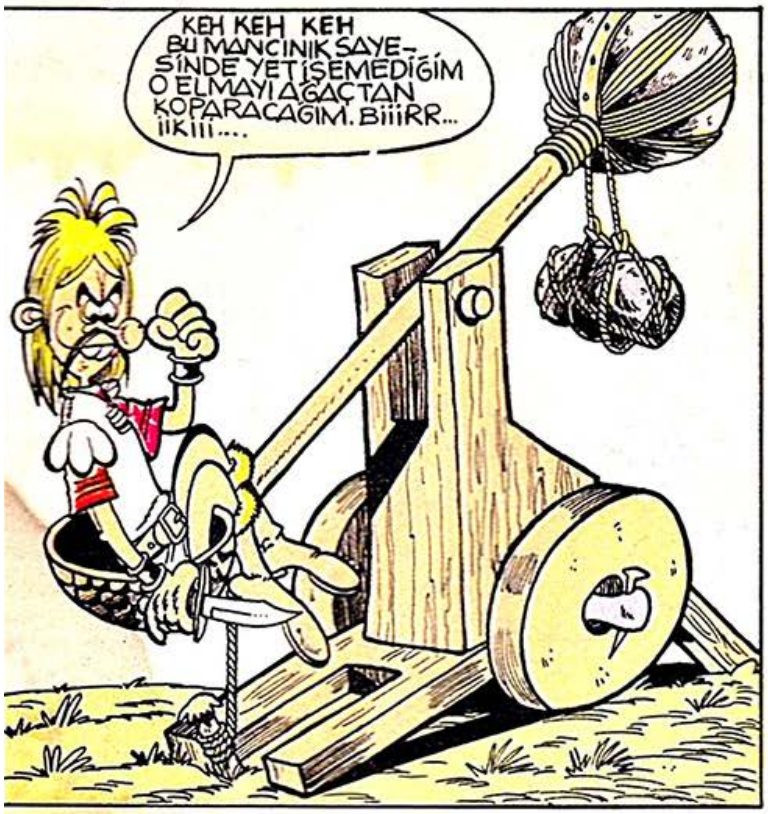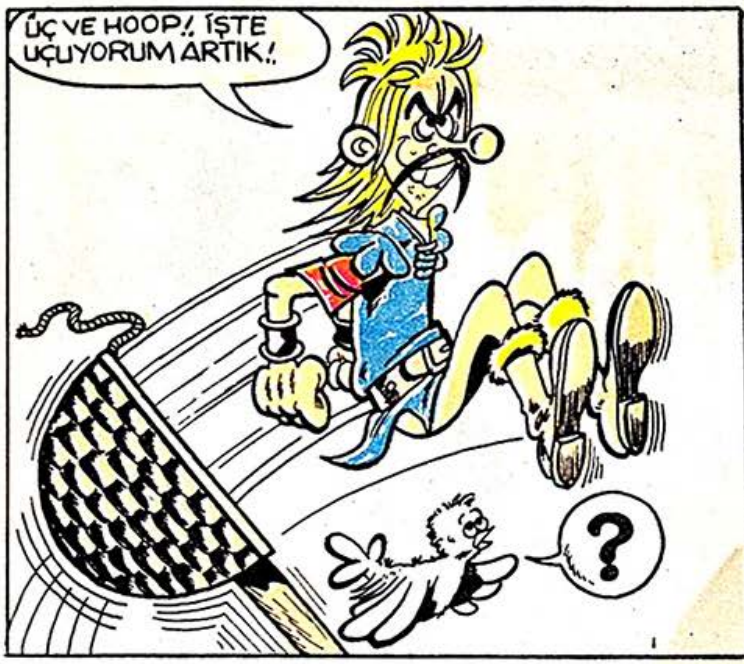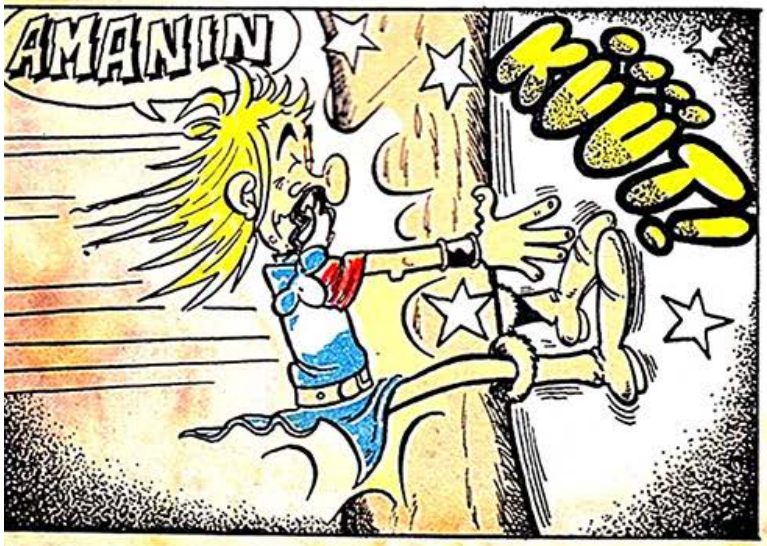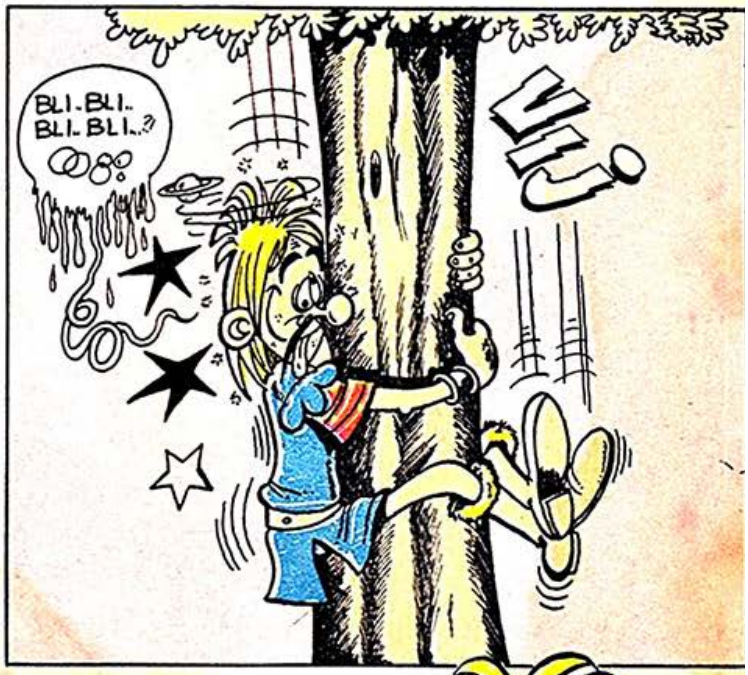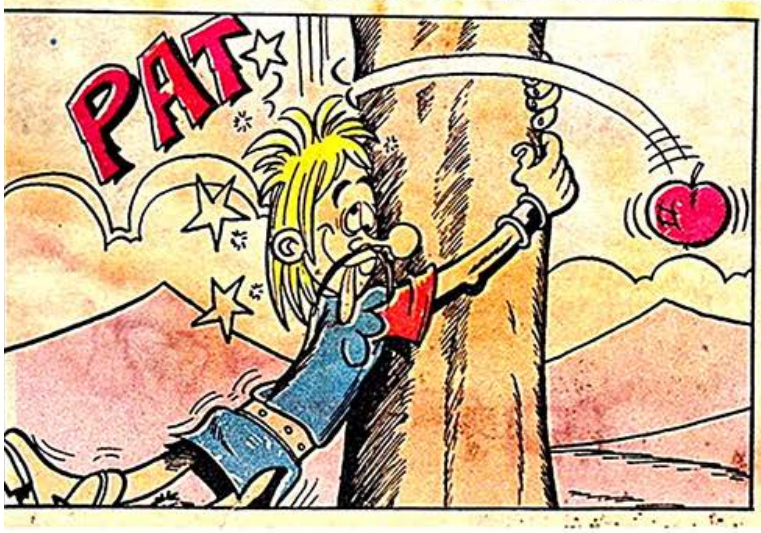
Mesut Ekener